

naša luč

1982

4

krepka primera — dala bi zanjo cekin!

ofon župančič — duma

IVAN CANKAR:

Nezaslišano je bilo trpljenje Gospoda našega, Jezusa Kristusa. Ta sveta povest je naša povest.

Morda ni še dan Vstajenja, morda je šele cvetna nedelja in je pred nami še Oljska gora in križev pot in Golgota. Ali naj se zgodi, kar se mora zgoditi! V naših srcih je zapisano, v evangeliiju, da vstajenje pride, ker mora priti. Pa bodi še več bičanja in ponižanja, bodi pot na Golgotu še tako strma in strašna — uprimo oči v sonce: naše véliko jutro je blizu, v lica nam diha rosna zarja njegova.

(NAŠE VÉLIKO JUTRO)

ANTON NOVAČAN:

Pri vas doma zdaj snežec se topi, brsti drevo, trobentica cveti. Čez polje veje topel veter plah, Velika noč svetlika na gorah . . .

A tu jesen je . . . Grozdje zrelo že, na trtah listje zrumenelo vse . . . V oči nas grizka mrzel veter suh, iz skrinje jemlje babica kožuh . . .

Vstajenja praznik isti tu in tam!
O, da bi srečo nosil vam in nam —
in da bi kmalu tisti veter bil,
ki vam in nam solzé bi posušil!
(OČE PIŠE SINU)

FRANC KSAVER MEŠKO:

Res, mala nebesa! Kamor se ozreš, vsepovsod same luči: bele, rdeče, zelene, modre, rumene. Zdi se, kakor bi se bliskale mnoge čudežne oči iz božjega groba. In vojaki, ki stojé ob strani resni in brezčutni in gledajo tako hudo in jezno! In angela, ki jokata ob grobu! In v grobu Gospod Bog! In monštranca, stoječa visoko na oltarju, zavita v tančico, in dve dolgi vrsti sveč ob njej — čudovito!

Ljudje prihajajo poltiho; stopajo počasi, po prstih; poklekajo ponižno daleč od groba, drsajo na kolenih do kri-

ža, položenega pred grob, poljubljajo spoštljivo in pobožno pet ran Odrešenikovih — ah, vse je še mnogo lepše, kot sva si slikala (z materjo) poprej v mislih in pogovorih.

Ločila sva se od groba težko in nerada, a navsezadnje sva se morala. Na poti domov pa sva sanjerala in govorila venomer o krasoti, ki sva jo ravnokar gledala . . . Kakor v nebesih! . . .

(BOŽJI GROB)

FRANC SALEŠKI FINŽGAR:

Vse pomito, vse pometeno. Na javorovi mizi je pogrnen bel prt. Na prtju pisan jerbass.

Otroci stojé okrog mize. Mati prinaša.

Najprej velik kolač. Ves rumen je kot pšenično polje. Postavi ga prvega v jerbass. „To je spomin Kristusove trnove krone. On — trnovo krono, mi — sladko pogačo. Bog, bodi zahvaljen za svojo sveto krono!“

Nato prinese pet pirhov. „To so petere bridke rane Jezusove. Pet kapelj njegove svete krvi. Sveta kri, bodi počeščena stotavženkrat!“

Za obod jerbassa zatakne tri korenine hrena. „Lejte, otroci, to so strašni žebelji, s katerimi so pripeli Zveličarja na križ! Kadar ste hudobni in me žalite, z vsakim grehom kakor s kladivom udarite zvončič na žebelj, da križate Kristusa.“

In nato zadehti pleče in gnjat. Otroci, ki niso cele tedne okusili mesa, se dvignejo na prste. „Tudi meso bo blagoslovljeno, ker pomeni jagnjička, samega Jezusa, ki je bil za nas zaklan.“

Jerbass je napolnjen. Mati ga rahlo zagrne s čipkastim prtičem, ki je ob obodu ves poln šopoteljnov.

Tako stoji jerbass na mizi. Sama lepota in sama skrivnost ga je. Družina še stoji, ga gleda in molči.

Mati — svečenica — je dokončala obred. Njene besede še spokojno plavajo nad jerbassom. Svete so, božje so.

(VELIKONOČNE MEDITACIJE)

VLADIMIR TRUHLAR:

Črte Tvojega obraza
so v povečanju
komaj še vidne . . .
Tvoje telo je tvar,
ki se razpušča
v svetlobo duha . . .
Novo bivanje
hodi skoz staro.
Staro strmi
kot od vekov temen
živomoder vrt koral
na morskem dnu,
ko ga presije
bela luč
prvega
potapljača.

(JEZUS PO VSTAJENJU)

NIKO KURET:

Kresovi po gričih, odmevajoče pokanje topičev, slavnostno pritrkavanje od vseh strani — vse to je od prekmurskih gričev do kraških obal, pa od daljne Zilje do zelene Kolpe pomagalo ustvarjati nepopisno praznično razpoloženje, ubiralo življenje hladnega pomladanskega jutra v skupen utrip, razglašalo življenjsko radost zaradi Kristusove zmage nad smrtjo, zaradi odrešenja vsega stvarstva in zaradi konca spokornega posta in neznansko mračnega velikega tedna. Seveda je pri vsej pobožni zatopljenosti v skrivnost krščanskega odrešenja vsaj v podzavesti sozvanjala tudi pomladanska radost prvotnega človeka.

(VELIKA NOČ)

iz narodne skrinje

BOG NE OSTANE NIKOMUR DOLŽAN.

Bog ne spi.

BOGU DUŠICO, SINU MOŠNJICO.

Bogu, kar Bogu gre, in cesarju, kar cesarju.

BOG NAS OBVARUJ PREVELIKEGA BOGASTVA, PREVELIKE BRHKOTE IN REVŠČINE.

(Etbín Bojc,
PREGOVORI IN REKI
NA SLOVENSKEM)

Slika na naslovni strani:
VELIKONOČNI ŽEGEN

Ljubljansko Delo je prineslo 20. februarja v sobotni prilogi zanimiv pogovor z ljubljanskim nadškofom Šuštarjem. Tu ponatiskujemo tisti del pogovora, ki se tiče zdomcev in izseljencev. Druge najzanimivejše izjave objavljamo v rubriki „med vrsticami“.

DELO: Popotovali ste tudi že med naše izseljence v čezmorske dežele; na novo pot pa se spet odpravljate. Poprej ste živeli 35 let na tujem, v deželah, kjer so tudi naši zdomski rojaki. Kakšna so vaša spoznanja s srečanj z njimi?

ŠUŠTAR: Marsikateri naši ljudje, ki sem jih srečal v Ameriki in drugje, ki so bili verni, so s tem ohranili tudi povezavo z domovino; tisti, ki tega niso imeli, so se včasih hitreje prilagodili drugemu narodnostnemu okolju. Nikakor pa ne bi hotel trditi, da je samo veren človek lahko dober Slovenec. Doživljal sem tudi, da je bila veliko našim delavcem na začasnem delu v tujini in izseljencem vera v pomoč in podporo, da so ohranili narodno zavest. Ne morem pa trditi, da tisti, ki niso bili verni, narodne zavesti niso ohranili. Ne strinjam se s trditvijo, da je zaveden Slovenec tisti, ki je veren, nezaveden pa tisti, ki ni veren, ali obratno.

DELO: Naši družbenopolitični dejavniki večkrat poudarjajo, da visoko cenijo domoljubno dejavnost slovenskih duhovnikov med rojaki na tujem, kadar gre za skupno ohranjanje materinščine, narodne zavesti. Kaj porečete vi vašim duhovnikom na tujem?

ŠUŠTAR: Hvaležen sem za ugotovitev, da visoko cenijo domoljubno dejavnost slovenskih duhovnikov med rojaki na tujem. Ta sodba o ocenjevanju pa se mi zdi nekoliko preoptimistična, ker so mi v Ameriki, Nemčiji in drugod rekli: Kar mi duhovniki tu naredimo, ni nikjer cenjeno. Poglejte domača sredstva družbenega obveščanja, pa boste videli, da o nas molčijo. Poročajo o vsakem mitingu, o vseh mogočih stvareh, toda če duhovniki kaj naredijo, to ni prisotno. In ta molk o narodnostnem in kulturnem delu je res za nekatere naše nekoliko mučen. Morda tudi zaradi tega prihaja do napetosti.

DELO: In kaj ob vsem tem porečete vašim duhovnikom?

ŠUŠTAR: Tole jim rečem: Potrudite se, da bi bili do vseh pravični, da ne bi komu delali krivice; kar vidite dobrega, pohvalite, krivici in nasilju pa se uprite, pa naj ju počenja kdorkoli. Druga stvar, ki sem jo povsod zelo poudarjal, je zvestoba dvema vrednotama: ostanite verni, ostanite povezani s svojim narodom. Tretja stvar, ki jo zmerom poudarjam, je poštenost. Naši ljudje so imeli tak ugled zaradi svoje poštenosti: ta se zdaj, žal, malo izgublja. Potem jih zelo vabim, naj spoznavajo domovino, naj prihajajo sem, naj ohranjajo stike, naj berejo časopise, gojijo domačo pesem, ohranijo stare navade. Našim duhovnikom zelo priporočam, da se med seboj in z vsemi drugimi veliko pogovarjajo.

Pravno pa so duhovniki odvisni od krajevnega škofa. Tisti, ki so stalno zunaj, nam včasih radi poudarjajo, da škofje v Sloveniji nismo njihovi neposredni predstojniki.

Založnik: Avguštin Čebul,
župnijski urad Št. Lenart,
9587 Ričarja vas.

Odgovorni urednik: dr. Janez
Hornböck, 9020 Celovec, Vik-
tringer Ring 26. Tisk: Tiskarna
Družbe sv. Mohorja, 9020 Ce-
lovec, Viktringer Ring 26.

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:

Viktringer Ring 26,
A-9020 Klagenfurt
Austria

NAROČNINA (v valuti zadevne dežele):

Anglija 5 fun.
Avstrija 130 šil.

Belgija	300 fran.
Francija	50 fran.
Italija	9000 lir
Nemčija	20 mark
Nizozemska	20 gld.
Švedska	50 kron
Švica	19 fran.
Avstralija	9 dol.
Kanada	12 dol.
ZDA	10 dol.

Razlika v cenah je zaradi ne-
enake poštne v posameznih
državah in različnih deviznih
preračunavanj.
Naročnike sprejemajo poverjeni-
ki in uprava NAŠE LUČI.

PRINTED IN AUSTRIA

SPLOŠNE

SLOVENSKO DROBNO GOSPODARSTVO PESTI POMANJKANJE SUROVIN

Domači trg ne nudi dovolj surovin in polizdelkov, zato jih morajo podjetja malega gospodarstva delno kupovati v tujini. Zvezni predpis o omejitvi uvoza pa je seveda tudi to pot skoraj onemogočil, tako da so podjetja v težkem položaju. Čeprav so si lani z izvozom prislužila okoli 150 milijonov deviznih sredstev, jih trenutno ne

morejo uporabljati za reden uvoz surovin. Tudi mednarodni kredit za razvoj drobnega gospodarstva pri nas leži še vedno v trezorjih Ljubljanske banke. Del deviz morajo podjetja izdati kar doma, saj nekatera večja podjetja kot npr. jeseniška železarna, pogojujejo prodajo izdelkov z deviznim doplačilom. Za tona pločevine morajo podjetja plačati 850 dolarjev deviznega doplačila. Enake pogoje postavljajo tudi proizvajalci električnih kablov, usnja, pohištva, lepil itd. Zaradi tega položaja je malo verjetno, da bo domače drobno go-

spodarstvo uresničilo letošnji izvozni načrt, ki predvideva 57-odstotno rast v primeri z lanskim letom.

OBVEZNO AVTOMOBILSKO ZAVAROVANJE PRINAŠA ZAVAROVALNICAM IZGUBO

Zavarovalna skupnost Triglav je lani imela v rubriki obveznega zavarovanja avtomobilov 314 milijonov dinarjev izgube. Vzrok temu je poleg podražitev tudi povečanje števila nesreč. Samo na ljubljanskem področju se je lani pripetilo 1260 nesreč na mesec. Zato bodo verjetno s 1. aprilom povečali premije za obvezno zavarovanje za 33 odstotkov. Lani je zavarovalnica Triglav imela dobrih 8,8 milijard prihodka in 8,3 milijard odhodka, tako da je v blagajni ostalo 516 milijonov dinarjev dobička, ki ga je iztržila v industrijski rizični skupnosti in pri osebnih zavarovanjih. Izgubo so imeli tudi pri kmetijskem zavarovanju, ker sta lani toča in pozeba napravili ogromno škodo.

ŠTEVILO MLADIH ZA VOJAŠKE POKLICE SE JE POVEČALO

Kljub 18,55-odstotnemu porastu števila prijav za vojaške šole, pristojne oblasti še niso zadovoljne z dosedanjim vpisom. Na vodilnih in visokih mestih v vojski je še vedno premalo Slovencev. Vzrok za to stanje je treba iskati v pre slabem obveščanju mladih o vojaških poklicih, kakor tudi v predsodkih staršev do teh šol. Gotovo pa bi se marsikateri veren mladinec odločil za vpis v te šole, če bi kaksneje smel brez večjih težav iti tudi v uniformi v cerkev.

MREŽA DELAVNIC ZA ZMerno IN HUJE PRIZADETE JE ŠE PREREDKA

Pred trinajstimi leti je društvo za pomoč duševno prizadetih priredilo posvet o zaposlovanju odraslih zmerno in težje prizadetih ljudi. Sad tega posvetovanja je bil, da so se polagoma, vendar bolj naključno, pojavili varstveno-delovni centri. Danes jih je na Slovenskem šestnajst. To pa je seveda premalo, zlasti še zato, ker so razporejeni nenačrtno. Zato se društvo za prizadete skupaj s skupnostjo zdravstvenega zavarovanja prizadeva za pospešeno gradnjo omenjenih centrov, kjer bi lahko živeli tisti varovanci, ki so brez staršev, ali pa jim je pot na delo pretežavna.

5000 SLOVENCEV ZASLUŽILO LANI VEČ KOT 330.000 DINARJEV

Do 31. januarja so morali „bogati“ Slovenci izpolniti „napoved za odmero davka iz skupnega dohodka občanov v letu 1981“. Največ so zaslužili profesorji, zdravniki in plastikarji. V Ljubljani je najvišji letni dohodek prijavil obrtnik, ki ima kovinsko-predelovalno delavnico. V davčno napoved je zapisal 2,5 milijona dinarjev. Do 800 tisočakov so zaslužili univerzitetni profesorji. Zanimiv je tudi podatek, da so v občini Ljubljana-Center plačali delavci v združenem delu 1,256.000 dinarjev davka, obrtniki pa kar 3,351.000 dinarjev. Tudi število davkoplačevalcev se je v teku enega leta povečalo. Predlansko leto je davek od skupnega dohodka plačalo 2484 Slovencev, letos pa kar 2700 več. Vzrok te-

ŠKOFJA LOKA nosi ime po škofih iz bavarskega Freisinga, katerim je leta 973 podelil nemški cesar v fevd loško ozemlje.



mu je znižanje davčne osnove. Davčni vijak bo po računih strokovnjakov iztisnil okoli 30 milijonov dinarjev, katerega si bodo po načelu pol-pol delle občine in republika.

PO KRAJIH

ANHOVO

Preteklo leto je nova cementarna, podjetje Cement Skala, zabeležila 210 milijonov dinarjev izgube. Zato so razmišljali in občina začeli sovlagatelji in občina začeli razmišljati o različnih možnostih za rešitev tega podjetja pred stečajem. Do sedaj so se le zedinili, da stečaj ne pride v poštev, ker bi ta korak prizadel to gospodarsko območje. Podjetje najbolj tarejo bremena posojil. Zato so prosili banke za štiriletno mirovanje posojilnih obveznosti. Vsem pa je jasno, da bo cementarna še naprej mlela cement z izgubo.

BELTINCI

Na republiški razstavi ptic v Celju je tukajšnje društvo za varstvo in vzgojo ptic Slavček skupaj z Mariborčani delilo četrto mesto. Dobili so po štiri zlate in srebrne medalje in kar pet bronastih. Lani so doma priredili štiri podobne razstave, kar je prepričljiv dokaz za njihovo plodno delovanje. Sedem- in štiridesetim članom društva pomagajo tudi šolarji, ki so okoli šole namestili 50 krmilnic in postavili v bližnjem parku 20 valilnic za ptice. Letos bodo poleg običajnega dela pripravili tudi vrsto strokovnih predavanj.

CELJE

Lani je tovarna Ema, ki izdeluje posodo, kontejnerje in energetsko opremo, prilagodila svoj proizvodni načrt tržnim zahtevam in zato tudi dosegla dokaj pomembne poslovne uspehe. To podjetje, ki je zadnja leta preživljalo hude krize — samo leta 1976 je imelo za 100 milijonov dinarjev izgube — je lani ustvarilo 3,4 milijarde dinarjev dohodka, kar je za polovico več kot leto poprej. Uveljavili so se tudi na zahodnem tržišču, kamor so izvozili za več kot 10 milijonov dolarjev izdelkov.

ČEPINCI

Domače društvo Rdečega križa je zelo prizadevno. Lani so priredili vrsto poučnih tečajev v prvi pomoči. Za financiranje svoje dejavnosti so priredili več akcij zbiranja starega železa in papirja. Posebno skrb so posvetili skrbi za čisto okolje. Zelo dobro je uspela tudi krvodajalska akcija, katere se je udeležilo 64 prebivalcev iz Čepincev, Markovcev in Budincev.

ČRNOMELJ

Teden obrti v drugi polovici februarja je pokazal, da ima ta belokranjska občina lepe možnosti za razvoj obrti, ki je že doslej lepo uspevala. Člani obrtnega združenja so pripravili razstavo obrti ter posvet o razvoju drobnega gospodarstva.

GORNJA RADGONA

Gradnja novega gasilskega doma se bliža koncu. Z otvoritvijo doma v maju pa bodo počastili stoletnico delovanja tega največjega društva v občini. V novih

prostorih bodo prirejali razna predavanja in oživili prosvetno dejavnost svojih članov. Že sedaj pripravljajo meddruštveno tekmovanje desetini na dan otvoritve.

GORNJA RADGONA

Prosvetno društvo Svoboda, ki deluje v podjetju Gorenje-Elrad, je izdalo novo številko glasila Oči in srce v nakladi tri tisoč izvodov. Društveno glasilo ima seveda največ sodelavcev v podjetju, nekaj pa jih je tudi zunanjih. Društvo, ki skrbi za kulturno rast v podjetju, je lani pripravilo tudi številne razstave in proslave, znano pa je tudi po pevskem udejstvovanju. Že več let pa prirejajo tudi slikarsko in kiparsko kolonijo.

JESENICE

Doma izdelana tona surovega železa in jekla je bila malokdaj tako pomembna kot sedaj, ko je treba varčevati z devizami. Prav zato pa so bili martinariji še posebej zadovoljni z rekordnimi uspehi v januarju, ko so naredili za 8,2 odstotka več surovega jekla kot pa so načrtovali. K temu uspehu je pripomoglo tudi pravilnejše nagrajevanje dela v težkih delovnih razmerah ter neprekinjeni delovni čas. Ugotovili so, da je bilo manj bolezenske odsotnosti, manj poškodb pri delu ter več discipline.

KAPCA

Lani ustanovljeno kulturno društvo Jožef Atila je v razmeroma kratkem času pripravilo celo vrsto prireditev za krajane. Dramska skupina je uprizorila satirično

(dalje na strani 9)

Zaradi **POLJAKOV** me kar nenehno glava boli; pri nas je seveda povsem drugače; a gre tudi za socializem nasploh: sicer bi pa tudi **EVIDENTIRANJE** težko imenoval za volitve; razen tega so Norvežani na morju rešili kopico izčrpanih **VIETNAMCÉV**, ki so pobegnili iz svoje zdaj svobodne dežele, katere boj smo vsi toliko časa podpirali...

Ko sem se pogovarjal na **GOSPODARSKI ZBORNICI**, so mi povedali, da bomo v prihodnje izvoz speljali še težje kot lani, saj so podjetja postrgala vse ostanke in čeravno bi morala biti vsa Jugoslavija enotno gospodarsko tržišče, smo morali v Sloveniji samo za uvoz tistih materialov, ki so bili potrebni za naš povečan izvoz, ki pa jih ni smo mogli dobiti za dinarje doma, plačati 150 milijonov dolarjev. Morda bi kazalo štednjo pri črni kavi povezati s štednjo pri črnih avtomobilih?

Je dokaz širine našega **INFORMACIJSKEGA SISTEMA**, kot je dokazoval predstavnik Tanjuga na televiziji, to, da veliko več odstotkov poročil posvečamo tujini kot dogajanju doma? Mišlim, da ne.

Bogdan Pogačnik
DELO, Ljubljana, 6. feb. 82.

vstal je, vstali bomo tudi mi

**ta resnica je bila starim rimljanom in je sodobnim
„rimljanom“ neumnost — nam pa božja moč**

Jezus iz Nazareta je kot edini v človeški zgodovini premagal smrt in vstal od mrtvih — to je osrednje sporočilo naše vere, to je tudi njen temeljni kamen: „Če pa Kristus ni vstal,“ je zapisal apostol Pavel, „je prazno naše oznanjevanje, prazna tudi vaša vera.“

Jezus je obenem edini v vsej zgodovini, o katerem se kaj takega zatrjuje, edini, o katerem kristjani verujemo, da je res vstal od mrtvih. Z drugo besedo: ta vest je enkratna, nenavadna, zunaj vsega običajnega, zato nje vera nelahka.

A naj prelistavamo poročila o tem zgodovinskem dogodku naprej ali nazaj, naj postavljamo ta dogodek v tek tedanjega splošnega dogajanja, naj študiramo njegove priče pod natančnimi psihološkimi drobnogledi, na koncu se vselej najdemo pri edini razumni možno-

sti, da namreč to resnico sprejmemo: Kristus je vstal, Kristus je res vstal.

KRISTUSOVO VSTAJENJE JE BILO NAPOVEDANO

Apostoli skrajša niso umevali, da je sveto pismo stare zaveze napovedovalo Jezusovo vstajenje od mrtvih. Ko sta na velikonočno jutro tekla Peter in Janez h grobu, potem ko so jima žene povedale, da Jezusovega trupla ni več v njem, sta se šele ob povojih, ležečih na tleh, in ob prtu, s katerim je imel Jezus prej pokrito glavo, prepričala, da je res vstal: „nista namreč še doumela, da je moral po svetem pismu vstati od mrtvih“.

Kje v svetem pismu stare zaveze je kakšna takšna napoved?

V 16. psalmu beremo: „Še moje telo bo počivalo v upanju, da mi ne

pustiš duše v podzemlju in ne dovoliš svojemu svetemu, da bi trohnel.“ Ta napoved, izrečena 1000 let pred Kristusovim rojstvom, se je izpolnila v njegovem vstajenju, kot beremo v svetem pismu nove zaveze. Ko namreč apostol Peter na prve binokosti omeni to Davidovo napoved, pove tudi, da je očak David mrtev in je njegov grob „še danes med nami; ker pa je bil prerok in je vedel, da mu je Bog s prisego obljubil, da bo posadil na prestol potomca njegove krvi, je pogledal v prihodnost in naznanil Kristusovo vstajenje; Kristus namreč ni bil puščen v podzemlju in njegovo telo ni okusilo trohnobe: Bog ga je obudil, tega Jezusa; temu smo vsi priča“.

Apostol Pavel je v sinagogi v pizidski Antiohiji povedal z drugimi besedami isto: „Obljubo, ki jo je Bog dal našim očetom, je izpolnil nam, njihovim otrokom: obudil je Jezusa... Rekel je: Ne boš pustil svojega svetnika, da bi okusil trohnobo. David je umrl in okusil trohnobo. Tisti, ki ga je Bog obudil, pa ni okusil trohnobe.“ In v svojem prvem pismu vernikom v grški Korint piše isti apostol: „Izročil sem vam predvsem to, kar sem tudi prejel, da je Kristus... tretji dan vstal, kakor je v pismih.“

Ko se je Jezus prikazal učencema na poti v Emavs in sta mu ta dva povedala, da je Jezusov grob prazen, jima je rekel: „O nespamet-

velika noč

Velika noč je praznik Kristusovega vstajenja.

Obenem spomin njegovega trpljenja — vrat v vstajenje.

Oboje je obletnica Gospodovega odrešenja.

Vstali:
pred odprto,
svetlozeleno
potjō

nam v srcih
sam odkriva sebe,
sam s seboj potrjuje,
da je ‚resnično vstal‘.

Tiho ga v sebi
poslušamo,
ko veselo
potrkvajajo zvonovi,
ko bandero
z zlatim jagenjčkom
plapola v vetru
in se na bregu
čez krpe snega
živo zazira
rdeče nadahnjeni
teloh.

(Truhlar)

Med spoznanji, ki so v slovenski duhovnosti rasla iz velikonočnega razmišljanja, je tesna povezava med trpečim-vstalim Kristusom ter trpečim-vstalim človekom in narodom. Ivan Cankar je zapisal: „Teman je stal križ na Golgoti, kajti za njim je plamenela vsa daljava v zarji paradiža. Upajte, koprneče oči! Ne kapljica plemenite krvi, iz čistega srca izlíte, ni kanila brez koristi. Korak, pod križem trepetajoč, je namerjen veseljju naproti. Pride ura, ko bo vzkriknilo srce od prevelike bolesti: ‚Moj Bog, moj Bog, zakaj si me zapustil?‘ Takrat se bo dopolnil čas in duri se bodo odprle.“

na in počasna v verovanju vsega, kar so napovedali preroki!... In začel je pri Mojzesu, nadaljeval z vsemi preroki in jima razlagal vse, kar se je v svetem pismu nanašalo nanj.

JEZUSOVEGA VSTAJENJA NI MOGOČE POPISATI

Jezusovo vstajenje je nepopisljivo, neizrazno, saj je zunaj človeških običajnih skušenj. Pripovedovanje svetega pisma o Jezusovih prikazovanjih hoče povedati, da je šlo pri tem za nekaj resničnega: Vstali je res Jezus iz Nazareta, apostoli ga vidijo, se ga dotikajo, ž njim jedo, ni prisoten kot privid, plod domišljije, marveč s svojim lastnim telesom, vendar se to telo izmika običajnim oblikam zemskega življenja, ker je pač poveljčano, presijano z Bogom.

*Vstopaš skozi zaprta vrata,
se v hipu izmikaš očem
in nosiš sebe v daljave,
kakor se nosi misel,
ki je ne veže
nobena zamolkla
teža zemlje.*

(Truhlar)

Učenci prepoznajo končno svojega Učitelja po njegovih besedah, kretnjah, dejanjih, ki jih ponavlja in katerih so bili navajeni, a ne brez težav, saj je tudi vse sedanje Jezusovo delovanje poveljčano: prvi hip ga zamenjujejo z drugimi osebami:

*zdaj si jim vrtnar,
zdaj prikazen,
zdaj tujec na cesti v Emavs,
zdaj tih neznanec,
ki v vlažnem svitu
gleda z obale
na trudne kretnje
ribičev.*

(Truhlar)

SREDIŠČE APOSTOLSKEGA OZNaNILA

Že s prvimi binškoštni je postalo Jezusovo vstajenje središče apostolskega oznanila, saj se v njem razodeva osnovna vsebina krščanske vere.

Po prihodu svetega Duha je šel Peter v Jeruzalemu korajžno iz zapahnjene sobe na cesto in povedal svojim rojakom: „Jezusa iz Nazare-

ta, ki ga je Bog pred vami uveljavil s čudeži, čudi in znamenji, ste prijeli in umorili, vendar ga je Bog obudil od mrtvih... Temu smo vsi priča. In zdaj je povišan na božjo desnico.“ Za Petrom so potem vsi apostoli oznanjali to resnico kot središče naše vere.

Ta resnica daje slehernemu človeškemu življenju ves njegov smisel.

Zadnji cerkveni zbor je o tem povedal tole:

„Uganka človekovega bivanja postane najtežja spričo smrti. Človeka mučijo ne le bolečine in napredujoči razkroj telesnih sil, marveč še bolj strah pred večnim uničenjem. Seme večnosti, ki ga človek nosi v sebi, se smrti upira.

Cerkev, poučena po božjem razodetju, zatrjuje, da je Bog človeka ustvaril za blaženi cilj onkraj mej zemeljske bednosti, da bo z njim

(dalje na 33. strani)



KOSTANJEVICA NA KRKI je najstarejše dolensko in najmanjše slovensko mesto.

**uganko bolečine in smrti
je rešil Kristus
dokončno:**

**vstal je,
uničil smrt
in vsem
razdal življenje v
obilju.**

**velikonočno veselje,
globoko in doživeto,
vam vsem
želijo**

vaši duhovniki

ali je vera isto kot
imeti nekaj za
resnico? ali pa je
kaj več?

kako bo dojenčku ime?

Op. Avstrijska, nemška in švicarska TV so pred kratkim prinesle versko naznanko ZAKAJ KRISTJANI VERUJEMO? Iz nje objavljamo najzanimivejša poglavja v skrajšani obliki in z opombami.

Bolničarka Marjana je vzela Leonejevo ženo in dojenčka k sebi. Odločila se je, da bo otroku krstna botra. Skušala se seznaniti s krstnim besedilom.

„Kaj želite od Cerkev?“

„Vero.“

„Kaj vam da vera?“

„Večno življenje.“

Premišljuje: Ali si človek vero lahko želi? Tudi za druge? Ali nekdo veruje le zato, da bo za vero poplačan? Ali je mogoče pri veri kaj vedeti, kaj razumeti?

Ali lahko Cerkev oziroma duhovnik da nekomu vero? Tako gotovo ne, kot če bi šel nekdo v trgovino in rekel: „Prosim plašč!“ In vendar ni vere brez Cerkev. Člane Cerkev lahko slehernik prosil, da mu pripovedujejo o svoji veri in o Kristusu, da z njim premišljujejo in molijo za vero. Vera prihaja iz poslušanja Jezusovega oznanila, ki ga Cerkev ponavlja in podoživlja.

Seveda nima ob tem še nihče poročila, da bo potem veroval. Vera je namreč delo božjega Duha v človekovem duhu. Je nekaj čudež, ki ga Bog ustvarja v človeku. Zato je ni mogoče dobiti po umskem napenjanju ali z močjo volje.

Jezusovo oznanilo je Cerkev skozi stoletja sporočala dalje. Vera, ki jo Bog podarja, kliče vernika v skupnost verujočih in terja od njih, da jo sporočajo naprej svojim sodobnikom. Brez Cerkev bi vera brž zašla v sekte ali v versko sanjarjenje.

V Marjanino stanovanje prideta drug za drugim sestra Neža in Leone. Leone hoče posvetiti otroka Bogu in ga kasneje poslati v samostan. Zato naj bi dobil otrok ime Božidar.

Marjana pa mu hoče dati ime Avgust. Ona dvomi, da bi bil spričo znanstvenih ugotovitev o genih otrok božji dar.

Geni so dejstvo, ki ga je moč z biološkimi in medicinskimi metodami raziskovati. O tem ni dvoma. Tega tudi vera ne osporava, pač pa se sprašuje še o nadaljnjih ozadjih tega dejstva. Ve, da je ta resničnost obširnejša, večja in globlja, in da se izmika naravnim znanstvenim metodam.

Vera pove: življenje prihaja od Boga. In to tudi posamično življenje. Ni sad slučaja, ampak je od Boga in za Boga.

Glede Leonejeve odločitve, da bi otroka poslal v samostan, je treba reči, da je zmotna. Nikogar ni dovoljeno brez njegove volje pošiljati v življenje, ki je polno odpovedi. Sicer je res, da mora biti človek Bogu za življenje hvaležen in da pripada to Bogu, vendar je tudi zunaj samostanskih zidov možno živeti za Boga.

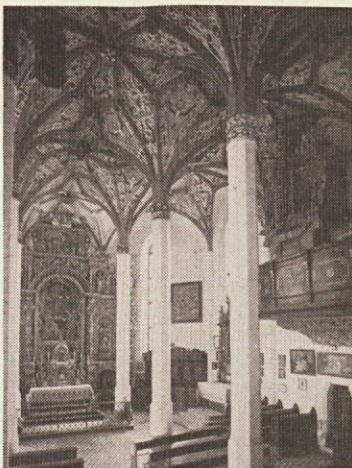
Sestra Neža pove, da imajo botri dolžnost staršem pomagati pri verski vzgoji otroka, da bo ta vero priznaval in jo živel. Marjano zanima, kako naj nekdo svojo vero živi.

Vera se ne sme omejiti na le notranje prepričanje o verskih resnicah. Zajeti mora celega človeka: misli, voljo, čutenje, ravnanje. Kristjan se mora npr. zavzemati tudi socialno in družbeno, sicer bo brž pomagal krivici, da bo pognala

iz ene slovenskih župnij

Šentjernejska župnija obsega 56 vasi in ima 6100 prebivalcev, od katerih jih hodi k maši redno 1600. Z nekaterimi od njih se je pogovarjal urednik Družine.

● „Smeh, šala, že, že, toda vse ima svoje meje. V teh pustnih norčijah zbijajo šale denimo na račun spovedi, maše, pridige, pogreba, poroke. Vse to gledajo in se smejiijo tisti, ki hodijo v



cerkev, ne le tisti, ki ne gredo v cerkev.“

● Naj imajo drugi svoje novodobne palčke, škrate, malike — tisti, ki verujemo v Boga, živimo iz evangelija. Če bi kristjani živeli po načelih svojega evangelija, bi že zdavnaj bili v tistem raj, o katerem so sanjala številna gibanja.

● Čas je danes drugačen kot njega dni. Z Bogom si začel delo: vstal si in molil. Šel si mimo cerkve ali znamenja: pozdravil si

Cerkev v CRNGROBU.

korenine. Kdor se zateka v le notranjo vero, s tem izda celoto vere.

V samogovoru ob dojenčku navaja Marjana besede zdravnika Scholza: „Sestra Neža je lahko dober človek: ima vero in za svojo dobroto bo nekoč poplačana, v onstranstvu. Tako vsaj veruje.“

Vera ni kramarstvo: jaz ti dam nekaj, da mi daš ti drugo, kar je zame gotovo dobiček. Tisti kristjani, ki so delali dobro, niso tega počeli predvsem zato, da bodo prišli v nebesa, marveč zato, da so pomagali potrebnim iz težav. Mogoče je bilo najti tudi druge, ki prav zato, da bi si zagotovili čim lepša nebesa, niso nič storili, da bi pomagali trpečim.

Vera vstopi torej v neko novo razsežnost, v razsežnost dobrote. Kaj potemtakaem sploh pomeni „verovati“? Gotovo ne le „imeti nekaj za resnico“. Še manj seveda v pomenu, da je tisto „nekaj“ neverjetno in nesmiselno. Verovati pomeni, da božji Duh zajame celega človeka in se človek Duhu prepusti, Bogu zaupa in živi iz tega zaupanja. To zaupanje temelji na skušnjah in pričevanjih ljudi, da takšna vera ni nesmiselna in v opreki z razumom, marveč prav nasprotno, zelo smiselna in za življenje koristna.

V svojem samogovoru ob dojenčku pravi Marjana o zdravniku Scholzu: „Zato, mislim, on ne veruje, ker ni pri veri kaj vedeti, kaj razumeti. Treba je kratko in malo verovati.“



Takšne besede o „slepi veri“ potiskajo le-to v bližino nespameti. Vera pa s pametjo ni v opreki. Medtem ko pristopa veda k resničnosti po svoji poti, s svojimi vprašanji, se sooča vera z njo na čisto drug način. Znanost se zaveda pri tem svojih mej. Človeku lahko odgovori kvečjemu, kaj je prav in kaj napak, ne pa, kaj je dobro in kaj slabo. Zato znanost ne more voditi k smislu življenja.

Vera pa sprašuje po celoti, po smislu vsega. Pri tem uporablja tudi tisto, kar je dognala znanost. Po veri išče človek svoje mesto v stvarstvu. Brez poznanja tega mesta in smisla svojega

Križanega. Oral si na polju, zvon je zazvonil: zaustavil si konje, snel klobuk in molil: „Češčena si, Marija...“ Končal si delo, spet si se Bogu zahvalil... Zakaj ne bi ohranjevali mnogih izrazov, po katerih se tudi na razgovor, po katerih se tudi na razgovor naj vidi, da si kristjan? Končano delo, odmor je, zbrani smo, kristjani in tisti, ki nočejo biti, zakaj si ne bi rekli: „Bog lonaj, Bog daj srečo, z Bogom, Bog žegnaj!“ in drugo. Pride k hiši gost, pred kosilom ali večerjo ne molimo, ker je pač on tu. Kljub vsemu: kristjani smo in naj upoštevamo naše krščanske drže in navade. Zvečer TV-sporod. Kristja-

ni smo, večerna molitev ne sme izostati.

● Če sem jaz pri maši nekaj doživel, če sem spoznal nekaj novega, kar me osrečuje, če sem se osebno srečal s svojim Odrešenikom pri obhajilu, če sem postal boljši, sem vse to prejel tudi za tistega, ki ga bom jutri, pojutrišnjem srečal.

● Pri ostarelih in bolnih ljudeh je zaznati živo vero, izostren čut za duhovne vrednote. V njih živi vera v Boga, zakoreninjena je globoko. Zakramenti so zanje moč za življenje, za vztrajno upanje.

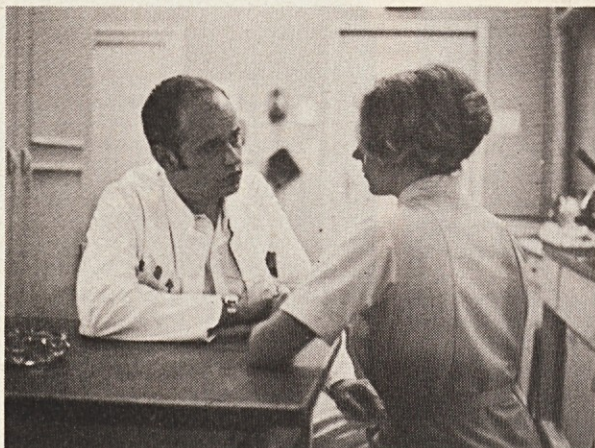
ne le besede

● V Franciji obiskuje KATOLIŠKE ŠOLE okrog 61% mladine. Tudi sedanja francoska vlada jih ne bo ukini-la, kakor kaže, saj se mora ozirati na mnenje občanov, katerih 81% zagovarja potrebnost teh šol. Zakaj ne sme imeti slovenska mladina takih šol?

● Vsako leto prestopi v katoliško Cerkev okoli ŠEST MILIJONOV AFRIČANOV, kar pomeni povprečno 17 tisoč na dan. Afričani postajajo upanje katoliške Cerkve v prihodnosti: ponesli bodo Kristusovo veselo oznanilo tistim, ki se mu doslej še niso odprli, morda celo „krščanski“ Evropi.

● V afriški ZAMBIJI se je po razglasitvi neodvisnosti (1964) število katoličanov skoraj potrojilo: takrat jih je bilo 561 tisoč, danes jih je en milijon 583 tisoč.

● S svojim obiskom Afrike je PAPEŽ opravil veliko delo. Opogumil je tamkajšnje katoličane v njihovi veri, posebno tiste, ki živijo v komunističnih družbenih ureditvah. Predsednik takšne države Benin je na letališču papeža pozdravil precej neokusno: s poveličevanjem komunistične revolucije. Pozdrav je sklenil z besedami: „Živela njegova svetost Janez Pavel II.! Pripravljeni za revolucijo — boj se nadaljuje!“ Prav v Beninu je papež rekel: „Katoličani ne iščejo posebnih pravic. Seveda pa ne morejo sprejeti naukov, ki so v nasprotju z njihovo vero in vestjo. Dobro vedó, da človek ne živi samo od kruha.“



bivanja ne more živeti, pa naj ima vse zaklade tega sveta.

Zdravnik Scholz pravi Marjani: „Ne verjamem, da je nekdo, ki se briga zate in zame. No, morda je res neka sila, ki je zadaj za vsem, ki vse ustvarja in vzgiba. A če ta sila je, ji je za nas ljudi kaj malo mar.“ Pove še, da sta pač onadva videla že toliko ljudi, kako so trpeli in umirali.

Gotovo je to eden največjih izzivov veri: zlo v svetu. Noben odgovor na to vprašanje ne zadovolji povsem, vera

bo morala z njim živeti dalje. Nekaj opor za reševanje tega vprašanja pa le je:

- Ta svet je padli svet. Človek se je bil od Gospodarja sveta odvrnil.
- Da Bog vse ve, pomeni predvsem to, da mu tudi človekovo trpljenje ni prikrito, ampak pri njem nekako zapisano.
- Tvarno zlo (potresi, povodnji, požari, bolezni) je posledica tega, da je vse stvarstvo končno, omejeno.
- Nravno zlo (krivice, sovraštvo, spo-

ri, vojske . . .) je žalostna posledica človekove zlorabe svobode.

Vere pa ni brez upanja. Vernik vidi, da je zlo premagovano, kjer se dajo ljudje voditi Jezusovemu duhu. Le človeški poskusi ustvarjanja raja na zemlji so pa dvomljivi: medtem ko uresničujejo za nekatere morda res nebesa na zemlji, ustvarjajo za druge istočasno pekel.

Vere tudi ni brez ljubezni. Evangelij narekuje kristjanu, da načrtno poma-

(dalje na 33. strani)

oče božjega otroka

Če si hoče otrok narediti kakšno podobo o Bogu, je naravnani na nas. In res ima zemski oče veliko podobnosti z Očetom v nebesih. Oče je močan — kakor Bog; le da je Bog še neskončno močnejši. Oče mnogo ve — kakor Bog. Oče more vse — kakor Bog.

Kakšna odgovornost za nas, očete! Če otrok našo podobo podaljša v neskončnost, kakšno podobo bo imel o Bogu? Če bo slaba, ali bo ta otrok lahko molil k takemu Bogu, ki je neobvladan, krivičen, sebičen, tiran, neizprosni, sovražen? Če pa otrok ne bo mogel moliti, ali mu ne bo manjkalo moči v stiski?

Oče ni noben Bog in se tudi ne sme delati, kakor bi bil Bogu podoben. Mora pa biti spremljevalec svojega otroka na poti k Bogu, posebno zdaj, v dobi nežnega otroštva, ko se notranje bitje otroka tako zelo razcveta. S svojim otrokom mora moliti. Posebno zvečer, ko otrok sveže umit leži v postelji.

Tudi pri mizi bi moral biti oče vodnik besede v svoji družini, ko Boga prosi za darove ali se mu zanje zahvaljuje.

V nedeljo bi morala priti družina skupaj v cerkev. Več pobožnosti bi bilo v cerkvi, če bi družina ostala in mogla ostati tudi v cerkvi družina, skupaj.

Oče lahko tudi majhnega otroka vzame v cerkev. Ni se treba bati, da bi v cerkvi trajalo predolgo ali da bi med pridigo otroci postali nemirni. Če je oče ljubljen oče, pomeni za otroka njegova bližina dobro počutje. Sploh je že to, da gredo skupaj v cerkev, za otroke veliko veselje, ker je oče tam popolnoma njihov.

Ernest Ell: MODRI STARŠI — SREČNI OTROCI

(nadaljevanje s strani 3)

igro Pes, ki jo je napisal madžarski pisatelj Mihael Foldes. V tej narodnostno mešani vasi v bližini Lendave so pred kratkim obnovili kulturni dom, denarna sredstva pa so zbrali s samoprispevkom.

KOPER

Boštjan Antonič, koprski jadralca v pionirskem razredu Optimist, se zavzeto pripravljata na svetovno prvenstvo v Italiji. Kljub svoji mladosti je doslej dosegel lepe uspehe doma in v tujini. Tako je lani osvojil balkansko prvenstveno značko, Zlato jadro Jadrana, pokal prijateljstva in še mnoge druge. Med številnimi pokali v družinski vitrini je veliko njegovih, kar je velik uspeh, saj je pri Antončičevih vsa družina z dušo in telesom pri jadraniu.

KRANJ

V zimskem slovenskem prvenstvu v plavanju je nastopilo preko 100 plavalcev in plavalk iz 12 klubov. Čeprav ni bilo rekordnih rezultatov, pa je bila kvaliteta vseeno na precej visoki ravni. Za večino plavalcev je bilo slovensko prvenstvo le prehodna postaja na poti k državnemu prvenstvu v Celju.

LJUBLJANA

Na onkološkem inštitutu so odprli prenovljene prostore operacijskega oddelka, kjer so sobe za intenzivno zdravljenje in preoperativni oddelek. Denar je prispevala Zdravstvena skupnost Slovenije, nekaj pa tudi društvo za boj proti raku ter sklad za gradnjo in opremo onkološkega inštituta.

med vesticami

Z izrezki iz slovenskih in tujih listov skušamo prikazati resnično podobo sedanjega slovenskega trenutka. Čeprav smo pri izboru za resnico nadvse natančni, odgovarjajo končno za utemeljenost poročil njih pisci oziroma uredništva zadevnih listov.

SEDAJ SE DEL SLOVENSKE CERKVE NEKRITIČNO PRILAGAJA NAŠI DRUŽBENI STVARNOSTI, SICER V DOBRI VERI, DA BI KORISTIL CERKVI IN DRUŽBI, NI PA TO TEMELJNA USMERJENOST VEČINE CERKVE NA SLOVENSKEM.

(Iz slovenskega verskega tiska v matični domovini)

DELO:

POGOVOR LJUBLJANSKEGA NADŠKOFA S ČASOPISOM „DELO“

(Op. Iz pogovora objavljamo najbolj zanimive odstavke. Glej tudi uvodnik!)

DELO: Pred šestimi meseci je papež objavil okrožnico o človeškem delu. V središče pozornosti je postavil človeka kot osebnost in njegovo delo. Delo je nad kapitalom in nad oblastjo, pravi papeževa okrožnica. Mar niso te postavke okrožnice sorodne temu, kar mi gradimo, k čemur težimo mi v slovenski oziroma jugoslovanski samoupravni socialistični družbi, namreč k združenemu delu, k družbi, v kateri naj bi le delo opredeljevalo družbeno mesto posameznika?

ŠUŠTAR: Kar zadeva tematiko (okrožnice): to ni doktrina, je razmišljanje, opozarjanje, utemeljevanje in hkrati vabilo: takole bi stvar reševali; kritično presoja ene in druge. Papež je tudi sam do sebe kritičen in ne podaja dokončnih rešitev. Kritično stališče pa katoliški socialni doktrini ni nič novega. Cerkev ni nikdar kratkomalo sprejemala kapitalizma, socializma ali kakršne koli gospodarske ureditve, ampak je vse kritično presojala. Vse mogoče oznake so mogoče ob tej okrožnici. Če pa jo vzamemo v njeni vsebini, gre za temeljna vprašanja o delu in pa za npravna vprašanja, ki so povezana z delom. Delo je prikazano kot ključno vprašanje socialnega vprašanja in tista vez, ki vse ljudi povezuje. Tu so res stične točke z našo stvarnostjo.

DELO: Kje pa so morda temeljni razločki?

ŠUŠTAR: Razlike izhajajo iz drugačnega gledanja na človeka, na delo, na družbo. K vaši misli, po kateri naj bi le delo opredeljevalo družbeno mesto posameznika, bi imel pripombo, da ne gre toliko v ospredje postavljati dela, ampak človeka. Bistveni poudarek okrožnice je človek, ki dela, ne pa delo kot tako. Morda bi se tu pokazala razlika: okrožnica poudarja človeka in pravi, da je delo za človeka in v službi človeka. Najprej je treba upoštevati človeka kot npravno osebnost, njegovo poštenost. Potem ima človek tudi vrednost kot oseba, tudi če ne dela: otrok, bolnik, invalid, ostareli...

DELO: Ali pa mora različen pogled na svet deliti ljudi v družbi tako daleč, da bi, denimo, bila ogrožena uspešnost samoupravnih institucij? Ali vernik ni samoupravljalec enako kot nevernik?

ŠUŠTAR: Prav na to bi rad opozoril, da bi morala biti veren in neveren človek kot samoupravljalec izenačena.

DELO: Okrožnica se izogne pojmu samoupravljanja, ki je v današnjem delavskem gibanju tudi postal eno osrednjih gesel.

ŠUŠTAR: Teško bi izrekel sodbo o tem, ali okrožnica brani samoupravljanje, ali ga utemeljuje takšnega, kot ga imamo pri nas.

DELO: *Od najbolj odgovornih družbenopolitičnih delavcev v SR Sloveniji večkrat slišimo kar ostre kritike na račun postopkov, ki jih označujemo v političnem jeziku kot sektaštvo. Ali tudi vi pokarate vaše duhovne sodelavce, kadar menite, da z določenimi postopki zbuja nezaupanje in sumničenja pri družbenopolitičnih organih?*

ŠUŠTAR: Res si posebej prizadevam, da bi premagovali predsodke in nezaupanje. V tem vidim svojo posebno dolžnost, čeprav tudi vem, da ne gre vse tako hitro in ne tako lahko. Treba je imeti veliko potrpežljivosti. Včasih je razlika med teorijo in prakso: nekateri dokumenti so tako dobri, da jih je človek vesel, praksa pa je drugačna. Je pa tudi obratno. V programu zveze komunistov so na primer še vedno izrazi, kot da je vera zabloda ipd. Imeti bi morali razumevanje tudi za to, da se vseh predsodkov in nezaupanja ne morejo tako hitro otresti zlasti tisti, ki so vse hudo doživeli, bodisi na strani Cerkve ali pa na strani OF... Seveda pa bodo na obeh straneh še zmeraj tudi radikalni elementi.

DELO: *Ko že omenjate „radikalce“: ali dopuščate, da so radikalci tudi na vaši strani, ali zaznavate njihovo navzočnost tudi v Cerkvi?*

ŠUŠTAR: Seveda jo. Radikalec je na primer človek, ki radikalno živi svoje krščanstvo. To pa v naši družbi večkrat označujejo kot klerikalizem. Ne bi rekel, da je vse, kar se hitro etiketira kot sektaštvo ali klerikalizem, v mirni presoji res mogoče tudi tako označiti.

DELO: *In torej tudi karate vaše duhovne sodelavce, kadar menite, da z določenimi postopki zbuja nezaupanje?*

ŠUŠTAR: Prizadevam si, da ne bi zaradi netolerantnosti ali ozkosti prišlo do zaostrovanja. Če pa doživljam stvari, ki so zame nesprejemljive, pravim duhovnikom in vernikom: dajmo, razjasnimo jih, povejte natančno, napišite, da bom skušal posredovati, da bi stvar v mirnem pogovoru rešili...

DELO: ... jih tudi karate?

ŠUŠTAR: Tudi, če je potrebno, in jih opozorim. Do težav prihaja zlasti tam, kjer duhovniki naletijo na nerazumevanje ali nasprotovanje. Marsikdo mi pravi: „Vi živite v drugem razmerju, jaz živim v konkretnem, zato moram sam presoditi.“ Meni pa gre za to, da se tudi v konkretnih primerih stvari ne zaostrejejo, temveč jih v pogovorih skušamo reševati ob upoštevanju pravic in dolžnosti, ki jih imamo verni in neverni.

DELO: *Kakšna bi torej bila vaša celovita ocena o stanju odnosov med Cerkvijo in samoupravno socialistično družbo pri nas?*

ŠUŠTAR: Cerkev živi v naši socialistični družbi in verni, ki smo Cerkev, smo sestavni del te družbe. Zelo podpiram misel, da imamo vsi enake dolžnosti. Teh dolžnosti se mi zavedamo, čeprav je morda utemeljitev teh dolžnosti nekoliko različna. Mi jih utemeljujemo predvsem z evanglijem. Mislim, da je obojestransko pripravljenost, da bi bili odnosi čim boljši. Že na novoletnem sprejemu sem pa rekel: ne gre samo za dobro voljo, marveč tudi za konkretne dokaze. Pripravljen sem se zavzemati za to na strani vernih. Isto pa pričakujem od družbenih predstavnikov. Radi govorimo o odprtih vprašanjih. Taka so šole, bolnišnice, karitativna dejavnost, graditve cerkva in polna enakopravnost vseh.

DELO: *Tožite torej nad razlikami med teorijo in prakso?*

ŠUŠTAR: Včasih so nekatere izjave tako lepe, ko pa jih preverjamo v praksi, pravite, da so za neskladja odgovorni krajevni dejavniki. Tu bi se rad zavzel, da bi se zavračanje sektaštva pokazalo čimbolj tudi v konkretnih primerih. Včasih imam vtis, da za nekatere stvari ni nihče odgovoren.

DELO: *Za kakšen način razčiščevanja ste bolj, za več „diplomatskega“ ali več javnega? Kako naj se bičajo napake, tudi na vaši strani?*

ŠUŠTAR: Sem za operativen in učinkovit način; najprej za dogovarjanje med neposredno odgovornimi in prizadetimi — ne za javnost. Po drugi strani pa moramo včasih o težavah tudi javno govoriti, da ne bi javnost imela vtisa, ka-

LJUBLJANA

Na dvodnevni prireditvi Rož-Podjuna-Zila je več kot 300 nastopajočih predstavilo kulturno življenje Slovencev na zamejskem Koroškem. Prireditev se je začela z mladinsko predstavo Hodl de bodl v izvedbi Odra mladje. V Zgornjem preddverju v Cankarjevem domu so istega dne odprli razstavo likovnih del, plošč, kaset in knjig Mohorjeve družbe iz Celovca in založbe Drava. Ob tej priložnosti so predstavili literarna dela koroških pisateljev. Za okroglo mizo pa so razpravljali o problemih kulturne, prosvetne in izobraževalne dejavnosti na Koroškem.

LJUBLJANA

Skupščina sklada arhitekta Jožeta Plečnika je v Narodni galeriji podelila letošnje Plečnikove nagrade za največje arhitektovske dosežke na Slovenskem. Nagradi sta prejela arhitekt Boris Podreka in posmrtno arhitekt Boris Kebe. Letošnja posebnost je, da je skupščina nagradila Slovenca, ki živi in dela na tujem, namreč arhitekta Podreka na Dunaju, ker je širil Plečnikovo ime in delo v tujini.

LJUTOMER

Težave z zaposlovanjem mladih po končanem šolanju postajajo tudi v tej občini čedalje večje. Lani je bilo med 420 kandidati za zaposlitev okoli 100 mladih, letos pa se jim bo pridružilo 230 novih, ki bodo končali šolanje na različnih šolah. Gospodarstvo v občini bo letos ponudilo le 240 novih delovnih mest, kar seveda pomeni, da se bo občutno podaljšal seznam brezposelnih v poklicih, kot so prodajalec, frizer, tehnik in medicinski poklici.

MARIBOR

Posvetovanja o poljedelstvu, pripravil ga je Kmetijski inštitut Slovenije, se je udeležilo večje število kmetijskih strokovnjakov. Osrednjo pozornost so posvetili vprašanju, kako povečati poljedelsko proizvodnjo, da bo Slovenija pridelala dovolj za lastno porabo. Govorili so tudi o uvajanju sodobne tehnologije, njuvskem kolobarjenju in o rodovitnosti tal. Nekateri predavatelji so ugotovili, da je bila poljedelska proizvodnja v zadnjih dvajsetih letih nezadovoljiva in da so povprečni pridelki pomembnejših poljščin med najnižjimi v Evropi.

MARIBOR

V štajerski metropoli živi okoli 20 tisoč ljudi, starih več kot 65 let. Po ustaljeni slovenski normi bi torej potrebovali domsko varstvo za okoli tisoč upokojencev, na razpolago pa jih je le nekaj nad petsto. Največ jih je v Domu upokojencev, ki je zgledno urejen, predvsem kar se tiče možnosti za družabno življenje. Ker je posebno za bolniški del doma dolga vrsta čakajočih, so se na občini odločili za zidavo novega doma za upokojence.

MOZIRJE

Kulturni teden, sedmi po vrsti, je dokaj razgibal krajanje. Tako so člani prosvetnega društva Mozirje uprizorili igro Krčmarica Mirandolina. Prišli so tudi Gornjegračani z igro Kralj na Betajnovi in pri gledalcih želi lep uspeh. V kulturnem tednu je bila tudi razstava grafik Jožeta Horvata Jakija in skulptur Toneta Svetine. Kulturnega zatišja, kakršno je vladalo v tej občini nekaj let, torej le ni več. Izboljšali so tudi pogoje za prosvetno

kor da sploh ni nobenih problemov. Računati moramo tudi s svetovnimi sredstvi družbenega obveščanja, ki govorijo o Jugoslaviji kot o socialistični državi, v kateri ima Cerkev določene pravice, nekaterih pa ne.

DELO: V slovenski politični javnosti je zbudilo določeno začudenje dejstvo, da ste se kot vrhovni poglavar slovenske rimskokatoliške Cerkve angažirali v nesporazumih in sporih, ki zadevajo predvsem Cerkev na Hrvaškem. Mislim na to, da ste podpisali izjavo škofovske konference, ki brani zgodovinsko vlogo kardinala Stepinca.

ŠUŠTAR: Po napadih na zagrebškega nadškofa Kuharića so bile razmere na Hrvaškem takšne, da je bila solidarnost nujna. Mi smo kot škofje v Jugoslaviji končno vsi predstavniki iste Cerkve in čutimo se povezane. Druga stvar pa je moja osebna: menim, da je treba braniti vsakega, ki ga javno napadajo. To se mi zdi splošna moralna dolžnost, vsak obtoženec ima pravico do branitelja. Naj se zadeva sama razčisti.

DELO: Ali se čutite odgovorni za vse verne Slovence?

ŠUŠTAR: Moralno da, pravno ne. Moralno se čutimo zelo povezane s Slovenci v zamejstvu in zdomstvu. Matična domovina se mora zavedati odgovornosti tako za narodnost kot za vero.

DELO: Ali dajete veri in Cerkvi posebno vlogo pri opredeljevanju narodne pripadnosti?

ŠUŠTAR: Narod, narodna zavest, ki se izraža v jeziku, v zgodovinski povezanosti in sploh v zavesti, da sem sin ali hči slovenskega naroda, je zares velika vrednota. To sem doživljal v Ameriki na nov način s ljudmi, ki ne znajo več slovenskega jezika, pa se čutijo Slovence, ker pravijo: moja mama in oče sta od tam in tam. Pri naši narodni zavesti ima jezik veliko vlogo. Kolikor morem zgodovinsko presoditi, je pri slovenskem narodu tudi vera igrala izredno veliko vlogo, bodisi za ohranjanje jezika bodisi za buditev narodne zavesti. Kljub temu pa moram reči, da pri poslanstvu Cerkve narod ni prva in edina vrednota; nam gre predvsem za oznanjevanje evangelija.

DELO: Zdaj pa še besedo o osrednjem slovenskem dnevniku (Delu)? S čim ste v njem zadovoljni, česa pa najbolj pogrešate?

ŠUŠTAR: Je zelo dobro urejevano. Če me vprašate kot kristjana ali kot škofa, lahko povem, da so bila poročanja o nekaterih cerkvenih dogodkih, posebno o atentatu na papeža, dobra. Ko gre za njegova potovanja, pa so bila nekatera poročila taka, kot da bi šlo za lažje reportaže.

Omenil bi še nekatere stvari, čeprav so same po sebi malenkostne.

Tako nas je prizadelo, da ni bilo niti besede v Delu ob 75-letnici prve slovenske gimnazije v Šentvidu nad Ljubljano, čeprav so bili na proslavi zastopniki najvišjih kulturnih in znanstvenih ustanov.

Ob pogrebu korziških žrtev ste zapisali, da se je pogreba udeležil ljubljanski nadškof. Objektivno bi bilo reči, da je bil pogreb civilen in cerkven ter da je cerkveni del pogreba opravil ljubljanski nadškof.

Imam tudi vtis, da se še vedno nekoliko bojite izrazov, ki označujejo kaj verskega, recimo božiča. Zame je to stvar kulture. Zakaj ne bi tega povedali s pravim imenom?

Tudi pri osmrtnicah ni mogoče uporabljati nekaterih verskih izrazov. Ko sem pred časom na komisijo za odnose z verskimi skupnostmi naredil vlogo o cerkvenih pogrebih, sem omenil tudi osmrtnice, in obljubili so mi, da bodo zadevo obravnavali. Ljudje nam očitajo, da govorimo o dobrih odnosih, te stvari pa niso urejene, kar je za nekatere težko razumljivo.

DELO, sobotna priloga, Ljubljana, 20. feb. 82/19.

LA LIBRE BELGIQUE:

NAPETOSTI MED CERKVIJO IN DRŽAVO V JUGOSLAVIJI

Napetost med Cerkvijo in jugoslovansko vlado, ki jo je ponovno zaznati (na Hrvaškem), grozi, da bo prinesla lažno versko svobodo v Jugoslaviji na dan. Zdi se, da versko svobodo ustava iz leta 1974 v resnici zagotavlja, ko zahtuje,

da spoštuje svobodo mišljenja, pa tudi „enakost pravic in dolžnosti vseh državljanov“ (čl. 166 in 154).

ZKJ, ki je po ustavi vodilna idejna in politična sila (čl. VIII), izpoveduje marksistični ateizem kot uradni in za vse svoje člane obvezni svetovni nazor (program ZKJ, 1959). Tako postaja ateizem, kolikor je ideologija vodilnega razreda, edini uradni svetovni nazor in s pravico javnosti v družbi, ki je dejansko večmišljenjska.

Še več: ZKJ ima v programu boj proti verskim „zablodam in slepilom“, ki je takole zapisan: „Jugoslovanski komunisti vedo, da religije, ki se poraja in ohranja v razmerah materialne in duhovne zaostalosti, ni mogoče odpraviti z administrativnimi sredstvi. Odpravljena bo z nenehnim razvijanjem socialističnih družbenih odnosov, s širjenjem znanstvenih spoznanj in s splošnim stopnjevanjem človekove zavesti. S temi sredstvi se stopnjema uresničuje človekova dejanska svoboda in se odpravljajo materialni in duhovni pogoji za razne zablode in slepila“ (program ZKJ, 1959).

Medtem ko se vodilni razred z vsemi sredstvi napreza, „da bi privedel ljudstvo do marksističnega pogleda na svet“ (program ZKJ), je vera samó „svobodna in zasebna zadeva“ slehernega državljana (čl. 174 ustave).

Ta načela, ki dajejo marksističnemu ateizmu posebne pravice, so na začetku vseh krivic in neenakosti, ki jih je čutiti v jugoslovanski družbi. Pod njihovim vplivom so predvsem naslednja področja:

1. ŠOLA: v njej prikazujejo marksistični ateizem kot edino gledanje na svet, ki je v skladu z znanostjo; v njej prikazujejo Cerkev kot veliko zgodovinsko silo, ki se je venomer upirala človekovemu napredku in je bila v vsakem času na strani izkoriščevalcev; v njej socialni nauk Cerkve načrtno črni; v njej se prav nič ne menijo za navzočnost vernih učencev in ne upoštevajo časa verskih obredov ali verouka v okviru župnij.

2. SREDSTVA DRUŽBENEGA OBVEŠČANJA: ta so privilegirani glas uradne ideologije. Cerkev je v njih malone zmeraj prikazana v slabi luči. Če ji pa, nasprotno, v nekem določenem položaju priznajo lepo vlogo, namigujejo pri tem, da je bilo to zaradi njenih političnih in gospodarskih koristi. Nikdar ne vrtijo filmov z verskim sporočilom in dovoljujejo si rezanje filmov, kadar gre za resnično verski prizor.

3. VOJSKA je nedotakljiva posest marksistične ideologije. Čas vojaške službe izkoriščajo za pranje možganov mladih in pritisk nanje, da bi vstopili v partijo. Vernim vojakom prepovedujejo, da bi hodili k maši. Niti jim ne dovolijo prejemati in brati verskih knjig in spisov.

4. JEČE: duhovniki nimajo pravice obiskovati jetnikov, ki bi si njihovega obiska želeli.

5. ODGOVORNA MESTA so pridržana malone izključno članom partije. Po uradnih statistikah v državni upravi, med častniki in diplomati ter med direktorji šol in podjetij vernih skoraj ni. Čim bolj gremo na lestvici važnosti služb navzgor, toliko manj je v njih vernih. Vse važne sklepe naredijo komunisti. Takó je naravno, da se imajo verni v takšnem položaju za drugorazredne občane.

6. OSEBNA VEST. Pogosto uganjajo nasilje nad osebno vestjo vernih: tem ni dovoljeno, da bi v določenem položaju izrazili pomislek vesti. Takó je npr. dežurni zdravnik po zakonu dolžan narediti splav, tudi če mu to njegova vest zabranjuje.

7. VERSKI PRAZNIKI: Država ne priznava nobenega verskega praznika, niti božiča ne, čeprav se več kot pol občanov priznava za verne.

Cerkev je prepričana, da s tem, ko brani osebno svobodo vernih in terja pravico za vse, dela za človekove pravice, pravičnost in mir v Jugoslaviji. Te zahteve so v skladu s temeljno listino OZN in z izjavo o človekovih pravicah, ki ju je podpisala tudi Jugoslavija.

Gre predvsem za dosego priznanja, da je vera tudi v Jugoslaviji resnična vrednota. Če bi Jugoslavija to pred svojimi občani in pred svetom priznala, bi s tem pokazala iskreno voljo za pravičnost in enakost. S tem bi ustvarila pogoje za boljše sožitje med vernimi in nevernimi.

LA LIBRE BELGIQUE, Bruselj, 14. dec. 81.

delo, predvsem obnovljeni dom kulture sedaj pogosteje odpira vrata domačim in tujim prosvetnim društvom.

NOVO MESTO

Na degustaciji (pokušnji) dolenskih vin so strokovnjaki ocenili 72 najboljših belih in črnih vin, seveda največ cvička. Podobne pokušnje so imeli tudi v drugih krajih, kjer so vinogradniki dali v oceno 413 vzorcev vin. Znani vinogradniški strokovnjak Doberšek je menil, da je lanski pridelek dolenskih vin pecej boljši kot leto poprej. Pokušnja vin sta organizirala Društvo vinogradnikov Dolenjske in prireditveni odbor tedna dolenskega cvička.

NOVO MESTO

Tudi zvišana cena gospodinjinskega plina ni imela zaželenega učinka na boljšo preskrbo mesta s plinom. Podjetje Novotehna je dobilo iz Zagreba zadnji teden v februarju le 289 steklenic gospodinjinskega plina, namesto 800, kolikor so jih naročili. To je seveda povzročilo številne motnje v preskrbi tržišča.

NOVO MESTO

900 delavcev, zaposlenih v Industriji motornih vozil, se je v začetku marca vrnilo na delo, potem ko so bili teden dni na prisilnem dopustu. Do tega je prišlo, ker je podjetje moralo zaradi pomanjkanja reprodukcijskega materiala ustaviti proizvodnjo Renault 4 na dveh trakovih. Prekinitev proizvodnje je prizadelo izvoz pa tudi domače kupce, katerim dolgujejo okoli 500 vozil. Računajo, da bodo zahteve domačega trga zadovoljili do srede junija.

OTOČEC

Turistični delavci lani niso

bili zadovoljni s turističnim prometom. Nazadovalo je predvsem število prenočitev. Lani je prišlo 24.855 domačih in 19.692 tujih turistov, ki so imeli skupaj okoli 70.000 prenočitev. V blagajni so zabeležili okoli 120 milijonov celotnega prihodka, od tega je bilo okoli 30 milijonov v tuji valuti.

RADENCI

Podjetje Radenska je na mednarodnem živilskem sejmu Alimentaria 82 v Barceloni dobilo visoko odlikovanje, zlato trofejo Food Europe 1982.

ŠTORE

Železarna je dolga leta spuščala v vode Voglajne vso umazanijo. Sedaj pa je podjetje Nivo postavilo čistilno napravo, ki naj bi Voglajni pomagala, da bi od Štor pa do izliva v Savinjo zopet zaživela. Čistilna naprava lahko v eni uri prečisti 700 kubičnih metrov odpadnih voda. Odpadke, ki ostanejo na dnu bazena, prečrpajo v zgoščevalnik. Te odpadke pa bodo potem, ko si bodo nabavili posebno stiskalnico, stiskali in potem zopet uporabili v proizvodnji.

VELENJE

Zeleni vlak, ki je povezoval mesto z Ljubljano, so zaradi izgub ukiniteli. Proga so odprli šele pred petimi meseci, pobudo zanjo pa sta dali gospodarski zbornici v Celju in Velenju. Da bi se proga splačala, bi morali prodati dnevno 90 odst. sedežev, v resnici pa so jih le okoli 30 odst., tako da je vlak vozil skoraj polovico prazen. Ta ukinitiv prese- neča v času večjih cen bencina, ko bi se morali ljudje pravzaprav raje voziti z vlakom, kot pa s svojim motor- nim konjičkom.

S knjigo *Novi prispevki k življenjepisu Josipa Broza Tita* je jugoslovanski pisatelj Vladimir Dedijer zadel v vseh ozirih v polno. Obrnil se je na založbo *Liburnija* na Reki, ki je do tedaj kot taka komaj obstajala. Vedel je, kaj počne. Izognil se je znanim založbam z njihovimi lektorji, z njihovimi založniškimi nadzorovalnimi odbori, v katerih imajo besedo predvsem komunisti. *Liburnija* mu je ponudila jamstvo, da bo vse tako tiskano, kot je Dedijer v rokopisu oddal, — brez kontrole od zgoraj.

Dedijerjev zviti načrt je uspel. Temu je sledil krik vseh tistih, ki so se čutili prizadete, in predvsem tistih, ki so se čutili poklicane, da obvarujejo Titovo resnično osebnost pred sramotenjem od strani enega njegovih zgodovinarjev. Sicer drži, da je na koncu 1268 strani Tito še vedno junak jugoslovanske revolucije in veliki ustvarjalec države. A podoba revolucionarja ni na noben način več neomadeževana. Bajka partizanske borbe je opraskana, njen junak, Josip Broz Tito, ni noben polbog več, marveč kaže človeške poteze.

Za strokovnjake prinaša Dedijer sicer komaj kaj novega, a kar se tu v nakladi 70.000 izvodov (ki je bila takoj razprodana) pripoveduje široki jugoslovanski javnosti, ki je doslej v Tita tako verovala, je zmožno funkcionarje vladajočega razreda soočiti z vprašanji, na katera bo težko odgovoriti.

Tito je ukazal v začetku upora, leta 1941 — tako na primer poroča Dedijer — da morajo biti vsi omahljivi komunisti brezobzirno postreljeni. Kaj ostane ob tem od čiste, nravno opravičene revolucije, če so streljali celo svoje ljudi?

Jugoslovan čuje tu, da so bila med vojno dolga pogajanja z Nemci, ki niso obravnavala samo vprašanj o izmenjavi ujetnikov, marveč tudi o vojnem premirju. Kajti Titu je postalo, tako piše Dedijer, v teku vojne jasno, da so kralju zvesti četniki pod generalom Dražo Mihajlovičem komunistom daleč bolj nevarni kakor pa Nemci. Kaj ostane, se utegne marsikateri občan vprašati, od dolgotrajne, blodne partizanske borbe proti fašizmu, če so se visoki funkcionarji pogajali z Nemci, medtem ko so partizani izgubljali svoje življenje v boju? Ali je bila jugoslovanska narodnoosvobodilna borba, kot se uradno imenuje, morda v isti meri tudi državljanska vojna, v kateri so se komunisti znebili svojih notranjepolitičnih nasprotnikov?

Dedijer poroča, da je po vojni vprašal Tita, zakaj še zmeraj hodi v uniformi okrog. Tito mu je odgovoril: „Uniformo bi slekel, ko bi bilo vseh 16 milijonov Jugoslovanov razumnikov. A razumnikov je v naši družbi malo, poznam pa miselnost kmetov. Poznam njihovo češčenje uniforme. Vesti se moram tako, kot si želi večina ljudstva.“ Ali je bila maršalova podoba, utegne vprašati Jugoslovan, le sredstvo oblasti?

Dalje obravnava Dedijer vprašanje, ali je šlo v Jugoslaviji zares za komunistično revolucijo, in piše, da so bile „proletarske brigade“, ki jih je Tito ustanovil, sestavljene v prvi vrsti iz kmetov in razumnikov, in veliko manj iz delavcev. Prebivalstvo se lahko sedaj sprašuje, kako je bilo z zatiranjem delavcev pred vojno, če jih je bilo komaj kaj.

Pisec govori o „kazenskih ukrepih“ proti vojnim ujetnikom in omenja poleg tega določene primere, ko naj bi visoki funkcionarji postrelili svoje rojake samo zato, ker naj bi se bili ti pritožili nad pretrdim ravnanjem partizanov z lastnim ljudstvom. Ali ni, tako utegne občan v Beogradu vprašati, naša revolucija le tako neomadeževana?

Dedijer je spravil na papir, da je bilo v vojni potrebno močno vodstvo in da je Tito zato postavil „demokratični centralizem“. Po vojni je nastala iz tega birokratizacija partije in države; vsa oblast se je nakopičila pri majhnem krogu funkcionarjev. Kaj ima vse to potemtakem, tako se mora vprašati Jugoslovan, še opraviti s tako poveličevanim samoupravljanjem?

Kljub svojim šibkostim ustreza Dedijerjeva knjiga o Titu široki jugoslovanski potrebi po razpravljanju. Ne zmeraj iz notranjega prepričanja, temveč pogosto

(dalje na strani 32)

ivan tavčar:

visoška kronika

Izidor in hlapec Lukež sta šla na ženitvene ogledе v Davčo. Na poti sta se srečala s čudno skupino žensk: s plesalko in skakalko Uršo, dvema mladima cigankama in prekupčevalko Pasaverico.

Tedaj se je prebudila skakalka, Špela Ocepkovka. Nekam kalno je pogledala okrog sebe, vzela v roko leseno skledico, si natočila vanjo vode in jo izpila.

Ciganka jo je radovedno vprašala: „Kaj je bilo?“

Slabe volje je odgovorila Špela: „Kaj naj bi bilo? Nič ni bilo! Noge me bolé in hudo žejo imam, to je vse.“

Nato je govorila sama sebi: „Bog ni več z nami, Bog nas je zapustil in obljubljeni dežela je ostala za nami. Iskati mi bo zemlje, v katero naj bi se pogreznila . . . Nekdaj, ko si skakala, ko si plesala, da so ti kosti pokale, in ko nisi na drugega mislila kot na ljubega Jezusa, se ti je, če si od plesa omedlela in ležala na zemlji, ta ljubi Jezus vselej prikazal. Sedel je na zlatih oblakih in okrog njega so sedeli srebrni angelci. Gospod pa nam je govoril: „Tukaj mora stati moj tempelj!“ In kako smo jih postavljali, tempelje! Sto in več smo jih postavili, dokler niso prišli ti peklenski služabniki, ti hudobni škofje, in nam upepelili streho za streho. Da bi jih dal ljubi Jezus sodni dan do krvi bičati! Ko so bili požgani tempelji, je naš ljubi Jezus izostal in nikdar več se nam ne prikazuje. Hov! Hov!“

Žalostna je bila in zajokala je: „Kako naj potemtakem uboga ženska živi? Pobiram sicer za Mekinje in gospa mati mi je dala pismo z velikim pečatom. A nikdo nič ne da. Ti kraji so trdi in usmiljenja ne poznajo. Na Kras bom šla, tam žive še dobri ljudje.“

Tu jo je hlapec Lukež nekoliko podražil: „Ko so ti prodali moža benečanski Rebeki, ti je vendar še nekaj osta-

DOSLEJŠNJA VSEBINA:

Izidor Khallan, rojen leta 1664 na Visokem, pripoveduje svojo zgodbo.

Njegov oče Polikarp, mogočen kmet, je bil čudaški, trd in surov človek, po veri pa luteran. Mati Barbara je bila silno dobra. Tudi z bratom Jurijem se je Izidor razumel.

Oče je poslal Izidorja v Škofjo Loko, da se izuči za kovača. Po treh letih se je vrnil domov, kjer mu je medtem umrla mati, ne da bi ga bili obvestili o tem.

Ko mu je bilo šestindvajset let, ga je oče poslal na ogled k Margareti, hčerki trdnega nemškega naseljenca Jeremija Wulffinga na Davčah, s katerim se je bil oče že domenil o poroki.

Takoj po žetvi se Izidor res napoti tja skupaj s hlapcem Lukežem.

lo? Nikar se ne delaj, gotovo imaš všitih še nekaj cekinov!“

Pozneje mi je Lukež razložil, da je bil mož Špela Ocepkovke obsojen na dolgoletni zapor in da so ga visoki stanovi, ki vse modro premislijo, prodali za trideset dukatov benečanski republikli. Ta ga je z verigami prikoval na galeri, da je moral goniti težka vesla. Tako je nastal dvojen blagoslov: hudodelec je moral delati, nedolžni rodbini pa se je izplačalo, kolikor niso vzeli od tistih dukatov visoki stanovi. Res malo je dežel, kjer bi tako skrbeli za prebivalce, kakor skrbé za nas krajski deželni stanovi, ki jim nebeško plačilo ne odide.

A beneški dukati so Ocepkovko grdo razkačili.

„Ti pes ti!“ je vpila. „Ti lajaš name, ko ti vendar nisem nič naredila! Ti garjavi pes ti! Stara sem, pa upam, da vendar še doživim, ko te povlečejo na Gavžnik, da te obesijo! Če Bog da, ti prej še odsekajo roko in odrežejo tvoj hudičevi jezik!“

Lukež je postal bled pri vpitju stare čarovnice. Nekako zamolklo je odgovoril: „Le kriči, nič se te ne bojim, hudičeva mati! Kadar pogineš, bomo že skrbeli, da te s kolom prebodemo prej, kot te zakopljemo za plot! Potem pa glej, kako boš uhajala iz groba, ti ostudna coprnica!“

„Prej, kot misliš,“ se je togotila Špela, „te bodo žrli črvi, veliki, beli črvi, ker si se lotil dekle pravega Boga!“

Nato se je s prijazno besedo obrnila k meni: „Ti si pameten! Ti boš dober gospodar na Visokem in veliko

boš pridelaval . . . Tvoja bisaga je široka in nabasana. Morda imaš kaj žganja v njej? Privošči mi ga nekaj požirkov!"

Res sva imela žganje pri sebi in da si ne nakopljemo njene jeze, sem ji ga natočil v leseno skledico, iz katere je prej pila vodo. To skledico sem napolnil skoraj do polovice s pekočo pijačo. In sedaj sem se čudil, kako urno in kar v eni sapi je izpila natočeno žganje. Takoj sem vedel, da ga je v življenju že obilo popila.

Hvalila me je in klicala name vse milosti zveličanih skakalcev, ki so nekdaj na svetu postavljali templje in plesali v čast ljubemu Jezusu.

Kaj sem tudi hotel storiti? Lukež je sicer grdo gledal, ker se tudi sam ni ogibal žganja. A taka ženska, ki ima gotovo zveze s hudičem, nam lahko veliko škoduje, bodisi da nam zagovori brejo kravo, bodisi da nam napravi črne oblake in točo, ki potem razbije vse, kar je bilo sejanega.

Bog ne daj, da bi gosposki, ki nam je od Boga postavljena, kaj očital! Dobro skrbi za nas; a vendar ne morem molčati in izreči moram, da se premalo meni za take hudobne stare ženske, ki so s hudičem v zvezi in katerih je na svetu več, kot mislimo. Če bi se nam kako noč odprle oči, bi med njimi videli dosti znank, ki jahajo pod nebom okrog. Vi praviite: utrnila se je zvezda. Pa ni res. Takrat pade taka ženska, ki se svoje službe še ni privadila, z metle, prej pa, kot buti na zemljo, jo ujame satan, da si ne polomi kosti.

To je bilo moje prepričanje tisti dan, ko sem skakalki Špeli Ocepkovi natočil svojega žganja.

Gospod Jezus ni bil zadovoljen s tem prepričanjem in v svoji pravičnosti je poslal name bridko in trnovo pokoro.

Kakor je bila prej skakalka omagala zaradi plesa, tako je omagala sedaj zaradi pijače. Zaspala je.

Takoj sta bili pri njej mlajši tovarišici in z veliko spretnostjo sta pretipali krilo in vse dele njene revne obleke, kjer bi bil lahko všit kak denar. Pritipali pa nista ničesar, ker je bila Lukeževa beseda prazna beseda in tja v en dan izrečena.

Ciganka je očitala Lukežu, da je lagal, ko je čenčal o cekinih, ki naj bi bili všiti v skakalkino obleko. Hotela je, ker ni ničesar iztaknila v obleki, zaslužiti na drug način. Obrnila se je k hlapecu z besedami: „Plačaj sold, pa ti pregledam roko!“

Sold je bil za Lukeža že visok denar in še pri plesih ga ni nikdar rad plačal. Zatorej je zaprosil: „Izidor, plačaj! Taki vražji babnici ni varno kaj odreči.“

Ker me je pregrešna radovednost premotila, sem plačal ženski dva solda, da bi tudi meni vedeževala.

Pregledala je najprej Lukeževo roko in brskala s prsti po njegovi dlani.

„Brate,“ je vzkliknila, „globoko si brodil po krvi, da je kar čudno, da se nisi vtopil v njej; tudi kri žensk in otrok je vmes.“

Lukež se je odrezal: „Kaj čenčaš? V naši dolini ve vsak, da sva bila s Polikarpom v nemški vojski. Da tam nisva rož trgala, ve vsak otročaj. In ti bi tega ne vedela?“



MANGRT (na primorski strani mu pravijo Mangart) je mogočen vrh v Alpah (2678 m).

A ženska mu ni izpustila roke in je še dalje opazovala njegovo dlan. Končno je slovesno izpregovorila: „Ne streljaj, brate, ne streljaj, in naj se še tako tolče po vratih! Ne streljaj, da ne ustreliš sebe!“

Hlapec ji je iztrgal roko in zagodrnjal: „S čim naj streljam? V gorenji hiši visi stara mušketa, ki že deset let ni bila nabasana. Nisem neumen, da bi s to streljal! . . . Odlazi!“

Ciganka se je živo zasmejela in posegla po moji roki.

Tudi meni je s prsti premerila črte na dlani in izpregovorila: „Revež, tvoja roka tiči v človeški krvi, ki je pa nisi sam prelival. A delal boš pokoro za to kri in nobena želja se ti ne izpolni na zemlji! Pot, ki jo hodiš danes, je prazna pot.“

Ne morem popisati, kako mi je utripalo srce, ker sem v svoji duši že prej slutil, da mi bo delati pokoro za očetove grehe.

Ciganka je opazila, da sem prepaden. Ker se je veselila moje groze, je še dostavila: „Umrli boš in, ko boš umiral, bo prestreljeno tvoje telo.“

Tedaj je zaklicala tovarišica: „Najin mož prihaja!“ Ti dve grdobi sta imeli torej skupaj enega moža!

Iz zelenega grmovja je prikorakal cigan Dušan, ki sva ga bila poprej motila pri lovu. Na rami je nosil srnjakakozliča, ki ga je bil v tihem gozdu vendar zalotil.

Mož dveh žen je vrgel svoj plen na travo; puščica je tičala živali v vratu. Naju ni pogledal. Legel je na tla in zarjul: „Jesti!“

Obe njegovi ženi, tako ciganka, kakor druga — pozneje sem izvedel, da je bila hči dobrega gruntarja v Selški dolini in da jo je s ciganom popihala od doma poštenega očeta — sta bili kar v hipu zgolj ponižnost in postrežljivost.

Ciganka se je sladkala: „Najprej nekaj posebnega! Ali molim te, Dušane, da se ne huduješ, če bi ne bilo dobro!“

Pristavila je še: „Nate sem mislila, ko sem kradla.“

„Ajdi k vragu!“ je godrnjal Dušan. Tudi ona se je razburila in jezno odgovorila: „Boš pa pustil, če ti ne bo všeč! Dotakniti pa se me nikari, ker bi se branila!“

Nato je nadaljevala: „Ta Felenič, ki v Selcih mašo bere, ki vse ve, ki zdravi ljudi in mlade prašičke, ki se razgovarja s teletom v kravi, je dobil z Nemškega ali bogve od kod neko novo repo in pripoveduje, da je to najboljši sadež, kar jih je Bog ustvaril. Na vrtu, kjer si mu spomladi ukradel velikega petelina, je nasadil to zelišče v dolgih vrstah. Zadnjo noč sem poruvala nekaj vrst in danes sem ti skuhala to novo jed, Dušane dragi!“

„Ajdi k vragu!“ je bil ciganov zopetni odgovor.

Ciganka je molče iztresala iz lončka, ki ga je bila že pred nekaj časa odstavila od ognja, novo jed v skledo in vse skupaj postavila pred svojega ožganega moža. Količkor sem opazil, je bila nasula ciganka v posodo nekaj takega, kar je bilo podobno šiškam, kakor rastejo na naših hrastih, samo da so bile nekaj debelejšje in ne tako rjave.

Cigan Dušan si je napolnil usta, pa je takoj močno zakričal, bodisi da je bila jed prevroča ali pa zoprnega okusa. Z nogo je sunil v skledo, da se je prevrnila in da so šiške zletele na vse strani. Nekaj jih je priletelo tja, kjer sva ležala midva in Lukež je pograbil dve ali tri, ker ga je gnala radovednost, na kateri so tisti čas bolehal Poljanci in Poljanke.

Nastala je zmešnjava. Cigan se je od jeze dvignil, a v tistem hipu sta se njegovi ženi oborožili z gorjačami. Če se je potem vnel pretep, je Dušan prejkone ukrotil svoji babnici, padla pa je gotovo marsikatera gorka tudi po njegovi rvjkasti koži.

A midva nisva čakala, marveč sva pobrala svoji bisagi ter urnih nog odhitela po stezi. Bila sva že precēj daleč od pregrešne družbe, ko sva se nekoliko odsopla in odahnila.

„Kaj misliš, ali bi ne bilo prav, če tudi midva pokusiva župnikovo repo?“ Na odprti dlani mi je molil Lukež tri šiške, ki jih je bil prej odnesel ciganu.

Vzel sem eno. „Čemu ne, saj je zrastle na krščanski zemlji!“

A griljaj je bil plevák, brez vsakega okusa in tanka kožica je tičala v njem, ki se je neprijetno prijemala zob, tako da sva bila vesela, ko sva s težavo vse skupaj zopet spravila iz ust. Izrekla sva sodbo, da gospod župnik Felenič s to novo repo ne bo odrešil Selške doline.

Še dolgo časa in po hudi vročini sva hodila in prav pridno pila iz studencev, ki so pogosto močili najino stezo. Tu sva se srečala z beračem, tam pa naletela na pastirja, ki je čeval drobnico. Povpraševala sva, če sva na prvi poti, ker bi bila lahko zašla. Popoldne je bilo že do polovice poteklo, ko sva dospela do dvorca sredi lepo obdelanega sveta.

Tu sém se je bil naselil Jeremija Wulffing in si napravil novo domačijo; gotovo je delal pridno in težko, ker je moral prekopatí dosti sveta. Postavil si je novo hišo, ki

se je čedno razločevala od koč, katere opaziš po tem hribovju. Hiša, dasi lesena, je bila dosti višja od hiš v naši dolini. Pri vstopu ti ni bilo treba upogniti telesa, da nisi trčil z glavo v strop, in prav lahko si dihal, ker je bilo dosti zraka v tem bivališču.

Prvi hip sva mislila, da ni nikogar doma. Nato sva pa le opazila, da je sedela za veliko mizo stara ženska, popolnoma sključena, na obrazu guba pri gubi, drugod pa sama kost in koža. Tu in tam je zamahnila z velo roko po nadležnih muhah. Izpregovorila je nekaj besed, ki jih nisem umel, ker je bila ta nemška govornica podobna škripanju kolesa, kadar s težavo teče po ostrem kame-nju.

Lukež, ki je bil bolj večš tega okornega jezika, mi je povedal, da bi ženska za mizo rada vedela, kdo sva.

Ko sva pri peči odložila bisagi, pristopim k mizi, kjer mi je starka pričela praviti, da ni nikogar doma in da so vsi na polju.

„Z Visokega sva!“ sem vpil; zdelo se mi je namreč, da je ženica tudi gluha.

Z mrtvim očesom je gledala v me in je ponovila: „Z Visokega!“ Zamislila se je. „Kje je že to, moj Bog, kje je že to?“

„Sin je,“ je zatulil Lukež vmes, „Polikarpa in njegove žene Barbare.“

To ji je nekaj ojačilo spomin in počasi je pričela: „Barbara . . . ! Imela sem hčer in Barbara ji je bilo ime. Odpovedala se je svetemu evangeliju in od tedaj ni bila več moja hči. Vrgla sem jo iz svojega srca, kakor se vrže plevel iz njive. Ustrašila se je krvavih grajskih hlapcev — moja hči ni več! Ne govorite mi o Barbari!“

Govorila je v oddelkih. Od oddelka do oddelka je premišljevala in beseda je kapala od nje, kakor kapljá voda od žleba, če se suši studenec v poletju.

Lukež je pokazal name in kričal: „Vaše Barbare sin je!“

„Njen sin?“ je vzdihnila. „Sédi sém, da te vidim od blizu, ker so moje oči podobne trski, kadar pojema. Svetloba mojih oči, tudi ta ni več pri meni,“ je jadjikovala s psalmistom.

Sédel sem k nji in z roko me je nekaj časa tipala po obrazu ter me opazovala.

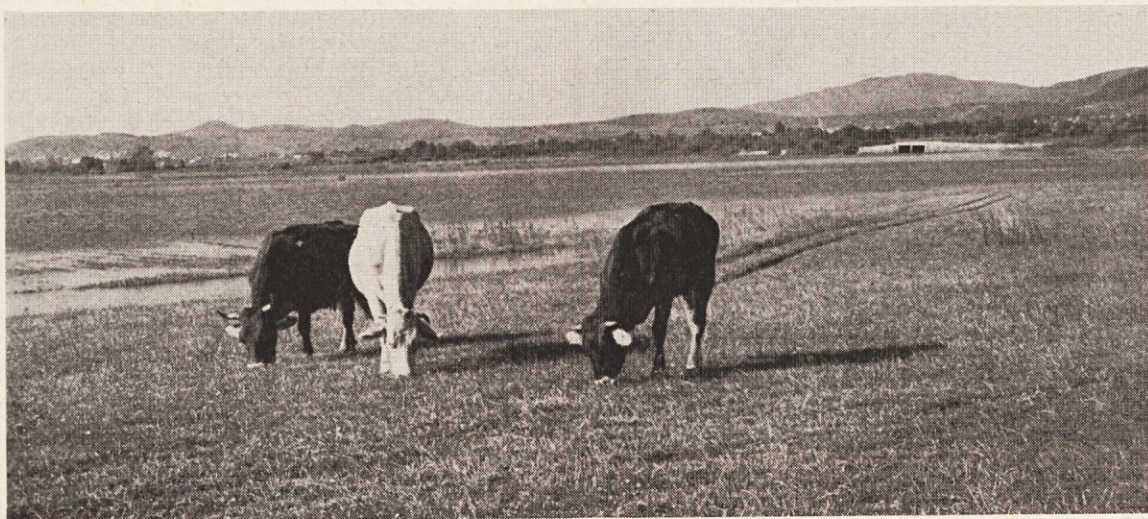
Končno je zastokala: „Res je, njen obraz ima!“ Ostro je vprašala: „Ali si spoznavalec čistega evangelija?“

Odgovoril sem, da nisem.

„Torej si papist! Nimam hčere in tudi njen sin je mrtev zame! Studenci čistega evangelija pojemajo v ti nesrečni deželi in ljudstvo zajema iz luže, v kateri se nabira babilonska gnojnica! Čas je, Gospod, da me pokličeš z zemlje, ker se mi je trudna glava že globoko sklonila na prsi!“ Šepetala je: „Njen sin je tu, a prišel je k meni kot tujec. Tudi ta bridkost je morala mimo mene! Sedaj bodi konec! Trubarja pokličite!“

Govorila je vedno bolj zaspano, dokler ji ni glava omahnila. In v resnici je zaspala, da so ji smele muhe nemoteno sedati na velo kožo.

Tako sem prvič videl svojo staro mater in grenkoba se mi je pomnožila, ker je bila krivoverka, kakor je bil krivoverec gospodar Polikarp na Visokem.



CERKNIŠKO JEZERO zalije po jesenskem dežju Cerkniško polje, poleti je pa suho.

V hiši je postalo silno vroče in nadležne so postajale tudi muhe. Pri vratih na klopi je stal škafo, a vode ni bilo v njem, da bi si ugasil žejo. Zatorej sem vzel korec s škafo in stopil v vežo. Zdelo se mi je, kakor bi pri zadnjih vratih šumela voda. Ondi sem stopil na plan, kjer je res tekla voda po dolgem žlebu.

Pri tem žlebu je stalo dekle in je v čebriču pralo cunje. Še obrnila se ni, meneč, da prihaja kdo izmed domačih.

Podstavil sem korec in takrat je deklica opazila, da sem tujec.

Nekoliko je odstopila in nepremično je zrla name, kakor da je podoba v oltarju. Hipoma ji je na belem vratu — pri pranju ni bila posebno vestno napravljena — silila kri pod kožo; če tudi na licih, ne vem, ker ji je bil obraz zaradi dela na soncu ožgan in teman.

Pil sem iz korca in za trenutek obrnil pogled proti nji. Še vedno je njeno oko tičalo na mojem obrazu. Sedaj pa se mi je zopet zdelo, da ji je zginila z vrata vsa kri in da je nekaka plahost napolnila njen pogled. A svojega očesa še vedno ni premaknila z mojega obraza.

Ko sem odložil korec, izpregovorim: „Sedaj si se me že lahko nagledala, Margareta!“ Odstopila je za korak in zamolklo odgovorila: „Ti veš, kako mi je ime?“

„Oče je govoril o tebi.“

„Tedadaj si visoški? Tudi moj je govoril o tebi.“

Iznova ji je zažarelo okrog vrata, da sem se spomnil jutra, kadar leži zora nad gorami.

Pristopila je k čebriču in si dala opraviti s perilom. Če je le mogla, se je skrivoma ozrla na kraj, kjer sem stal. Bila je dekle, ki je moškemu navadno všeč: dobro rasla in za vsako delo pripravna. A besede ciganke, da hodim današnje pot brez uspeha in da umrem, ker mi bodo prsi prestrelili, mi niso dopuščale, da bi mi bilo prav všeč telo device, ki sta jo očeta izbrala, da mi postane nevesta. Trpinčila me je tudi zavest, da je luteranstvo v

hiši in da zakoni iz takih hiš niso deležni božjega blagoslova, kakor ni bil deležen tega blagoslova zakon v visoški hiši.

Ker sem moral nekaj spregovoriti, sem vprašal, če je desetina težka in visoka in kako jim teče življenje.

Odgovorila je: „V hribih smo in težko živimo. Nič ne rečem, oče je dober in z nami lepo počne. Brata pa sta osorna človeka in z materjo grdo ravnata, da se ji slabše godi kot po drugih hišah deklam. Nič ne rečem, a včasih bi rajši živela v drugem kraju, med drugimi ljudmi.“

To mi je povedala in zdelo se mi je, da si želi proč iz domačega kraja in da ji je bilo morda všeč, da sem prišel.

Dokončala je delo, obrisala si roke s predpasnikom in me pozvala: „Sedaj je pa menda oče že prišel!“

In res sva dobila v hiši priletnega moža dolge, koščene postave in, kar se pri nas redko nahaja, prečudno modrih oči. Na mizo pred njega je bil razložil Lukež kolače z Visokega: dve gnjati in dve rumeni pogači.

Vtem ko sem se mudil zunaj pri studencu, je bila starka že zlezla na peč in od tam opazovala dogodke pri mizi. Bržkone je slutila, kaj pomenjajo darovi, in slabe volje se je zatogotila: „Ne dajaj je papistu, Jeremija! Jezus, ne dajaj je papistu, ko vendar veš, da je moja kri tekla za sveti evanglij!“

Stopil je na klop in z veliko roko gladil veli obrazek, rekoč: „Tiho, mati!“

Takoj se je pomirila. A pomirila se je tudi moja duša in silno dobro mi je delo, da je ta modrooki mož izkazoval spoštovanje četrti božji zapovedi, in najsij je bila ona, ki ga je rodila, lutrovske vere. Sklenil sem, da hočem biti vsak čas svojemu očetu pokoren, pa čeprav ni zahajal k maši, ne k svetemu obhajilu.

Jeremija je nato pristopil k meni, mi napravil velik križ po obrazu in spregovoril: „Prišel si vendar enkrat k svojim sorodnikom!“



SLOVENSKE GORICE se dvigajo med Dravo in Muro in so odlična „vinska klet“.

Tedaj je pristopila še ženska, ki se je do tedaj tiščala na klopi pred zapečkom, tako da je nisem bil niti opazil. Tudi ona mi je napravila križ po obrazu in se nato molče vrnila k zapečku.

Bila je hišna gospodinja, a poznalo se ji je, da jo je izmозgalo neprestano delo, in vse na nji je pripovedovalo, da ji je življenje nezabeljena in plevka jed, kakor jo mora navadno vsaka uživati, če je vzela vdovca z otroki.

Z očetom sva prisledla k mizi, na katero je bila Margareta položila velik hleb, in ni prej mirovala, da sem si odrezal kruha. Potem je izginila v vežo, da bi pripravila večerjo.

Ostali smo se prav vestno ogibali vsake besede, ki bi bila količkaj v zvezi z namenom, s katerim sem prihajal v to hišo. Govorili smo največ o otavi, katere košnja se je morala jutri pričeti.

Začulo se je bučanje v veži. Sledilo je nekaj pogovora z Margareto, nakar so se duri hitro odprle. V hišo pa sta pribrenčala sinova, starejši Marks in mlajši Othinrih; o zadnjem mi ni znano, kako je prišel do tega nečloveškega imena. Bila sta kakor razdražena sršena. Postavila sta se pred očeta, mene pa še pogledala nista.

Marks se je najprej oglasil: „Kaj je, oče? Kaj pripoveduje Margareta?“

In Othinrih je kar ob mizo udaril ter vpil: „... da jo hočete dati od hiše, ko vendar veste, da midva brez nje ne bi mogla živeti!“

Marks se je še jezil: „In med ljudi naj bi prišla, ki govoré, kot lajajo pri nas psi!“ Tudi Marks je tolkel z roko ob mizo.

Nespodobno govoričenje o mojem domačem jeziku me je pogrelo, da sem hotel fantičema nekaj povedati, kar bi jima ne bilo všeč. Prihitela pa je v izbo Margareta, prišla Othinriha za rokav in ga vlekla za sabo, proseč oba, naj mirujeta in naj ne dražita očeta, ki je vendar hitre jeze, da se razkači nad vsako malenkostjo.

Kričala sta: „Nočeva, da bi te prodajali od hiše!“

A sta vendarle odnehala, ker je popoli sestra imela nad njima več moči, kot sem pričakoval.

Hišni gospodar se ni razjezil, dasi mu je v modrem očesu nekako zažarelo.

Tudi ona na peči se je zopet oglasila in čul sem, kako je zdihovala: „Jeremija, čemu jo siliš od hiše? Rad jo imaš in rada jo imata tvoja sinova, dasi ju nisi odgojil, kot je predpisano v božji knjigi. Počakaj še! Gotovo pride krščanski mladenič, ki jo bo hotel imeti, ki jo bo snubil, kakor je snubil Jakob svojo ženo. Če ga ni tu, pride od drugod, pride z Nemškega, kjer so zmagovalci svetega evangelija spoznavalci. Trubar ti ga poišče, Trubar, ki mu prihaja iz ust čista božja beseda, kakor prihaja iz panja sladki med.“

Jeremija je bil takoj zopet pri nji in je zopet položil roko na njen zgubani obraz: „Tiho, mati! Če bi vas kdo naznanil grajskemu glavarju, bi vas uklenili v verige in umreti bi morali v temnicah na loškem gradu.“

Tedaj je starka povzdignila svoj glas, da se je slišala njena beseda po celi izbi: „Gospod bi mi ne mogel dodeliti večje sreče, če bi se izpolnilo, kar si povedal! Dajati pričevanje za evangelij, bi bilo moje veselje, in naj mi z verigami obložijo vse ude pregrešnega telesa! Pričevanje, ki si ga odklonil ti in ki ga ni dajala Barbara, ker je bilo vama več za dobrine tega sveta kot za blagoslove nebeškega kraljestva. In to, da so se otroci, rojeni iz mojega mesa, izneverili najsvetejšemu, leži nad mano kakor skala, da trpinčena duša ne more iz telesa, katerega bi bila že davno morala izročiti črni zemlji. Trubarja pokličite!“

Še dalje je zdihovala: „Glej, prišel je dan, ko govorim: „Srečni so jalovi in srečna telesa, ki niso rodila, in prsi, ki niso dojile! Posušena trava sem na strehi in posušila sem se prej, kot sem bila izruvana. Moja duša upa v Gospoda in nanj se zanaša, da so rešene solz moje oči. Usta mojih sosedov ne poznajo resnice in ne rode okrepčanja. Hitim v kraljestvo živih, kjer ima Gospod svoje zaklade. Noč in dan je trpljenje moja jed. Gospod je poslal name veliko vodo, da se potapljam v nji. Moja duša je bila preganjana in k tlom je potlačeno moje življenje!“ Omahnila je po peči in morda zaspala, ker ti isti večer ni izpregovorila več besede.

Po večerji, pri kateri se ni zgodilo nič pomenljivega — le brata Marks in Othinrih sta črno gledala, ne da bi bila kaj črnila — so naju peljali v čumtato, kjer so meni in Lukežu odkazali široko posteljo, da sva na nji skupaj brez težave prenočila. Po dolgi hoji sva tudi hitro zaspala in prav dobro spala do ranega jutra. Takoj ko se je zdanilo, pa sem vstal in se ogledal po Wulffingovem gospodarstvu.

V hlevu je bilo precej živine, in reči moram, da ni bila slabša od naše na Visokem; morda za majhno spoznanje, za več pa gotovo ne, dasi je oče Polikarp slovel, da vé, kako je ravnati z govedom.

Nametal sem klaje v jasli. Ko sta Marks in Othinrih dosti pozneje vstala, je bilo že vse opravljeno. Smeh in porogljive besede sem prezrl; a očetu, ki je prišel za nami, in Margareti, ki je prišla molst, je bilo moje delo všeč.

Othinrih je osedal konjiča in na vse jutro odjezdil proti Zalemu Logu, da bi prinesel od ondod sladkega vina. Govorilo se je nekaj o črnikalcu; tega pa v Zalem Logu gotovo ni bilo dobiti, ker ga še celo loški škofje niso mogli vselej dobiti, bodisi da ga je vinograd premalo rodil, bodisi da je bilo črnikalsko vino tudi za škofa predrago.

Celo dopoldne smo kosili otavo, pri tem pa me je gospodar venomer spraševal o našem domačem gospodarstvu. Hotel je vedeti, koliko starov smo pridelali pšenice in drugega žita, koliko glav živine imamo v hlevu in koliko konj za tvorjenje.

Moji odgovori so ga prav zadovoljili, ker je postal od odgovora do odgovora zgovornejši. Od svoje strani pa pripominjam, da kosimo na Visokem boljšo in lepšo otavo.

Opoldne smo veliko jedli. Gospodinja je skuhala gnjat, ki sva jo bila s sabo prinesla, in še dosti drugega. Moje začudenje so vzbujali debeli cmoki, napolnjeni s sirom in orehi, česar do tedaj še nisem nikdar jedel.

Stara mati se ni prikazala s peči, a gospodar je prinašal tja od vsake sklede. Prinesel ji je tudi pogače, in zdelo se mi je, da je bila stara ženica še prav dobro pri moči in da je za svoja leta prav obilo jedla.

Margareta in mati sta bili praznično oblečeni. Če se ne motim, je bil tudi oče čedneje opravljen kot prejšnji večer.

Le Marks in Othinrih sta prišla k mizi v najslabši obleki in snedla sta za štiri druge, tako da je visoška gnjat v največjih kosih izginevala v nenasiljive želodce Wulfingovih sinov. Rezali smo pogačo in pili črnikalca iz Zalega Loga, ki pa je po mojem mnenju bil nekak vipavec, pomešan s slabim istrijancem.

Najedli smo se in napili. Pričakovali smo, da se prične pogovor o zadevi, zaradi katere sva prišli z darovi z Visokega in zaradi katere je pridna gospodinja pripravila dobro in tečno kosilo. Ta pogovor je vpeljal, kakor je bila njegova dolžnost, Lukež, ki je prišel z mano in ki si je bil oval kloubuk s pisanim trakom, kakor je bila takrat navada pri naših snubačih.

„Čas bo,“ — s temi besedami se je obrnil hlapec k meni — „čas bo, da se odpraviva! Dolga bo pot in če bo dobro šlo, bova polnoči doma. Po temi hoditi in še po gozdovih, človeka utruđi.“

Jeremija Wulffing je prikimal, nato pa se je njegov pogled uprl v me, kakor da je vrsta na meni, da spregovorim.

Margareta je pobrala sklede in žlice in odhitela iz hiše.

Ni mi rada tekla beseda. Kdo naj bi ne prišel v zadrego, če naj pred zbrano družino pove, da si je izbral domačo hčer za ženo, dočim se ženin in nevesta do danes še nikdar nista videla? Pa sem le spregovoril: „Oče mi je ukazal, naj pridem k vam in vas vprašam, če bi hoteli odgovoriti na tisto, kar sta govorila na sv. Jakoba dan v Loki.“

Pri tem mojem vprašanju so postali pozorni mati in sinova pri mizi, ker so vedeli vsi, da se bo nekaj odločilo, kar je bilo pomenljivo za celo hišo.



TRENTA je dolina in vas ob gornji Soči, znana po čudovitem razgledu na alpske vrhove.

Oče Jeremija mi je takoj odgovoril: „Delati znaš, vstajaš zgodaj, pepiraš se nerad, kakor sem videl včeraj, in vreden si hvale. Tudi Margareta se ne ustraši dela. Govorica, ki je govorica vaše hiše, ji ne teče gladko, a privadi se ji, ker se gospodinja vedno ravna po svojem gospodarju. Na Visokem sta dva in obema bo lahko Polikarp veliko dal. Pri meni jih je nekaj več, praznih rok pa ne bodo odhajali iz hiše. Tako je! Nesi torej očetu odgovor: ‚Dvesto beneških cekinov, katerim priložim še sto beneških kron.‘ To je moj odgovor.“

Ponudba je bila na vse strani častna in zadostna. Dečič, ki naj bi prevzel dva visoška grunta, bi ne mogel računati z imovitejšo nevesto.

Vendar pa je moral blekniti hlapec Lukež nepotrebne besede: „Nekaj starjev žita bo že še!“ S tem je ogenj, ki je tlel pod streho, razpalil, da se je v hipu prikazal visok plamen.

Jeremija, nekoliko užaljen, je sicer hladno odgovoril: „Kar sem dejal, sem dejal!“

A z enim samim glasom sta zahrumela sinova: „Dvesto cekinov in še sto beneških kron!“ Vzdignila sta se kakor obsedena medveda in s pestjo mlatila po mizi, da je na nji rožljalo namizno orodje, kolikor ga ni bila poprej vzela s sabo Margareta.

„Dvesto beneških cekinov!“ je tulil Othinrih. „Veliko več ni vredna cela naša beračija!“

„In povrhu še sto beneških kron!“ je rjul Marks. „Prodati bomo morali zadnjo glavo iz hleva, midva pa naj greva prosjačit ali pa k ciganom na Blegoš!“ Tu je Marks popadel skledico na mizi in jo vrgel za hišne duri, da se je zdrobila na kosce.

Jeremija Wulffing je sicer prebledel, a odgovoril še ni ničesar.

Ni pa mogla molčati Margaretina mati in jokaje je spregovorila:

„Delati sva pa vendar tudi veliko. Z Margareto nisva nikdar rok križem držali.“

bo še

... razšli smo se vprek in v šir,
kamor gnala je sila življenja in srca nemir ...

(župančič)

iz našega zdomstva

anglija

Da je *pustovanje* častitljiva slovenska dediščina, je bilo rečeno v Bedfordu in fantje so to vzeli kar zares. In rodilo se je pristrčno pustovanje. Najprej smo se pri maši Bogu zahvalili. Potem pa poskočno tja v pozne ure. Gospodinje so napekle in nacvrle, Filip je skrbel, da ni bilo žeje, Miha za poskočne viže, maškare pa za dobro voljo. Največ smo se smejali ciganki, ki je od mize do mize zbirala za svojega dojenčka.

Že sedaj z veseljem vabimo na naš *Slovenski dan*, ki ga bomo praznovali v Rochdale 16. maja.

V zadnjem času smo se *posloville* od dveh naših rojakov:

V Stoke on Trent je umrl Franc Klaužar, bivši orožnik, star 79 let. Rojen je bil v Zagorju ob Savi.

V Bedfordu pa smo pokopali Ivana Murena, 75 let, doma iz Vodice pod Šmarno Goro.

Oba preskušana v trpljenju, naj ju Gospod osrečuje vso večnost!

avstrija

GORNJA AVSTRIJA

LINZ — *Pustni čas* je za nami. Zaključili smo ga na pustno nedeljo s pustno zabavo. Mladi so nam dvorano lepo okrasili, da smo se dobro počutili. Seveda bi bilo po-

čutje še boljše, če bi nas bilo tisto nedeljo malo več v dvorani. Da so se pari lahko vrteli, je poskrbel naš Trio, ki ga sestavljajo Sadlovi in so res zelo dobro igrali. Najbolj je vžgal „Vogeltanz“, ki dosega tudi drugod lepe uspehe. Da od lakote in žeje plesalci niso omagali, so poskrbeli Duhaničevi. Vsem, ki so prišli in ki so aktivno sodelovali pri prireditvi, prav pristrčna hvala.

V *postu* smo seveda bolj resni, saj se skušamo dobro pripraviti na velikonočne praznike. „Spreobrnite se in verujte evangeliju!“ — ta Jezusov klic velja nam vsem. In prav od našega spreobrnjenja, naše priprave za pokoro, zavisijo, kako bomo praznike preživeli in doživeli. Polna miza potic, mesa in pirhov še ne da resničnega velikonočnega doživljanja. Spreobrnjena srca in prepričanje, da bomo s Kristusom tudi mi enkrat vstali, nam bodo prinesli velikonočni mir in srečo.

Na samo veliko noč bomo šli kratko v naš Center, kjer bo po stari krščanski navadi Agape ali po

slovensko velikonočni zajtrk, združen z blagoslovom jedil.

Häuschenovi iz Steyerja (Wolfers) so postali stari starši. Njuna hčerka ga. Sonja Wallauch je 6. marca rodila hčerko Danielo. Vsem, ki se veselijo novega rojstva, iskreno čestitamo!

SALZBURŠKA

SALZBURG — V februarju so se mestralne počitnice in tako se visokošolci raztepejo na vse kraje. Ko je bila na tretjo nedeljo božja služba, je sestra zakristanka župniku skoraj s strahom povedala, da je v cerkvi le ena oseba iz Salzburga. Našo čast so spet rešili rojaki iz Freilassinga, ki so se pripeljali v petih avtomobilih. Če bi slovenski Salzburžani — v odstotkih gledano — prišli v istem proporcu, bi jih bilo nad 50. Upajmo, da nas bo v postu več.

TENNECK — V februarju smo nameravali imeti mašo namesto v nedeljo že v soboto. Ker pa je bila dvorana vse sobote zasedena, nam

Nekaj naših mladih na pustovanju v Linzu.





Pred cerkvijo ob biserni poroki zakoncev Grad.



Tenneck — tu smo veseli ljudje.

ni preostalo drugega, kakor da smo ostali pri nedelji, le začeli smo z božjo službo že ob dveh. Rojaki iz salzburške dežele so bili s posebnim vabilom obveščeni in povabljeni.

Druga februarska nedelja nam je bila vremensko kar naklonjena, saj je bilo v Tennecku sončno vreme. V cerkvi je bilo kar dosti vernikov, najbrž več, kakor jih je imel krajevni župnik pri dopoldanski maši.

Po maši smo šli v dvorano, ki je bila pustno okrašena. Najprej smo se morali malo podpreti in tudi odžejati. Ko so se gostje ogreli, so se začeli vrteti. In čim bolj je šlo v noč, tem večje je bilo veselje. Za ples je igral g. Adolf Namestnik iz Freilassinga, deloma smo si pa pomagali z izvrstnim stereo-gramofonom. Tudi v Tennecku sta plesalce razživila „Vogeltanz“ in pa skupni kólo. Schwabova družina je poskrbela za izvrstne kranjske klobase in za vso pijačo. Ga. Frančka Cimerman je pa scvrla 140 pustnih krovov, ki so vsi bili oddani. Razpóloženje je bilo res prijetno in je bilo dosti težko spraviti ljudi domov, saj so morali nekateri že ob petih zjutraj na delo. Vsem, ki so s svojimi žrtvami poskrbeli, da je prireditev uspela, res iskrena hvala. Prav v Tennecku doživljamo vedno znova, kaj premorejo rojaki, ki s srcem sodelujejo pri našem verskem in zabavnem življenju.

V aprilu bomo imeli mašo že prvo

nedeljo, to je na cvetno nedeljo, združeno z blagoslovom zelenja. Za veliko noč bodo pač rojaki na svojih domovih v Sloveniji.

KOROŠKA

SPITTAL OB DRAVI — V Spittalu so imeli 28. januarja letos *biserno poroko*. Pred 60 leti sta si v šentpetrski cerkvi v Ljubljani obljubila zvestobo g. Rok Grad in gdč. Antonija Horvat. Ženin je bil doma iz Zaječ, župnija Dol pri Ljubljani, nevesta pa Ljubljančanka. Poroka je bila 28. januarja 1922. Pri maši sta obljubila, da bosta tudi na stara leta ostala skupaj in se ne bosta dala zapeljati po slabih zgledih tistih, ki se že po enem ali več letih ločujejo.

Tudi pri Gradovih v 60-letnem skupnem življenju ni manjkalo težav. Zakonca sta imela štiri otroke, dva fanta in dve dekleti. Bolezni, vojna, begunstvo, vsega je bilo. Pa se vendar sedaj s hvaležnostjo Bogu lahko ozirata nazaj na njuno skupno življenje.

Slovenski Marijin vrtec (Jung-schar), ki ga vodi gdč. Anica Floriančič, je priredil otrokom *pustno zabavo*. Ker ni drugih prostorov, so se zbrali kar v farovski kuhinji. Tam so pustovali tudi člani pevskega zbora, ki žrtvujejo marsikatero uro za vaje, ko drugi sedijo pred televizijskim zaslonom.

V nedeljo, 14. marca, so imeli na obisku v Spittalu narodnega direktorja izseljenskih duhovnikov po svetu, škofa dr. Leniča, ki je prišel tudi birmat. Kako je slovesnost po-

tekla, bomo poročali v majski številki.

belgija

LIMBURG-LIÈGE

Naši starejši so za pustno nedeljo bili povabljeni na *prijateljsko srečanje*. G. Pepi in ga. Fini Drenovec sta nam, kot že lani, pokazala lepe diapozitive z njunega potovanja po Afriki. Bilo je prav zanimivo. Pokazala sta nam tudi film: Velika noč v Sloveniji. Iskrena zahvala Drenovčevima za prijaznost. Po okrepcilu pa je vsa dvorana veselo prepevala. Namen tega srečanja je razveseliti naše starejše rojake in rojakinje ter pospeševati poznanstvo in prijateljstvo med našimi ljudmi. Iskrena hvala vsem sodelavkam, ki so pripravile vse potrebno, da je miza bila lepo obložena.

Zvečer istega dne pa je Vesela mladina imela svoje „pustno“ srečanje in se prav živahno zabavala.

Letos bo že dvajseta obletnica smrti našega pevovodje g. Štefana Roglja. Njegov sin g. Vili Rogelj pa bo prav za dvajseto obletnico svoje-ga pevovodskega delovanja s svojim zborom Slomšek nastopil v Trstu in Gorici v tednu po veliki noči.

Naši bolniki: Naša bivša sodelavka ga. Marija Vivod že dolgo leži te-



Tu so naši veseli razposajenci iz belgijskega Limburga. Radi jih imamo. Naše upanje so. Upamo, da ne bomo razočarani.

žko bolna v kliniki v Waterscheiu. Morda smo nanjo preveč pozabili, čeprav ji ne moremo nič pomagati. Hčerka ga. Rezi je redno več kot 12 ur dnevno pri njej. Ga. Tončka Oset-Krese je bila krajši čas v bolnici v Maaseiku. G. Jožeta Čotarja je mlad motociklist povozil pred svojo hišo v Oplabbeeku in mu zlomil nogo. Njegovo sodelovanje pri „Slomškovih“ nastopih v Trstu in Gorici je zato postalo negotovo.

Vsem našim dragim bolnikom pošiljamo posebne pozdrave in voščila za veliko noč.

Naši rajni: V Lanakenu je po o-smih letih počasnega hiranja umrl g. Matija Zupan, soprog ge. Frančiške Gole, upokojen rudar, rojen leta 1898 v Levcah. Rajni je bil močna

osebnost, izredno dober delavec in zaveden kristjan. Pri svojih 63 letih je še imel moč in voljo romati s kolesom v Lurd. V svoji oslabeledosti je veliko molil. Težave je prenašal z vso potrpežljivostjo. Njegova žena ga. Frančiška mu je tudi v sanatoriju bila redno ob strani. Naj počiva v miru! Hvala mu za prijateljstvo in sodelovanje.

V Genku je po težki bolezni umrla ga. Angela Ipavec, vdova po Rudolfu Goletu, rojena 1908 v Meerbeeku. Bila je dobra žena in mati. V dolgi in mučni bolezni, ki jo je vdano prenašala, so ji otroci stregli z vso ljubeznijo. Naj počiva v miru. Družini pa izrekamo krščansko sožalje.

CHARLEROI-MONS-BRUXELLES

Tradicionalna slovenska prirediteljev kulturnozabavnega značaja, 29. po številu, sedaj imenovana *Slovenska veselica 82*, bo v soboto, 1. maja 1982, v župnijski dvorani Familija in Gilly-Haies, Charleroi. Za-



G. Vili Rogelj, ki že 20 let vodi Slomškov pevski zbor, z zadovoljstvom reže jubilejno torto pod strokovnim nadzorstvom pevke ge. Rozije Cesar-Puttemans. Obredu poželjivo prisostvujeta g. Viljko Vipovšek in g. Frančišek Novak.

četek ob 17. uri. Po lepem kulturnem sporedu bo pri prosti zabavi prvič sodeloval instrumentalni ansambel Boža Majerja iz Duisburga, Zapadna Nemčija, Show-Quintett Bergenecho — Odmev z gora. Pet muzikantov in dve pevki, Danica in Nada. Tudi letos bomo doživeli košček domovine v tujini.

V začetku aprila boste vsi sprejeli tozadevna vabila! Pridite v velikem številu na to našo Slovensko veselico 82!

francija

PARIZ

Maša za Slovence je vsako nedeljo ob petih popoldne v cerkvi sv. Terezije Deteta Jezusa v Chatillonu, Impasse Hoche, poleg Slovenskega Doma.

Show-Quintett Bergenecho — Odmev z gora iz Duisburga, gost na Slovenski veselici 82 v Charleroi.





Sandro, Celino, Jasno in Noelko je fotograf ujel pri popoldanskem odmoru v parku, ko so bile za hip pri miru.



Otroci iz kolonije pred zaključno mašo v nedeljo, 14. februarja.

sebej bo za odrasle, v cerkvi (vodil jo bo profesor Anton Stres), posebej za mladino, v dvorani (vodil jo bo g. Silvo Česnik) in posebej za šolske otroke v hišni kapeli.

Duhovna obnova bo:

— na cvetno nedeljo, 4. aprila, začetek ob pol treh popoldne, ob petih bogoslužje cvetne nedelje;

— na veliki četrtek in veliki petek bo duhovna obnova ob osmih zvečer, ob devetih pa bodo obredi;

— na veliko soboto bo duhovna obnova ob sedmih zvečer, obredi velike sobote in blagoslov jedi ob osmih zvečer;

— na veliko noč bo zaključek duhovne obnove z velikonočno mašo ob petih popoldne.

Izrabimo te dneve milosti, da bomo tudi mi s Kristusom vstali k novemu življenju!

Otroška kolonija, ki smo jo imeli v Domu od 7. do 14. februarja, je prav lepo uspela. Ves teden smo imeli v Domu 12 otrok, 6 fantov in 6 deklet, zadnji dan pa sta se pridružila še dva. Dopoldne so se otroci pridno učili, popoldne pa se razigrali v bližnjem parku. Potem pa je vsak dan ena skupina pripravila vsakdanjo mašo in vsak si je štel v čast, ko je prišel na vrsto. Zvečer je imel človek v dvorani vtis, da so vsi postali slikarji in kiparji. Pred spanjem pa so bile pri fantih v dvorani

prave „bitke“ z zglavniki in odejami, medtem ko so dekleta v Domu mislila, da si morajo še tisti večer povedati vse, kar vedo, pa je končno spanec le premagal ene in druge. Skratka: vsi so bili navdušeni (Gregor že sedaj pravi: „Ko bom velik, bom tudi jaz lahko šel v kolonijo“), ob izdatni in dobri hrani nihče ni bil lačen in ves teden je bilo lepo vreme in hvala Bogu, pravcata epidemija zdravja. Vsi z veseljem pričakujemo naslednjo kolonijo, tudi vodstvo, ki je bilo sicer zaskrbljeno, kako bo vse potekalo, pa je nekdo našel pravo besedo: „Ne stojte se skrbeti, dvanajst mulcev bomo pa ja krotili!“ Smo jih krotili in so nas krotili...

Pustno srečanje v soboto, 20. februarja, je ob prijetni godbi lepo potekalo in se zavleklo do poznih, boljše rečeno, do zgodnjih ur. Vsem toplja zahvala za sodelovanje in pomoč, kjer so seveda vključene tudi gospé, ki so prinesle krofe in pitice.

Društvo Slovencev že sedaj vabi na *majsko srečanje*, ki bo v soboto, 1. maja. Ob štirih popoldne bo sveta maša, nato pa srečanje v dvorani. Pri jedilniku bo tokrat veliko in prijetno presenečenje: namesto klobas in zelja ne bo zelje s klobasami, ampak bo... , zato naj vsak prinese s sabo prazen želodec, da bo lahko segel po...! Ena porcija bo za vsakega zasigurana, za tiste, ki bodo pohiteli, celo dve ali več.

Slovenski moderni slikar Stanislav Rapotec, rojen v Trstu, ki sedaj živi v Avstraliji, razstavlja svoje naj-

novejše slike na avstralski ambasadi (4 rue Jean-Rey, Paris 15°, métro Bir-Hakeim). Razstava je odprta do 9. aprila, od ponedeljka do petka, od 9. do 18. ure. Nikomur ne bo žal obiska.

Vsem, ki so kaj priložili za sklad Naše luči, toplja zahvala.

Tudi se prisrčno zahvaljujem dobrotnikom, ki ste mi po nesreči v januarju omogočili, da sem prišel do drugega avta.

N. Č.

EGLY (Essonne)

24. februarja se je na cesti pri Longjumeau v avtomobilski nesreči smrtno ponesrečil Lojze Žalig. Pokojni je bil star 26 let. Rojen je bil v Lipovcih, živel in delal pa je s svojimi

Pokojni Lojze Žalig



mi v Eglyju. Pokopan je bil 26. 2., ko je ogromno ljudi napolnilo cerkev v Eglyju in njega in kolega, ki je bil žrtev iste nesreče, pospremlilo na njuni zadnji poti. Očetu Martinu, materi Elizabeti ter njegovim bratom in sestram izrekamo svoje sožalje, njega pa se spominjajmo v svojih molitvah.

MELUN (Seine-et-Marne)

Vsi ste povabljeni k skupni maši na cveto nedeljo v poljski cerkvi v Dammarie, ob devetih dopoldne.

LOIRET

Veliko noč bomo skupno praznovali pri maši na velikonočni pone-deljek, 12. aprila, ob pol enajstih v Chilleursu. Priložnost za spoved bo eno uro pred mašo.

LA MACHINE (Nièvre)

3. januarja je *umrla* Apolonija Kuhar in bila pokopana 5. januarja. V par dneh bi bila dočakala 95 let! Rojena je bila v Trbovljah, v Franciji pa je živela skoro 60 let. Mož Franc Kuhar ji je umrl že avgusta leta 1928. Imela je pet otrok, eno hčerko in 4 sinove.

Vsem svojcem, posebno tistim, ki so z veliko ljubeznijo skrbeli za njo v njenih starih letih, naše sožalje.

ROZOY-SUR-SERRE (Aisne)

22. januarja je pri svoji hčerki Anici *umrla* gospa Marjeta Turk. Pokojna je bila doma iz Dobljč v Beli krajini. Pri hčerki v Franciji je

Rajna Marjeta Turk.



živela zadnjih 18 let in 11. 2. bi bila stara 89 let.

Vsem njenim svojcem naše iskreno sožalje!

TUCQUEGNIEUX-MARINE

Ko sem premišljeval kaj bi napisal za aprilsko številko, sem se spomnil gospoda, ki me je privabil v Francijo. Bil je to pokojni župnik č. g. Kastelic.

Leta 1937 je v Duhovnem življenju obširno opisal veliki teden, kakor bi revež slutil svojo bližnjo smrt, svoj veliki petek. Ko je nesel križ v visoke južnoameriške gore, da bi ga postavil na grob nekega že prej tam ponesrečenega Slovenca, je nevede nesel ta križ sam sebi. Strašni snežni viharji in plazovi so namreč takrat tudi njega zasuli in mu zadali smrtni udarec. Berimo samo par stavkov iz njegovega spisa v Duhovnem življenju.

„Veliki petek je črn dan, naj-strašnejši dan v zgodovini katoliške Cerkve. Ta dan se je dolge tri ure zvijalo na križu v strašnih bolečinah ubogo telo Kristusovo. Zgodilo se je kar je kralj David tisoč let prej napovedal: Prebodli so mu roke in noge in prešteli vse kosti.“

Meni se zdi, da vsak človek doživi v svojem življenju več velikih petkov, čeprav ne tako strašnih. Naše žene, posebno devetdesetletnice,

Slovenski šolski tečaj na Marini leta 1932 v odmoru — eden izmed številnih, ki sta jih organizirala g. župnik Kastelic (na desni) in izseljenski učitelj g. Jankovič (na levi).

kakor so gospe Rožetova, Janežičeva in druge, bi vedele o tem marsikaj povedati. Pripovedovale bi zlasti kako hudo je bilo zanje v začetku njihovega življenja na tujem.

Ali se vam ne zdi, da danes doživlja veliki petek ves svet. Živimo kakor ribe, ko se morje umakne in trpijo ter umirajo v pesku. Morje se vrne približno v šestih urah. Od velikega petka do velike nedelje je tri dni. Kdaj bomo pa mi in z nami ves svet dočakali veliko nedeljo? Morda pa rešitev le ni tako daleč kakor se bojimo. Upajmo, trdno upajmo. No in v tem trdnem upanju si bomo 11. aprila segli v roke in resnično želeli drug drugemu srečne velikonočne praznike!

J. J.

AUMETZ

Skupno prvomajsko *romanje* k brezjanski Mariji Pomagaj v Habsterdick se bo vršilo. Avtobus bo odšel izpred cerkve v Aumetzu ob 7.20 uri in bo potem pobiral romarje kot druga leta. Romarji naj bodo pravočasno na že ustaljenih postajah na vidnem kraju. Odločite se in

se udeležite romanja v velikem številu! Cena ne bo visoka. Da romanje uspe, vsaj na zunaj, prav tako kot maša, je treba, da je dosti ljudi in da vsakdo doprinese svoj del. Če se število romarjev manjša, ker je pač Slovencev vedno manj, ni treba, da bi zaradi tega tudi mi manjkali in ne doprinesli k romanju svojega. Romanje naj bo iz prepričanja, da naredimo nekaj dobrega za božjo slavo, za nas in za bližnjega.

Še tole, da v bodoče ne bo nesporezumevanj: slovenski verniki v Aumetzu in pod Luksemburgom se lahko obrnejo, ko gre za krst, poroko, pogreb, prvo obhajilo in podobno, po navodilu rimske kongregacije za izseljence in zdomce, na francoskega ali slovenskega duhovnika — da je naša liturgična zmogljivost majhna povsod, to vemo vsi — in ta ga bo potem informiral o zadevi in jo izpeljal.

LANEUVEVILLE devant NANCY

V aprilu na prvo nedeljo bo zopet ob pol štirih popoldne božja služba v župni cerkvi. Vsi prijazno vabljeni!

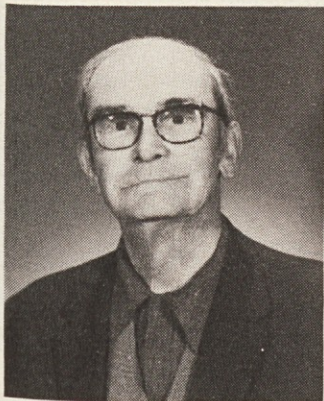
PAS-DE-CALAIS IN NORD

Veliki teden je čas izrednih milosti. Z mislijo na največjo žrtev naše ga Odrešenika, koliko je vsak človek pred Bogom vreden, obhajajmo praznike naših največjih skrivnosti.

Spored velikega tedna:

Na cvetno in veliko nedeljo po nedeljskem redu.

Pokojni Pavel Kralj iz Noyelles-e-Lens



Veliki četrtek in petek v Bruay-en-Artoisu ob 17. uri, v Liévinu pa ob 19. uri.

Velika sobota: blagoslov jedil v Méricourtu ob 11. uri, Liévinu ob 12. uri in v Bruayu ob 13. uri.

Obred vstajenja na veliko soboto: Bruay ob 19. uri, Liévin ob 21. uri.

Na velikonočni ponedeljek so maše za vse naše rojake iz Normandije v farni cerkvi Mesnil-Guillaume ob 11. uri.

Vsem rojakom želimo obilje milosti in velikonočnega veselja!

Krstna voda je prerodila Jordana Rogererja in Nikolaja Guzlja.

Zakrament *sv. zakona* so si dali: René Desiré Tison in Ana Tywoniw; Edvard Leon Jožef Henion in Sylviane Szymanski; Jean Claude Szkielka in Mandine Suzana Debert; Alain Raflik in Patricia Aimée Bertrancourt. Naj jih spremlja božji blagoslov!

V Lansu nas je nenadoma zapustil v svojem 60. letu življenja Ferdinand Železnjak. Pred petimi leti je nenadoma izgubil skrbno ženo, za katero je zelo žaloval. Ob veliki udeležbi rojakov je bil pokopan 24. februarja. Naj se odpočije v Gospodu! Žalujočemu sinu in hčerki naše iskreno sožalje!

MERLEBACH

Po dolgotrajni bolehnosti se zopet oglašam s kratkim poročilom.

Še iz prejšnjega leta so ostala sporočila: V torek, 1. septembra, sva z g. Dejakom imela pogreb našega rojaka Franceta Albiana, drugič poročen s Franciško Pančur, našo zvesto cerkveno pevko v Merlebachu. Pred smrtjo je bil spreviden s svetimi zakramenti.

V tem času so se poslovili od tega sveta še: Albin Pavlič, Henrik Lazič, župnik Rudolf Pirman, Friderik Šrot, Genovefa Zakšek, Franc Grilc, Jožef Narjanič, Monika Škoberne, Maks Razpotnik in Franc Miškovič.

Vsi naši preminuli rojaki naj počivajo v miru!

Svete maše v Merlebachu so vsako nedeljo v Hospice Ste Elisabeth ob 10.15 uri.

Ob četrtekoh so v mojem stanovanju ob 18. uri pevske vaje za cerkveni zbor „Slomšek“.

Svete maše po kolonijah: vsak četrtek ob 9.30 v Habsterdicku, po drugih kolonijah pa pred velikimi prazniki, da se verniki lahko spovedo v slovenskem jeziku.

Po raznih bolnicah spovedujem in obhajam po naročilu.

Vsako leto imamo veliko *Marijino slovesnost* pri Mariji z Brezij v Habsterdicku: letos bomo izjemno praznovali vse slovesnosti v Merlebachu 1. maja, kjer bo blagoslovljena druga Marijina velika slika z Brezij, z bogatim sporedom, ki bo vsem pravočasno naznanjen.

V okolici imamo 13 bolnic: ko greste obiskat svoje drage, mi sporočite naslove bolnikov.

Zelo veseli smo obiskov iz domovine. Če so ob nedeljah še tu, jih pripeljite k naši službi božji in v pisarno naše Misije!

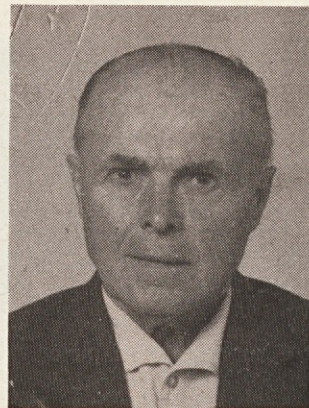
Ko bom še bolj pri zdravju, se bom oglašil še večkrat, za zdaj pa iskrena zahvala za vse vaše dobrote!

Vaš Stanko iz Merlebacha

NICA

Mi Slovenci, ki živimo na področju tega prijetnega dela Francije, se malo oglašamo. Ker nas ni veliko in smo zelo raztreseni, ne moremo prirejati posebnih prireditev, kot to bemo, da storijo na postojankah, kjer se jih lahko zbere tisoč in več.

Rajni Franc Albiani



Če se nas tukaj zbere za večje praznike okrog sto rojakov, je to za naše razmere lepo število. Ni pa rečeno, da nikoli ne pridemo skupaj. Vsako nedeljo se dobimo v majhnih skupinah pri enem ali drugem rojaku, kjer navadno „balinamo“ in se med sabo pogovorimo. Drugače nam življenje poteka v trdem vsakdanjem delu.

Sedaj smo še v postnem času in v pripravi na veliko noč. Naloga vsake generacije Jezusovih učencev je, da se v velikonočno skrivnost veliko pogloblja. O njej ne sme molčati, ampak jo ljudem oznanjati.

Potrudimo se za pravo gledanje na Jezusovo trpljenje. Nekdaj se je kristjanom zdelo samoumevno, da je namreč božja pravičnost in svetost zahtevala, da mora človeštvo za neskončno žalitev, katero je prizadelo Bogu, dati tudi neskončno zadoščenje. To neskončno zadoščenje pa je mogel dati samo božji Sin.

Pravilno gledanje na križ pa ni, da ljudje s križem pomirjamo razjarseno božjo pravičnost. Bog ne čaka, da bodo tisti, ki so grešili, prišli in se spravili z njim. Bog nam gre prvi naproti. Lepo pravi teolog Ratzinger, da je križ izraz „nore božje ljubezni, ki se razsipa in ponižuje, da bi rešila človeka. Križ je božji prihod k nam!“

Vsaka sv. maša je ponavzočitev Kristusove daritve na križu. Ko prisostvujemo sv. maši, ne slavimo Boga s tem, da mu nekaj damo, česar brez nas ne bi imel. Naša daritev je v tem, da se pridružimo s Kristusom, katerega neskončna ljubezen na križu je pred nami zakramentalno navzoča, in se po njem popolnoma prepustimo delu božje ljubezni v nas.

Zato naredimo za to veliko noč trden sklep, da bomo vsako nedeljo prisostvovali sv. maši in se tam združili s Kristusom. Če smo daleč in imamo težave redno prihajati k slovenski maši, pridimo vsaj enkrat na mesec, da se z drugimi rojaki združimo s Kristusom, ki prihaja na naše oltarje.

Obredi velikega tedna bodo kot vsako leto. Opravila bodo na cvetno nedeljo, vel. četrtek, in veliko noč. Točen spored najdete v priloženem pismu. Pred sv. mašo na cvetno nedeljo in na veliko noč bo na razpolago tuj spovednik in tako bomo za praznik Kristusovega vstajenja vsi skupaj pristopili k obhajilni mizi in se resnično združili s Kristusom.

MARSEILLE

V tem času priprave na veliko noč naj tudi nas spremlja misel, ki je zapisana zgoraj. Čeprav nas je malo Slovencev v Marseillu in okolici, se za veliko noč zberemo popoldan ob 5. uri v Eouresu. Pred mašo bo možnost za spoved, zakrament našega vstajenja. Za velikonočni ponedeljek pa se pogovorite med sabo, če ga bomo skupno preživeli

kot prejšnja leta in se o tem med sabo obvestite. Vsem rojakom: Vesela Aleluja!

nemčija

STUTTGART-okolica

Nad 500 ljudi na pustni prireditvi.

— Na pustno nedeljo, 21. februarja, se je na pustni prireditvi v Esslingenu zbralo nad 500 rojakov, med njimi veliko družin z otroki v lepih pustnih oblekah. Dvorana Neckarhalle je bila za sedem ur prizorišče slovenskega veselja v najrazličnejših barvah.

Navzoče goste je pozdravila gospodična Ladislava Oblak ter napovedala točke sporeda: nastop moškega zboru Domači zvon, tombola, godba Veselih fantov, tekmovalne igre, fotografiranje pustnih mask, skupno petje in seveda veliko medsebojnega kramljanja. Pri tem sporedu je tudi ostalo. Za začetek je naš zvesti organist, gospod Damjan Jejčič, dirigiral svojemu zboru pesmi Slovenec sem, Lastovki v slovo, Ob večerni uri in Vinsko zdravljico. Pevci so občuteno zapeli in vsa dvorana jim je dala priznanje. Po nastopu zboru je bila naznanjena tombola. Naša brhka dekleta Marjetka, Valerija, Marija, Aleksandra in Hajdi so v dobri uri prodale 1000 tombolskih tablic, ki so obetale žensko kolo, prenosljiv televizijski aparat in stereo-casettenrecorder za glavne dobitke. Da so Veseli

Posnetek z Gorenjskega večera v soboto, 30. januarja 1981, v Forchtenbergu na Württemberškem v Nemčiji. Poročilo je bilo v prejšnji številki Naše luči.





V letih 1962 do 1981 smo v krstno knjigo v Stuttgartu vpisali 819 krstov. Največ jih je bilo leta 1972, namreč 110. Trije krsti naenkrat, kot jih vidimo na sliki, so bili redkost.

fantje zvalili na plesišče staro in mlado, ni treba posebej poudarjati in tudi to ne, da so se udeleženci drenjali za domače klobase, pustne krofe in dobro kapljico iz nižjeavstrijskih gor, kar vse je bilo na razpolago v samopostrežbi. Fantiči in deklički so tekmovali v napihovanju balončkov, najmlajši pa v lovenju sladkih bonbonov, ki jih je rosilo nebo. Naloga za naše stasite fante pa je bila pretežka in niso znali odgovoriti na vprašanje, kakšno dlako ima bel konj pod vratom, čeprav je povsem jasno, da konjsko. Seveda tudi skupnega petja v dvorani ni manjkalo, saj brez tega ni slovenskega srečanja.

Družabni večer v Unterkochnu. — V soboto, 13. februarja, smo v Unterkochnu priredili družabni večer za Slovence v okraju Aalen. Po maši v romarski baziliki nam je bila na razpolago dvoranica v farnem domu. Najprej smo si ogledali film o življenju Slovencev na Württemberškem, nato pa smo v prijetni družabnosti obujali spomine, ko smo se v Unterkochnu redno srečevali pri mašah in družabnih večerih.

To pot smo ugotovili, da se je število naših rojakov na tem področju precej skrčilo. Nekateri so ročju stali v Slovenijo, nekateri odšli za stalno v Slovenijo, nekateri preko morja ali v druge kraje Nem-



Nastop Galebov s Tržaškega 8. novembra lani v Stuttgartu je rojakom še v dobrem spominu. Mladih pevcev in muzikantov si še želijo.

čije in 5 že v večnost. Vendar pa nas je bilo na tem večeru še kljub temu nad 50. Polastila se nas je volja do petja in lahko rečemo, da v Unterkochnu že dolgo ni bilo toliko slovenskega petja kot na tem večeru. Menda so bili sami odlični pevci skupaj!

Slomškova slika v slovenski dom. — Iz Rima smo prejeli lepe stenske slike škofa Antona Martina Slomška, delo umetnika Staneta Kregarja. Tisk slike je poskrbel postulator za razglasitev Slomška k blaženim, msgr. dr. France Šegula. Na Württemberškem ima to sliko že najmanj 100 slovenskih domov. Škof Slomšek, veliki ljubitelj slovenske besede in rodoljub, ve izseljencem veliko povedati. Tudi tele besede so njegove: „Slovenski starši, ki slovensko znajo, pa svojih otrok slovenskega jezika ne učijo, so nehvaležni hišniki, ki zapravijo svojim otrokom drago domačo reč, ki so jim jo izročili njih dedi... Kar je oče dobrega prejel od svojih starih, mora zapustiti svojemu sinu.“

Porast tujih otrok na nemških šolah. — V mestu Stuttgart je v šolskem letu 1981/82 zelo porastel odstotek tujih otrok v šolah. Od 18.186 šolarjev na osnovnih šolah je kar 5736 (31,5%) tujih otrok; od 8828 na glavnih šolah je 3072 (34,8%) tujih otrok; od 10.390 na realnih šolah je 977 (9,4%) tujih učencev; od 19.679 gimnazijcev je 996 (5,1%) tujih učencev; na posebnih šolah (Sonderschulen) je od 2508 otrok 781 (31,1%) tujih in na poklicnih šolah je med 39.337 obiskovalci

3496 (8,9%) tujcev. Nemške šolske in druge oblasti se zelo trudijo, da bi otroke tujih staršev čim bolj integrirali v nemško šolo in družbo.

FRANKFURT

Naša mesečna srečanja smo obogatili. Čas, ko čakamo, da nam pridne sodelavke skuhajo „kranjske klobase“, uporabimo za razgovor. Že dvakrat smo obravnavali in se seznanjali z okrožnico papeža Janeza Pavla II. o delu. Za vse navzoče zanimivo razmišljanje. Lepo bo, če se nam pri tem razmišljanju pridruži še drugi, saj nas čakajo še zanimiva poglavja.

Navadno ljudje o vrednosti in odnosa v delu mislijo, da je čisto enostavno. Kapitalisti nas izkoriščajo, mi pa garamo. Pri tem seveda ne pomislijo, da v mnogih deželah kapitalistov ni več, pa kljub temu še ni raja na zemlji, ampak celo nasprotno. Zato je prav, da bi te probleme bolje poznali, potem bi marsikateri očitki in nesporazumi hitreje izginili iz naših src in razumevanje bi bilo boljše. Kristjani na tem področju ne smemo biti lutke, ki ponavljajo nekaj oguljenih in praznih fraz o izkoriščanju, ampak v resnici poznavalci razmer in nosilci odnosov med delom in človekom. In podlago za to nam daje papeževa okrožnica. Samo, predno bomo mogli o tem z drugimi razpravljati, jo



Krst Klavdije Murnc. Botra drži novorojenčka in obljublja, da bo pomagala pri vzgoji male Klavdije.

moramo dobro poznati. Če je ne bomo poznali, je za naše krščansko prepričanje slabo znamenje in spričevalo o naši zrelosti. Samo branje „Bild-a“ je za kristjana resnično premalo. Zato ste vsi vabljeni, da na naših srečanjih pridno sodelujete in razmišljate. Človek toliko ve-
lja, kolikor zna!

Pust nas je tudi letos obiskal. Pustovanje v dvorani je bilo lepo obiskano in res srečanje Slovencev. Nekaj mask je veselo razpoloženje še povečalo. Veseli Pomurci so poskrbeli, da so plesalci prišli na svoj račun. Pošteno so jih ugreli s poskočnimi slovenskimi vižami.

Pridni sodelavci pa so morali pošteno garati, da so potešili lakoto in žejo. Z jedačo so prišli na koncu kar malo v zadrego. A od lakote ni nihče umrl.

Pohvaliti moramo otroke, da so bili pridni in ubogali. Čeprav je bila skušnjava, da bi ves večer imeli kavbojske boje in streljanje, zelo velika, so ob 9. uri prenehali boji in pokadili so mirovno pipo. Seveda je moral za to poskrbeti šerif. Tako smo našli skupno rešitev. Vsakega nekaj.

Binkoštno srečanje

za južno Nemčijo bo letos zopet v Augsburgu na **binkoštno nedeljo, 30. maja**, popoldan. Augsburški Slovenci Vas z veseljem vabimo in pričakujemo.

Drugi dan, v nedeljo, pa so imeli nekateri „mačka“ ali pa jih je zadržal pustni spreved v Frankfurtu; kljub temu se nas je kar precej zbralo pri naši slovenski maši. Prav bo, če v postnem času našo družino povečajo vsi tisti, ki vedo, da nas je bolj malo. Kajti vsi krščeni spadamo v farno družino!

Še nekaj kronike: *Krstili* smo Klavdijo Murnc in Martina Niegemanna. Staršem čestitamo in želimo veliko blagoslova pri vzgoji!

MAINZ

Naša skupnost se pridno zbira pri sv. maši. Po maši imamo vedno verouk. Ker ni bilo table, jo je naredil naš rojak. Res se mu za to iz srca zahvaljujemo.

Na pustno nedeljo pa nas je pust pohodil. Ker je bila dvorana zaklenjena, je verouk odpadel, seveda v veliko veselje otrok. Gotovo so pri tem mislili in peli znano: „Lepše res je češnje brati, kakor abecedo znati“. Seveda niso mislili tako hudo. Bomo pa drugič bolj prijeli in nadomestili izgubljeno.

KÖLN

Naša mesečna srečanja so tu res lepo obiskana. Že tradicija je, da vsako leto za Silvester organiziramo tako imenovano slovensko *silvestrovanje*, ki se ga udeležijo Slovenci iz bližnje in daljne okolice. Letos je bilo zares uspešno, tako v pogledu obiska, kot tudi razpoloženja, ki so ga skupaj z muzikanti ustvarili tudi navzoči rojaki. Z izredno pridnostjo sta za pijačo in jedačo skrbela g. Ivan Kenk in g. Ton-

ček Lang. Ker je bilo letos prvič poslovanje nekoliko nad stroški, sta glavna „garača“ večera namenila lep dar za dobrotelost. Tako smo poslali v Čile 300.— DM in enako vsoto tudi v Zambijo za tamkajšnji misijon. V tem postnem času je tudi ta lep zgled Slovencev iz Kölna za nas vse spodbuda.

MÜNCHEN

Postni čas je. Fara ga skupno obhaja tako, da ob nedeljah pred mašo molimo križev pot. Med mašo pa seveda pojemo naše lepe postne pesmi. Za veliko noč bo treba k spovedi, da bo to res praznik Gospodovega vstajenja.

Pripravljamo se na *maternski dan* (ko boste brali tole poročilo, bo ta že za nami) in na *prvo obhajilo* in *birno*. Pri prvi pripravi sodeluje 70 otrok, pri drugi osem birmancev in petnajst prvoobhajancev.

S *sobotnim poukom* pridno nadaljujemo. Ljudje si tudi radi sposojajo slovenske *knjige* v naši knjižnici in *kasete* s pripovedkami in pesmimi za najmlajše.

V zadnjem času je bilo več *maš* v naši župnijski kapeli: na prve petke, svečnico, pepelnico, Sv. Jožefa in Marijino oznanjenje. Včasih se nas nabere za polno kapelo, ki sicer ni velika, a vendar...

Posebno pozornost vzbujajo pri

Tako se predstavljata in pozdravljata Ivan in Tonček iz Kölna Slovencev po svetu.





„Mtadra, mtadra, pustna nedelja...“ — v Münchenu, kjer nas je bilo odraslih štiristo, otrok pa, „kajor da bi hruško potresel“.

nedeljskih mašah naši *ministranti*. Kar osem jih je. Res, kar nekako razkošje so pri naših mašah.

Sicer pa poskušamo tudi tu v tužini ostajati zvesti našim izročilom: slovenstvu in krščanstvu. To sta pač vrednoti, ki sta se nam zapisali v kri in ki ju ne gre prodati za nič na svetu.

nizozemska

Vljudno vabimo na *družabno prireditev*, ki bo v soboto in nedeljo, 24. in 25. aprila t. l., v dvorani Socioproject v Eygelshovnu. Začetek bo ob 19. uri. Igrali bodo priljubljeni Veseli vaški muzikantje, ki jih vodi g. Slavko Strman.

Obvestite in povabite tudi znance in prijatelje.

„Zvon“

V soboto, 15. maja, bo Zvon sodeloval pri *srebrni maši* g. Milana Papeža, našega rojaka, ki je župnik v Viersen-Dulkenu. Po maši bo Zvon v dvorani te župnije imel koncert slovenskih narodnih in umetnih pesmi. G. Milan Papež je novo mašo imel v Heerlenu. Veseli bomo, če se bodo slovesnosti udeležili tudi rojaki iz okolice Viersena, ki leži v Nemčiji.



V Hoensbroeku je konec februarja umrl g. Ivan Banič, rojen 1905 v vasi Konec na Dolenjskem. Kot toliko drugih je tudi on pred dobrimi 50 leti prišel za kruhom v Holandijo. Njegova prva žena je bila ga. Pavlina Bevc. Po njeni prezgodnji smrti se je poročil z gdč. Angelo Jelnikar, ki mu je vse do njegove smrti, skoro 40 let, zvesto stala ob strani. Ivan Banič je bil ugledna osebnost v naši skupnosti. V naših društvih je opravljal različne službe. Kot Zvezni predsednik je bil možak na svojem mestu. Bil je eden tistih, na katere je človek smel vedno z vso gotovostjo računati. Če kdo, tedaj izseljenski duhovnik ve in čuti, kaj to pomeni. G. Banič se ni ozkosrčno spraševal: „Kaj imam od slovenske skupnosti“, temveč je pošteno iskal, kako tej skupnosti pomagati, da bo mogla uspešno vršiti svoje poslanstvo. G. Banič je bil eden naših pionirjev, katerim naša skupnost ogromno dolguje. To je čutil tudi „Zvon“, ki mu je pri pogrebni slovesnosti doživeto zapel prelepo Gallusovo Glejte, kako umira pravični. Baniča ne smemo pozabiti.

Ženi ge. Angeli in otrokom izreka-mo krščansko sožalje!

švedska

Letošnja zima je bila tu še posebej ostra in dolga. Ni se čuditi, če hlad postane pogosto značajna po-

teza severnjaka. Tudi v verskem in cerkvenem življenju je to opaziti.

Sredi mrzlotte naše oltarne skupine od Malmöja do Stockholma zgle-dajo kakor topla ognjišča, ob katerih se ogrejemo in naužijemo domačnosti. Kadar pridemo skupaj, je čutiti več družinske povezanosti, kakor kje v velikih župnijah doma. A včasih neprijetno občutimo tudi senčno plat naše razkropljenosti po tako prostrani deželi. Posebno tam, kjer so naše skupine bolj majhne, se takoj občutno pozna, če ena ali dve družini izostaneta in kar nekako neprijetno nam postane pri srcu, kako da nas je tako malo.

Resnici na ljubo pa je treba povedati, da obisk maše ni povsod slab, saj se na primer v Köpingu navadno kar polnoštevilno zberemo. V Stockholmu ima večina najmanj 10 km do cerkve, kjer je maša, nekateri celo 20 ali 30 km. Čeprav so prometne zveze dobre, vendar skoraj za nikogar ni moč reči, da lahko kar mimogrede stopi v cerkev. Vsi, ki redno prihajajo, kažejo dobršno mero zvestobe in dobre volje.

Kakor so se v stari zavezi Judje za veliko noč in za binkošti zbirali v Jeruzalemu, tako se tudi farani naše obsežne „župnije“ zberemo vsako leto za binkošti v Vadsteni. Letos bo to 30. maja. Bogoslužje bo vodil stockholmski škof Hubert Branderburg; že lani se je bežno srečal z nami. Pravi, da se letošnjega srečanja že veseli. Poskrbeti moramo, da se mu bo ta zanimiva „župnija“, ki se razpleta po prostranem telesu vse škofije, predstavila

kot mladosten in versko zdrav organizem.

Naše občestvo je bilo na več mestih obogateno z mladostjo in novim upanjem. Po zakramentu *krsta* smo dobili nekaj novih članov. V Borasu je bil 8. novembra krščen Roni-Franc, sin Marije in Franca Colnerja iz Skene, v Västerasu 19. decembra Sabina, hči Zdenke in Božidarja Hribarja, v Stockholmu pa 16. januarja Tomi-Edvard, sin Vanje in Edvarda Severja iz Sundbyberga ter 21. februarja Bojan, sin Ljubice in Stanislava Kotnika iz Haninge.

Staršem čestitamo, novokrščenecem pa želimo v vsem življenju mladostno vero in božji blagoslov.

švica

Družinsko pustovanje. — Malo nenavaden začetek za tak naslov. No, pa o tem pozneje.

Meilen, o tem mladem mestu, ki je bilo včeraj še vas in leži med mestoma Zürich (Kant. Zürich) in Rapperswil (Kant. St. Gallen) čisto ob jezeru, je bilo že veliko napisanega, pa tudi marsikaj povedanega med rojaki, ki se potikamo po svetu.

Do njega se pride z modernim rdečim ali oranžnim vlakom, ki vozi na progi: Zürich — Rapperswil vsake pol ure. Dostopen pa je tudi z ladjo, posebno še v poletnih mesecih.

Cela obala Züriškega jezera je zelo gosto naseljena, pa ne s preprostimi revnimi ljudmi. Zato se upravičeno imenuje „zlata obala“ (Goldenküste) Züriškega jezera.

Današnje naselje: Meilen, Feldmeilen in Obermeilen z okoliškimi kraji je zelo močna občina in pa tudi okraj. Močno je razvit turizem, različna industrija in gradbeništvo, kakor tudi kmetijstvo, ki ga pa čas že precej izpodjeda.

Predniki današnjega naselja so Rimljani in Alemeni (Nemci). Ob jezeru stoji tudi lepa cerkev s poznim gotskim korom (1493/95), ki je bila

leta 965 z dekretom cesarja Otona I. dana v upravljanje samostanu v Einsiedelnu. Danes jo uporabljajo protestanti. Samo ime Meilen je bilo prvič omenjeno okoli leta 880 v starih zapisih cerkve Großmünstra v Zürichu in sicer kot Meilena. Leta 1854 so prvič v Švici in to v Obermeilenu našli ostanke naselja koliščarjev.

In v te kraje se je zadnjih 30 let zatekel tudi marsikateri Slovenec ter doživel lepe, vesele, pa vmes razočarane dni. Občinska gostilna je verjetno sprejela naše prve ljudi na hrano in stanovanje, pozneje pa v posebni sobi še na prva nedeljska srečanja Slovencev, katerih je bilo pred 15 leti kar lepo število. Kasneje smo se preselili v gostilno Blumental, v kateri je bilo l. 1971 ustanovljeno tudi prvo Slovensko plansko društvo v Švici pod imenom Triglav. Nanj nas vežejo zelo lepi spomini, kakor tudi na naša poznejša srečanja. Pozneje so ti prostori postali premajhni, zato smo se spet preselili in to v znani hotel Löwen, ki je v svojo dvorano sprejel tudi do 300 rojakov. V njem je bila tudi marsikatera prireditev ostalih jugoslovanskih narodnosti. No, po vsakem lepem vremenu pride tudi dež in društvo se je preselilo v Zürich, v Meilenu pa je življenje veselih Slovencev, kakor so nas imenovali, zamrlo. Pa ne čisto. Saj se v cerkvi sv. Antona srečujemo že od l. 1969 pri slovenski maši, katero nam daruje rojak p. Fidelis. Po maši pa smo se zopet zbirali v Blumentalu, kjer so nam dali posebno sobo za naša razvedrila.

Tako je bilo do leta 1980, ko je na pobudo nekaterih Slovencev življenje v Meilenu spet zaživelo. Res je, da je v Meilenu trenutno samo en Slovenec, jih je pa v okolici veliko, ki vsi radi pridejo tja. Tako se je skupina pogovorila s tukajšnjim duhovnikom in dobili smo prostore v cerkveni dvorani, v kateri se po maši zbiramo in poveselimo. Naše slovenske gospodinje nas vsakokrat presenetijo z domačimi jedili. Postali smo resnična majhna slovenska družina, o kateri sem jaz sanjal že od vsega začetka bivanja v Švici. Da pa ne bi ostali samo pri besedi „zbiranje“, se je skupina odločila tudi za majhne prireditve. Tako smo v novembru lani praznovali slovensko martinovanje, ki je lepo uspelo. Dne 13. februarja pa smo imeli pustno prireditev. Bila je sicer brez mask, a vseeno lepa, pristrčna in tudi zadovoljivo obiskana. Pred nami je pa še praznovanje dneva žena in pa v maju materinski dan. Prireditev se organizira v raznih krajih Švice in ji Slovenska kat. misija posveča vso pozornost. Slovenska folklor a narečij, mi je enkrat prišlo na misel med programom, katerega otroci izvajajo vsako leto v zahvalo svojim mamicam.

Zato dragi rojaki, če vas bo slučajno kdaj pot zanesla mimo Meilena, mogoče na soboto pred drugo nedeljo v mesecu, pridite tudi vi med nas, pristrčno ste dobrodošli! Požrtvovalnim ženam in možem pa za vsak prispevek lepega počutja iskrena hvala!

Slovenska misija v Švici vošči vsem Slovencem veselo Ateľujo!

Veselo razpoloženje otrok na pustovanju v Meilenu.



slovinci ob meji

KOROŠKA

Ob 80-letnici pesnice Milke Hartman je „Skupina M. H.“ izdala v treh zvezkih njeno delo. I. zvezek podaja življenje in dokumentacijo o pesnici, II. zvezek vsebuje njene pesmi in III. zvezek njene pesmi, ki so bile uglasbene. Knjige stanejo skupaj 240 šilingov. — Celovški škof dr. Egon Kapellari je 4. februarja obiskal koroške slovenske duhovnike, ki so organizirani v „Sodalitas“, katere predsednik je vedno vladajoči škof. Srečanje je bilo v sodalitetnem domu v Tinjah in se je začelo s somaševanjem, nadaljevalo pa se je potem v dvorani. — Slovenska „Katoliška mladina“ je povabila na pustno prireditev v Tinjski dom 14. februarja tudi novega škofa Kapellarija. Po besednem bogoslužju je bil kulturni program in tekmovanje v „Človek ne jezi se“. — Šolska sestra Salvatora Klun je praznovala 30-letnico, kar deluje kot učiteljica gospodinjstkih šol na Koroškem. Na Koroško je prišla iz Slovenije. — Tinjski dom je pripravil v februarju dvodnevni filozofski tečaj za visokošolce in mlade izobražence. Predaval je predavatelj na ljubljanski teološki fakulteti, dr. Janez Juhant. — Že od leta 1896 deluje gospodinjstka šola v Št. Rupertu pri Velikovcu. Šolo so kmalu po ustanovitvi prevzele slovenske šolske sestre, ki jih je ustanovil škof Slomšek. Od leta 1946 do 1981 je obiskovalo to šolo 1242 gojenk. Šolo je že obiskal novi celovški škof. — V Rožeku so odkrili na grobu akademskega slikarja Petra Markoviča spomenik. V dvorani je tamkajšnje kulturno društvo „Peter Markovič“ pripravilo spominsko akademijo. — Igralci domačega društva „Radiše“ so naštudiralni in zaigrali Cankarjevo dramo „Kralj na Betajnovi“. — Igralska skupina prosvetnega društva „Danica“ iz Št. Vida v Podjuni je naštudirala in na več krajih zaigrala veseligrro „Študentje smo“.

GORIŠKA

V goriškem Avditoriju je 21. februarja

pridil koncert mladinski zbor iz Bariloč v Argentini. Zbor vodi ga. Lučica Jerman-Kraljeva, po rodu Goričanka. — Apostolstvo sv. Cirila in Metoda je v Katoliškem domu v Gorici pripravilo 14. februarja Slomškovo proslavo. Škof Slomšek je namreč pred 130 leti ustanovil to bratovščino. — Slovenska župnija sv. Ivana v Gorici je v marcu organizirala mali teološki tečaj za laike. Predavanja so bila ob sredah zvečer v Kat. domu. Predavatelji so bili iz Slovenije. — Štandreška dramska skupina je v februarju nastopila z Goldonijev komedijo „Krčmarica“ v Doberdobi in v Desklah. — Postni govori v slovenščini na Ljudskem radiu Gorica so bili posvečeni zadnji okrožnici Janeza Pavla II. o delu. — Člani raznih pevskih zborov z Goriškega so skupaj z dr. Oskarjem Simčičem obiskali 14. februarja rojake v Milanu. Maše in srečanja v dvorani se je udeležilo okrog 60 milanskih Slovencev. — Letos 25. februarja je poteklo 20 let, kar je goriški nadškof Ambrosi blagoslovil dvorano Katoliškega doma v Gorici. To je bila tedaj največja goriška dvorana in Slovenci so z njo dobili lasten kulturni dom.

TRŽAŠKA

Tržaška občinska uprava je po dolgotrajnih bojih le zgradila nov otroški vrtec v Bazovici. Vrtec so odprli 5. februarja in je sprejel 28 slovenskih ter 8 italijanskih otrok. — Osnovna šola v Devinu se bo imenovala po slovenskem pisatelju „Jurčičeva šola“. — Ansambel „Bratov Krt“ je gostoval na Tržaškem. V Škednju je kar dvakrat nastopil z domačo zabavno glasbo. — Italijansko ustavno sodišče je odločilo, da raba slovenskega jezika na uradih in sodiščih ni kazniva. — Ob 30-letnici slovenskega skavtstva na Tržaškem so priredili openski skavti na Opčinah spominsko razstavo. Prva skavtska organizacija pa je bila ustanovljena v Škednju. Ustanovitelj je bil tedanji novomašnik g. Jakomin. — Slovenska kulturna društva na Tržaškem so v februarju ob slovenskem kulturnem prazniku priredila spominske proslave pesnika dr. Franceta Prešerna. — Župnija sv. Avgušlina v Podlonjerju, ki jo vodi salezijanec g. Franc Štuhec, je imela škofovo vizitacijo. V župniji živi še vedno okrog 700 vernikov Sloven-

cev. — Tržaške Slovence razburja zadnje čase načrt, da bodo razlastili dva milijona kvadratnih metrov zemlje, na kateri nameravajo zgraditi nekaj znanstvenih središč in napraviti nekaj hitrih cest. Pri razlastitvi bo šlo predvsem za zemljo slovenskih kmetov. — V Repnu nad Trstom so 28. februarja blagoslovili novo zgradbo, v kateri je telovadnica s prosotori za preoblačenje in dvorana za 90 oseb, kjer bodo v bodoče lahko imeli kulturne prireditve v vasi.

slovinci po svetu

AVSTRALIJA

V Adelaidi se slovensko versko središče Svete Družine pripravlja, da bo začelo graditi lastno cerkev. Dvoljenja so že dana. Sedaj gostujejo v protestantski cerkvi. — Sydneyski Slovenci so 7. marca poromali v Campbelltown. Opravili so Križev pot in pri dvanajsti postaji je bila mašna daritev. — Sydneysko versko središče je konec januarja priredilo počitniško taborjenje, ki se ga je udeležilo 20 fantov in deklet. — Gradnja dvorane v Marylandu (Sydney) počasi napreduje. Kdaj bo dokončno zgrajena, zavisí predvsem od darov slovenskih vernikov. — Božična nabirka, ki je namenjena za vzdrževanje verskega središča v Kewu (Melbourne) je prinesla 5210 dolarjev. — Versko središče v Kewu ima zapisano v kroniki: 24 krstov, 19 porok, 8 prvoobhajancev, 15 birmancev in 24 smrti. Slomškovo šolo je obiskovalo 32 otrok. — Kolonije, ki jo je pripravilo in vodilo versko središče v Kewu, se je udeležilo prvi teden 42 oseb, drugi teden 36, tretji teden pa 33 oseb. — P. Evgen Ketiš, misijonar v Togu, preživlja svoje „počitnice“ v Avstraliji. Imel je že več predavanj o življenju v Togu in tudi pomaga izseljenskim duhovnikom pri njihovem delu v Avstraliji.

ARGENTINA

Slovenska odprava, ki se mudi v Argentini in si je zastavila kot cilj priti na

Aconcagua, je to dosegla. Plezalci, razdeljeni v tri skupine, so prišli na vrh po treh različnih smereh. Prva skupina je potegnila novo direktno smer po južni steni, po kateri je hotel pred 8 leti splezati Reinhold Messner, pa je moral odnehati. To smer so poimenovali „jugoslovanska“ — zakaj ne „slovenska“, ko so plezali le sami Slovenci? Druga skupina je prišla na vrh po „francoski smeri“. Tretja skupina je do Poljskega ledenika tudi plezala v prvenstveni smeri; od tam naprej pa že po preplezani smeri. Našim Andinistom čestitamo. — Februarja so odšli na evropsko turnejo „Bariloški slavčki“, ki jih vodi ga. Lučka Jerman-Kraljeva. Nastopili so v Italiji, Švici in Nemčiji. Ob papeški avdienci so sv. očetu tudi zapeli pesem. — V Slovenski vasi v Lanusu je umrl nekdanji banovinski višji inšpektor Ludvik Štancer. Zaradi narodne zavednosti so ga Nemci leta 1914 zaprli. Ob koncu

vojne se je z generalom Maistrom boril za slovenske meje. Bil je več let voditelj kmečkih mladcev (KA). — Seveda ni šel pustni čas mimo argentinskih Slovencev brez pustnih prireditev. Po vseh Slovenskih domovih so jih priredili ob sodelovanju raznih orkestrrov in ansamblov. — Novo šolsko leto se je začelo sredi marca. V Slovenski hiši v Buenos Airesu so ga začeli z mašo, kateri je sledila Goljeva igra Petrčkove poslednje sanje, ki so jo igrali otroci Balantičeve šole iz San Justa.

ZDA

V nedeljo, 27. decembra, so v Milwaukee praznovali 65-letnico župnije sv. Janeza. Sedaj je fara mešana, ker so se naši rojaki, ki so jo ustanovili, razselili. Slovenski verniki so bili zelo razočarani, ker pri spominski maši, ki je sicer za Slovence, razen prvega be-

para ni bilo nič slovenskega. Pričakovali so, da bo tudi evangelij v slovenščini in očenaš ter del pridige. — Čikaški Slovenci so tudi lani sodelovali pri mednarodni razstavi. V Kulturnem paviljonu je bila v slikah prikazana Slovenija in njeni narodni izdelki. V jedilnem paviljonu se je obiskovalec mogel najesti tipičnih slovenskih jedi. Čisti dobiček 1200 dolarjev so dali v dobrodelne namene. — V Slovenskem narodnem domu na St. Clairju v Clevelandu se je Slovenski folklorni inštitut prvič predstavil javnosti s celovečernim nastopom slovenske folklore. Nastop je gledalce navdušil. Na željo so mladi folkloristi nastop ponovili 30. januarja. — Misijonska znamkarska akcija, katere organizator je lazarist Karl Wolbang in deluje v ZDA ter Kanadi, je nabrala v letu 1981 36.200 dolarjev. Od tega so dobili 27.200 dolarjev slovenski misijonarji, 9000 dolarjev pa je bilo danih za vzdrževanje bogoslovcev v misijonih.

MADEŽI NA PODOBI POLBOGA

(nadaljevanje s strani 13)

zato, da bi svetu pokazali, kako je komunistična Jugoslavija liberalna, so funkcionarji zadnja desetletja pospeševali uvoz zahodnega modroslovja, zahodnih misli, zahodne življenjske drže. Setev je pognala. Na univerzah raste zanimanje za modroslovje.

Velike upokoritvene gonje od zgoraj navzdol so v Jugoslaviji sedaj komaj še uresničljive. Podoba Tita kot državnika in kot zgodovinske osebnosti je nedotaknjena, Titovo sredstvo „oblasti enega človeka“ nad celo družbo je pa postalo brez moči, ker mnogi niso več pripravljene, da bi si pustili kratko in malo tako ukazovati.

V takem družbenem okolju zasede celó sporna knjiga, kot je Dedi- jerjeva, osrednje mesto. „Notranja oprema“ titostične revolucije ni bila v Jugoslaviji doslej znana. Sedaj je predmet dnevnega pogovora. Ker funkcionarji, ki se odzivajo po starem načinu in običaju, vohajo nevarnost, so za sedaj tretji zvezek Dedi- jerjevih „prispevkov“ ustavili. Izšel bo, če sploh, kajpada le v tujini.

SÜDDEUTSCHE ZEITUNG, München, 20./21. feb. 82/8.

življenje uči

Sredi sedemdesetih let smo dobili Slovenci odlično knjigo MOJE SPO- ZNANJE. Uredil jo je prof. Trstenjak, spisali pa vrhunski strokovnjaki: dva modroslovca, dva matematika, atomski fizik, elektrotehnik, kemik, molekularni genetik, dva medicinarja, psiholog in pravnik.

Takrat je bila opijanjenost nad neskončnimi možnostmi znanstvenega in tehničnega napredka na višku. Psihosociologizem je zajel vsa področja življenja. Znanost o človeku je marsikje spodrivala znanost o Bogu. Materialistični svetovni nazor je na krilih potrošniške in uspešnostne družbene zavesti vedno hitreje letel v svoj totalitarizem. Vernost naj bi sama odmrla.

Gornja knjiga je prišla kot hladen tuš na vse to. Kmalu jo je nevidni seznam prepovedanih knjig potisnil v pozabo. Vendar je vsaj dvanajst Slovencev takrat reklo svoj „ne“ trem človekovim praskušnjavam: samo imeti, vladati in se dati častiti.

Brž je prišla kriza virov energije, go-

podarska kriza, inflacija, nravna, vrednostna, človekova kriza, vprašanje onesnaženega okolja in kulture.

o

FULTON OUSLER je izhajal iz skromnih razmer.

S sedemnajstimi leti se je zaposlil kot novinar-pripravnik pri Baltimorskem listu (ZDA). Poslali so ga na koncert slavnega Fritza Kreislerja, naj napiše poročilo. Na koncu koncerta mu je bilo jasno, da o glasbi ničesar ne ve. Šel je naravnost h glasbeniku. Temu je bila fantova prostodušnost všeč. Narekoval mu je tako odlično kritiko, da je bila „ocena“ bleščeč uspeh.

Ouslerju se je odprla kariera: hitro je napredoval, kmalu je postal glavni urednik v podjetju, ki je izdajalo en tednik in enajst mesečnikov v skupno šestnajst milijonov izvodih na mesec.

Vrh tega je napisal tristo knjig, največ kriminalk. V prostem času se je začel ukvarjati še s kriminalistiko in je spravil za zapahe tristo gangsterjev. Poleg vsega je bil še dober mož in oče štirih otrok.

Pri 45 letih je čutil potrebo po daljšem odmoru: z ženo sta tri mesece križarila po Sredozemlju. Zašla sta tudi v Sveto deželo. Tu se mu je ostro po-

stavilo vprašanje, kaj misli o Kristusu. Strastno se je začel zanimati zanj, se zaprl v ladijsko kabino in začel pisati knjigo „Dvomljivec v Sveti deželi“. Ko je ladja pristala v Ameriki, je bila knjiga napisana — samó naslov ni več ustrezal: Fulton ni o Kristusu več dvo- mil.

Knjiga je takoj izšla, a on z njo ni bil zadovoljen. V treh letih je vsaj bež- no preletel tisoč knjig in razprav o Je- zusu, od cerkvenih očetov do sodobnih brezvercev, kot detektiv je iskal luk- nje, primerjave, nedoslednosti . . . Čim bolj je iskal, tem bolj mu je postala jasno: vse bistveno se ujema. Pred njim je stal Kristus, kot je nekoč stal pred Judi.

Fulton je začel pisati knjigo o njem, a tokrat je šlo zares: pisal jo je deset let. Ko jo je končal, mu je bilo vpra-



kako bo dojenčku ime?

(nadaljevanje z 8. strani)

ga, kjer je treba, posebno odpisanim in brezpravnim; in to ne le zasebno, marveč tudi javno, to je socialno in družbeno.

Marjana pravi v pogovoru z zdravnikom Scholzem: „Morda res ni Boga. Vendar pa, ali ni vera, da je za vsem trpljenjem neki smisel, človeka le bolj vredna?“

Vera res ni dokazljiva, kot lahko do- kažeš, da imaš v rokah same adute, s tem, da položiš karte na mizo. Vendar je nevera prav tako nedokazljiva.

Težava našega časa ni toliko nevera, kot nezanimanje za življenjska vprašanja, s katerimi se prav vera ukvarja. Zato se zdi naloga današnjih kristjanov predvsem, buditi sodobnike iz njihove površnosti k tem vprašanjem.

vstal je . . .

(nadaljevanje s 5. strani)

združen s svojo celotno naravo v večnem občestvu neminljivega bož- jega življenja.

To zmago je pridobil Kristus s svojim vstajenjem. Po Kristusu je uganka bolečine in smrti osvetlje- na, tista uganka, ki nas zunaj nje- govega evangelija pogreza v pot- tost. Kristus je vstal, s svojo smrtjo je uničil smrt in nam v obilju podelil življenje.“

šanje o Kristusu jasno. Stopil je v ka- toliško Cerkev.

Zdaj je šele začel hiteti, da bi popravil „prazno življenje“: še devet let mu je bilo dano širiti Kristusovo luč.

Pripravil je največjo radijsko oddajo do takrat, pod naslovom „Največje življenje“. Šlo je za Jezusovo življenje v nadaljevanjih. Redno jo je poslušalo nad dvajset milijonov ljudi. To je bila doslej „največja kateheza v zgodovini krščanstva“. Knjiga o istem predmetu pa je izšla v 2.200.000 izvodih.

Fulton Ousler je umrl leta 1952, star 59 let.

0

IZ NEKEGA DNEVNIKA:

Hčerka je nekam zagrenjena, ker sem le površno pregledal njen spis, ki je bil najboljši v razredu. Sin je užaljen, ker ga nočem tistih nekaj sto metrov daleč peljati z avtom k verouku. Igra otrok je postala nezanimiva, ker nočem rabsoditi, kdo ima prav.

Odnosi med otroci in menoj se polagoma ohlajajo, ker nisem dovolj pozoren na njihove radosti in težavice. Smešni so ti otroci; toliko imajo opravi- ti z vsakdanjimi malenkostmi, nikdar pa se ne spomnijo, koliko pomembnih in velikih stvari naredim zanje: imajo primerno bivališče in obleko, niso lačni, omogočeno jim je šolstvo in varst-

vo, za vsak najmanjši prehlad jih peljem k zdravniku. Vsega tega ne vidi- jo, negodujejo pa nad vsako najmanjšo nepozornostjo.

Tolažim se, da je to značilnost otrok.

Vstajam slabe volje, ker zunaj sneži, moram pa z avtom na pot. Drugič spet, ker je po tako dolgem deževju čudovito vreme, jaz pa moram ves dan sedeti na dolgočasnem sestanku. Tret- jič, ker sem imel tako dober predlog, pa ga kolegi niso sprejeli.

So majhne in velike malenkosti, ki mi grenijo življenje vsak dan posebej, krivdo pa zvrčam na Boga, ki dopu- šča, da sneži ravno danes; da lepo vreme ni jutri; da moram biti med so- delavci, ki niso dovolj preudarni. Tako iz dneva v dan jadikujem, ne pomislim pa, da sem bil letos že nekajkrat na vožnji v slabem vremenu, pa je minila brez težav; da je bilo že veliko sonč- nih dni, ki jih nisem izkoristil; da so kolegi sprejeli moje pomembne predlo- ge; da sem zdrav in nudim družini pri- merno življenje.

Ali se ne obnašam do Boga tako, kot se obnašajo otroci do mene? Kaj sem doslej že naredil, da bi bil moj odnos do Boga tak, kakršnega bi si želel med otroci in seboj? (A. Č.)

alkohol, alkohol...

Nekdanji alkoholik je zapisal jeseni 1979, ko se je uspešno zdravil dobrega pol leta, tole:

Sem Janez Mizar, rojen 1938. Ženo Micko sva poročena 18 let. Imava dva sinova, stara 16 in 11 let. Sem strojni inženir, zaposlen 20 let.

Začelo se je čisto potihno, neopazno, neškodljivo: dva deci ali pivo po 8, 10 ali celo 12-urnem delu, ko sem čakal na avtobus. Ne vsak dan, še vsak teden ne na začetku. Pozneje pa sodelavci, nekaj besed, zanimiva debata in — eno pivo je premalo, avtobus odide in treba je čakati naslednjega. Ko sem nehal hoditi na predavanja (izredni študij ob delu), sem že pogosto „srečal znanca“, „imel sestanek“, „moral rešiti nujne službene zadeve“, „delati nadure“, „nenadoma oditi na teren“, „dokončati delo“, „odpraviti stranke“, „priskrbeti material“, „se zasedel“ itd, itd.

Žena je pa vpraševala: „Kje si bil? Zakaj te tako dolgo ni domov?“ Vsakokrat je bilo težje odgovoriti, vsakokrat je bilo bolj vseeno, ali povem resnico ali laž. Ni mi več verjela, ne zaupala. To mi je povedala. Vrnil sem ji najprej z molkom, potem z očitkom, da je zanj vseeno, če delam ali pijem — v vsakem primeru me zmerja, ko pridem domov.

Domov sem prihajal opit ob vsakem času: popoldne, zvečer, ponoči zjutraj. Včasih nekajkrat na teden, ali pa nekajkrat na mesec, ali pa nisem bil pijan po nekaj mesecev skupaj. Od doma sem izostal ne glede na dogovore ali delo: izostal sem celo noč pred njenim diplomskim izpitom; izostal, ko so bili zi-

darji pri hiši; izostal, ko sem jo bil povabil v gledališče; izostal, ko sta bila otroka bolna; izostal, ko je umrla mama; izostal na obletnico poroke, na njen rojstni dan, na svoj rojstni dan, na silvestrovo, na dan žená, na petek in svetek — izostal...

In bil sem zase in za vse druge „čisto dober človek“, nisem se prepiral, nisem se pretepal, nikomur nisem hotel nič hudega. Le žena ni razumela mojega pitja, postajala je sitna in mi neprestano očitala. Otroci pa še tako „niso nič vedeli“, ko je prihajal njihov očka domov pijan, so ponavadi spali.

Žena tega nekdanjega alkoholika je isto dogajanje opisala takole:

Moj mož je tipičen predstavnik slovenskih alkoholikov: star je 41 let, še sva poročena, še ni izgubil službe. Stiska je oba pripeljala do stopnje, ko je bilo treba poiskati pomoč in spremeniti način življenja.

Moja življenjska zgodba ni najbolj tragična. Mnogo žená je pretrpelo več. Vendar je breme postalo pretežko tudi zame. Edina rešitev je bilo zdravljenje. Že na začetku pa sem spoznala, da bom morala ukrepati največ sama in biti vsaj prva pobudnica, če hočem, da bova uspela. Vedela sem, da mi bo mož sledil, ker se želi rešiti alkohola, vendar tega ne more.

Spomladi je bilo 18 let, odkar sva poročena. Mož je bil prva leta zmeren pivec, počasi pa je preraščal v alkoholika. Za zadnjih pet do šest let moram reči, da sem živela z alkoholikom, vendar se tega nisem vedno zavedala. Bili so trenutki, ko sem bila trdno prepričana, da je alkoholik, drugič pa sem spet za njegovo početje dožila okolje, in se prepričevala, da ni on nič kriv. Lažje mi je bilo sprejeti misel, da ga zapelje okolje, kot da moj mož postaja alkoholik in pije, ker ga vleče k pijači njegova želja.

Denar mi je vedno prinesel. Potem pa je skozi mesec tudi jemal, kolikor je potreboval. Nekaj časa sem kontrolirala, koliko zapravi za pijačo, potem sem se pa unesla.

Zanesti se nanj nisem mogla več. Nekajkrat me je zelo nesramno pustil na cedilu. Dan pred mojo diplomso je imel seminar. Prosila sem ga, naj pride iz službe domov, da bom mirna, in naj ne gre v gostilno. Obljubil mi je. Vendar obljube ni držal. Do štirih zjutraj sem trepetala, se jezila in jokala. Ob šestih pa sem šla pisat diplomsko. Ta dan pa je prišel naravnost domov. Žal mu je bilo. Takrat še nisem vedela, da ima alkohol prednost pred mano. Kako naj bi to vedela, ko šele sedaj razumem, kaj je odvisnost od alkohola in kako močna je.

Zgodilo se je, da je tudi po več mesecev držal brez alkohola in popivani. Potem se je pa spet začelo



in večkrat je po prvem kozarcu v družbi nehoté izostal od doma do jutra. Vedno pogosteje se je to ponavljalo in vedno dalj časa je trajalo.

Leta 1979 sem si nekaj časa zapisovala v koledarček, kdaj je prihajal domov. April je bil miren, junija pa je bilo hudo, proti koncu meseca je popival pet dni skupaj in prihajal domov okrog polnoči. V službo je ves ta čas hodil. Gotovo ni kaj prida opravljal odgovornega dela, fizično pa je bil prisoten in ni imel „plavih“.

Počasi sem se spreminjala. Postajala sem sitna. Redkokdaj sem bila dobre volje. Živela sem stalno v napetem pričakovanju: ali bo mož prišel iz službe domov ali ne? Postajala sem drug človek, včasih polna jeze, drugič užaljenosti, tretjič sovraštva. Na obiske sem šla le še sama, da se mi ni bilo treba jeziti in sramovati.

Vedno več odgovornosti in dela je prihajalo na moje rame. Mož se temu ni upiral. Nasprotno, vesel je bil, da je imel mir. Doma je veliko spal, bral in na številne prošnje tudi kaj postoril. Za pranje avta sva se vedno skregala. Očitala sem mu, da mi otroci več pomagajo kot on.

Vedno pogosteje sem mu pitje očitala. Razlagala sem mu svoj odnos do alkohola. Odgovor je bil vedno isti: „Ne razumeš. Tovarna ni šala! Za žensko je drugače. Saj ne pijem pretirano.“

Včasih sva še našla skupen jezik. Takrat me je razumel in bilo mu je težko. Čutila sem, da trpi, da me ima rad in da nas noče izgubiti. Na te karte sem zaupala in verjela obljubam. Zdržal je nekaj dni. Potem je šlo po starem. Ko sem mu očitala, sem zvedela, da so ga v službi razjezili, moral je nekaj spiti, sicer bi podivjal . . . , toda naj se ne razburjam, saj ni pijan, le kozarček da ga je spil . . .

Kadar je bilo le prehudo, sem pomislila na ločitev. Vendar se nikoli nisem mogla odločiti, da bi misel uresničila. Razlogov je bilo več. Moža sem imela še vedno rada, zgradila sva si hišo, otroci potrebujejo



očeta. Tudi okolja me je bilo strah. Kako bom po ločitvi zdržala v istem okolju? Če ne bom mogla, kam naj grem? Kako naj razložim vzroke za razvezo? Nekajkrat sem mu zagrozila z razvezo. Vendar je moral čutiti v glasu, da ne mislim resno. Spomnim se, da mi je nekoč, ko je prišel pozno domov in sem ga spet napadla s tem, rekel: „Hočem, da to storiš v desetih dneh.“

Uspelo mu je, da mi je zaprl sapo in zavezal jezik. Natančno je videl uspeh, kako naj bi potem še verjel mojim grožnjam in zahtevam? Zadrževala me je tudi njegova mirnost. Velikokrat sem premišljevala: ko bi bil hudoben, ko bi razbijal, ko bi nas preganjal in tepel, bi se lažje odločila za ločitev, saj bi vsi videli, da je pijanec in da trpimo.

Tako pa sem vse prenašala na različne načine: od naveličanosti do preprirov, od molka do izbruhov. Vsekakor pa dovolj strpno, da je mož lahko pil naprej. Ne vem, koliko časa bi še trajalo vse to, ko se letošnjega (1979) februarja ne bi zgodilo tisto usodno in nama odprlo pot zdravljenja.

Iz knjige: Jože Ramovš — ALKOHOLNO OMAMLJENI (ječa alkoholizma v družini in pot iz nje), Mohorjeva družba Celje, 1981.

Na kateri slovenski tečaj v tujini?

Pri priznavanju posameznih razredov tujih osnovnih šol in pri nostrifikaciji (= priznanju veljavnosti) spričeval o končani osnovni šoli se upošteva (domà) predvsem, koliko in katere razrede je učenec uspešno končal v tujini.

Obiskovanje dopolnilnega pooka slovenskega jezika v tujini ni pogoj za nostrifikacijo spričevala tuje osnovne šole.

NAŠ DELAVEC, Ljubljana, jul./avg. 80/10.

Obiskovanje slovenskih tečajev v tujini, ki jih organizira jugoslovanska oblast, torej ni pogoj za nadaljevanje otrokovega šolanja domà. V primeru, da je v nekem kraju v zdomstvu več tečajev (tisti, ki ga pripravlja Cerkev, in tisti, ki ga pripravlja oblast), se bodo morali starši pač odločiti za tistega, ki otroku več nudi. Pri tem ne gre sprejemati dejstva, da dajejo tečajji otrokom tudi življenjsko usmeritev, tako ali tako.

hvala lepa za pismo!

OBETAJOČA RAZMERJA

Pod tem naslovom je zapisala ljubljanska Družina (14. febr. letos) v svojem komentarju tudi tole: „Ali je res treba vernost enačiti s protisocialistično usmerjenostjo? Čeprav so naši najvišji politični voditelji večkrat povedali drugače, marsikje vseeno prihaja do te tako zgrešene enačbe.“

Spraševal sem se, kako bi se ta enačba glasila pravilno. In sem jo sestavil po svoje: „Vernost je usmerjena protisocialistično v tolikšni meri, v kolikšni je socializem usmerjen protiversko.“ Seveda je treba jemati „vernost“ tu ne le kot spolnjevanje strogo verskih dolžnosti in pravic (to bi bilo zakristijstvo) — še manj kot uresničevanje le tistih, ki nam jih dovoljuje „naša družba“ — marveč kot uresničevanje celotnega božjega načrta o človeku, to je nosilca cele vrste neodtujljivih pravic, in potegovanje za možnost takega uresničevanja pri vseh občanih.

Iz tega kota je treba ocenjevati tudi tele trditve iz istega komentarja Družine: „Velikanski večini občanov, pa naj se prištevajo med vernike ali nevernike, ni do medsebojnih polemik in prepиров, močno so jim zoprne skrajnosti, ki mečejo senco na tvorno sožitje. Skrajnosti sta dve in imata tudi čisto določeni imeni: klerikalizem in sektaštvo.“

Če je neka družbena ureditev v opreki z zahtevami splošno sprejetih mednarodnih listin in je torej stalno krivična, ker npr. ni izraz volje naroda, ali nismo kristjani tedaj celó dolžni na te krivice stalno opozarjati? Ali je to opozarjanje mišljeno pod izrazi „polemike, prepiri, skrajnosti, klerikalizem“? Sicer so pa slovenski škofje že ponovno povedali, da v Sloveniji danes klerikalizma ni.

Seveda je bila v vseh časih preroška služba kristjanov težka. Kajpada je lažje molčati in iskati „tvorno sožitje“ in „obetajoča razmerja“. In dokler je to stvar konkretnega vsakdana, naj bi še bilo. Hudo pa je, če začne kdo to prakso kovati v načela. Takšna načela ne morejo biti po mojem mnenju obetajoča ne za slovensko Cerkev, ne za slovenski narod.

N. N.
ZR Nemčija

HVALA ZA NAŠO LUČ!

Prejšnji teden je prišla januarska NAŠA LUČ. Neznansko sem se je raz-

veselil. Iz srca čestitam! Menim, da ni zunaj Slovenije domačnost revije, ki bi ji bila kos. Pa tudi leposlovnost ne, ki bi bila tako sodobno uglašena.

Oblikovno je revija polnejša kot prejšnji letniki. Vsebinsko pestrejša, bogatejša. Še bolj usodobljena.

Novice iz Slovenije mi nudijo dokaj pestro podobo tega, kar je doma novega. Izrezki iz domačega in tujega tiska so bogatilo revije. Posrečen je plakadni naslov „Iz našega zdomstva“ z Župančičevimi verzii. Novice iz te rubrike vse zvesto preberem: iz njih diha toliko slovenske preproščine in dobrote, da bi revija brez njih in spremljajočih fotografij osirotela. Močne so sklepne strani. Pa drobtine.

Čestitam za jezik, ki je svež, sodoben, lep!

Lep pozdrav!

J. P.
Buenos Aires, Argentina

Dovolite, da se Vam nadvse iskreno in prisrčno zahvalim za tako dragoceni list, ki nam ga redno pošiljate! Mnogo koristnega, verskega nam v njem poveste. Štiri sestre in še ena družina ga z veseljem pričakujemo in vsega preberemo.

Lepo pozdravljeni!

S. F. H.
Pariz, Francija

dragi bralci!

V Bell krizantemi je Cankar zapisal: „Ponos je v mojem srcu: kljub vsem naukom, opominom, očitkom, kljub zasmehu, zmerjanju in natolcevanju je vse moje življenje in nehanje služilo najvišji ideji: resnici! Kar sem videl z očmi, s srcem in z razumom, nisem zatajil: in bi ne bil zatajil za same zlate nebeške zvezde. Resnica pa je posoda vsega drugega: lepote, svobode, večnega življenja. Dokler sem zvest resnici, sem zvest sebi; dokler delam v njenem imenu, bo moje delo rodovitno, ne bo ovenelo od pomladi do jeseni...“

In malo prej: „Moje oči so tako ustvarjene, da se gledam sam. Morda niso le moje oči tako ustvarjene. Resnica je, da bi tako ne bila: Bog te vidi v zaklenjeni izbi. Ubijaj resnico, ki je v tebi — ne ubiješ je! Hotel sem klicati hosana — glas ni maral iz grla; hvaliti sem hotel, kar ni zaslužilo hvale — jezik se je branil; pisati sem hotel zoper svojo misel — pero mi ni bilo pokorno... Močnejša je bila božja resnica v mojem srcu nego posvetni razum v moji glavi.“

Biti zvest resnici. Neizprosno zvest. Tudi če boš zato ob egiptovske lonce. Tudi če boš dobil zato manjši kos kruha. Tudi če ti bodo zato prihrdili nečedno nalepko.

Takih ljudi potrebuje naš narod. Pokončnih mož. Pač nasprotnih od hlapcev.

Z lepimi pozdravi!

Uredniki

FOTOGRAFIJE NA NASLOVNI STRANI NAŠE LUČI

Že nekaj let objavljate na naslovni strani NAŠE LUČI pokrajinske fotografije iz Slovenije. Kaj ko bi začeli kdaj s čim drugim, npr. s slovenskimi kulturnimi delavci ali slovenskimi kulturnimi spomeniki?

C. T.,
Stuttgart, ZR Nemčija

ODGOVOR: Vedno se nam je zdelo, da je lepa fotografija slovenske zemlje za vsakega zdomca in izseljenca najtežje vež z domovino in zato najbolj zaželeno. Razumemo, da je vsaka „muzika nekaj časa lepa“, čeprav so bile naše fotografije vedno druge in čeprav tudi ostale slovenske revije počnejo enako. Prav zaradi Vašega predloga so bile na naslovni strani marčne NAŠE LUČI panjske končnice in je v aprilu velikonočni žegen. V maju bomo skušali dobiti fotografijo kakšne Marijine podobe ali oltarja. Kasneje bomo videli: če bodo bralci zadovoljni s te vrste fotografijami, jim bomo skušali ugoditi, čeprav se moramo že vnaprej opravičiti, da tudi fotografij ni ob naših skromnih možnostih na voljo, kot in kakršne bi si želeli.

POŠILJAM VAM DVA IZREZKA

Pošiljam Vam dva zanimiva članka iz Neue Zürcher Zeitung, morda lahko iz njihju kaj prevedete in objavite v Naši luči.

Lepo Vas pozdravljam in želim vse dobro!

S. H.,
Bern, Švica

„MATI, NE GOVORI SLOVENSKO!“

Vedno, kadar se vračajo tu v Nemčiji delavci z dela domov, so cestne železnice natrpene. V gneči premišljuje, kaj dobrega bo nočjo za pod zobe, ko me razveseli slovenska beseda.

„Matjaž, ali imaš danes spet toliko domače naloge?“

V gneči se ozrem: čedna, mlada mati s sinom. Verjetno Slovenka na časnem delu v Nemčiji, si mislim.

„Tiho bodi! govori po nemško! Ni treba, da vsi vedo, da sva Jugoslavan!“ ji nevoljno odvrne ta.

Mati ga je v zadregi samo gledala. Spregovorila ni nobene besede več.

Meni pa so blodile misli za kakšnih 40 let nazaj, v Maribor, takrat „Marburg an der Drau“. Povsod opozorila: „Sprich deutsch, die Sprache ist Ausdruck deiner Gesinnung.“ Takrat smo med seboj slovensko — šepetali. Ni jih bilo mnogo, ki so kljubovali . . . Strah pred vrinjenci. Narodni ponos je moral molčati.

In danes, 40 let kasneje, tu, sredi Nemčije, v nemškem morju, petnajstletni fant noče veljati za tujca, Slovenca. Le zakaj ne? Žakaj želi celó s svojo materjo govoriti nemško?

K. C.,
Waiblingen, ZRN

OB NEKEM POGOVORU

Z velikim zanimanjem sem prebral pogovor ljubljanskega nadškofa z dopisnikom Dela (Delo, 20. feb.). Nadškof je rekel bobu bob in popu pop, kot se spodobi — vsaj v glavnem. Prepričan sem, da je bila večina slovenskih katoličanov, doma in na tujem, ki so ta pogovor prebrali, z nadškofovimi odgovori soglasna.

Kljub vsemu bi pa le rad postavil še nekaj pik na i.

Mislím, da nadškofova ugotovitev, da ljubljansko Delo piše objektivno, ne drži.

In sicer že načelno ne: saj je Delo glasilo SZDL Slovenije, ta pa je samo podružnica KPS, ki je odgovorna za vsiljeno družbeno ureditev domá in ki si pri vzdrževanju tega režima pomaga tudi z Delom.

Trditev tudi ne drži, če gledamo Delo sámó. To piše neobjektivno, ker nekatera sporočila opuščá, nekatera pa pristransko kroji:

— opuščanje sporočil: o vernih v Delu skoraj ni besede, kot da jih v matičnem prostoru ni; nekaj malenkosti je nadškof omenil; je pa še mnogo drugega: besedilo jugoslovanske škofovske konference ni nikdar objavljeno, verska srečanja (birme, nove maše, romanja, mladinski verouk, mladinska verska srečanja, teološki tečaji . . .) niso nikdar omenjena, vse versko življenje in delovanje v Sloveniji je ignorirano; v laicističnem tisku zahodne Evrope je vse to prisotno;

— pristransko krojenje sporočil: vse je prikazovano iz marksističnega, torej materialističnega in ateističnega, zornega kota; npr. splošna zgodovina, posebej zgodovina Cerkve, zgodovina NOB (ki je v bistvu ponarejena; kakšen prah je dvignil zdaj Dedijer s Prispievki o Titu, ko je le nekaj resnice odkril!), jugoslovansko gospodarstvo (kako je vsa ta leta po Delu cvetelo, sedaj se je pa naenkrat vse cvetje osulo), dežele realnega socializma (so povelječevane, v resnici so pa brezdušne diktature), zahodni „kapitalistični“ svet (je nazadnjaški) itd.

Na vprašanje Dela o zadnji papeževi okrožnici o delu je nadškof odgovoril: „Teško bi izrekel sodbo o tem, ali okrožnica brani samoupravljanje, ali ga utemeljuje takšnega, kot ga imamo pri nas.“ Ne, papeška okrožnica prav gotovo ne brani takšnega samoupravljanja, kot je v Jugoslaviji. Saj ima prvo in zadnjo besedo pri tem KP. Resnično samoupravljanje mora biti brez botrov.

Ob vprašanju o nadškofu Stepincu je ljubljanski nadškof zgledno branil pravico obrambe vsakega obtoženca. Morda bo sčasoma le mogoče tudi v slovenskem prostoru postaviti tudi škofa Rožmana na pravo mesto, pa vse tiste, ki so se uprli stalinistični revoluciji v Sloveniji in še ne smejo imeti niti svojih grobov.

Pozdravljeni!

N. N.,
Švica

naša luč

eden najbolj
zanimivih
slovenskih listov

mora v vsako
slovensko hišo

v izseljenstvu,
zdomstvu,
zamejstvu
in domá

no, še pest drobtin!

VZGAJATI NAŠE KRŠČANSKE KULTURNIKE

Odlomek iz govora dr. Stresa na Mi-renskem gradu duhovnikom koprsko škofije: „Potrebno je vzgajati našo krščansko inteligenco in naše krščanske kulturnike. To je ena osnovnih ali vsaj ena zelo pomembnih nalog Cerkve v celoti . . . Bilo bi usodno, če bi se vsa naša pastorala pri izobražencih in študentih vrtela okoli gojenja neke privatniške in čustvene, sentimentalne, v manjše kroge in karizmatična gibanja zaprte duhovnosti, brez jasnih nazor-skih usmeritev, brez nekih stališč v pomembnih kulturnih, političnih, so-cialnih vprašanjih. Nujno je potrebno, da v našem širšem prostoru postane navzoča in se več vé za našo katoliško socialno doktrino. V tej splošni kulturi bi se torej morali vsi mi truditi, da bi v tem svetu bilo tudi krščanstvo navzo-če. Zgodilo se je pač to, da je druga svetovna vojna našo krščanske kulturnike v bistvu razgnala. Mnoge so fizično likvidirali in se je povojna Cerkev znašla brez mnogih, in predvsem brez podmladka v teh kulturniških vrstah. Čeprav je znano, da je predvsem med dvema vojnama bila katoliška kultura izredno močna na Slovenskem.“

CERKEV V SEDANJEM SVETU, Ljubljana, 82/1—2/24.

KO DRŽAVA POSTANE MALIK

Za generala Jaruzelskega bi bil zlom komunizma v njegovi državi tista višja dobrina, ki jo je treba rešiti kljub očitkom vesti in čeprav se ti upira preli-vanje krvi. Za njega kot za toliko marksističnih mislecev Leninovega ko-va je ubijati, zapirati, odpuščati od de-la zaradi partije, države in ohranitve komunističnega sistema najvišja stop-nja civilizacije.

Oni imajo sicer pravico, da tako mi-slijo. Imamo pa tudi mi pravico, da z vso močjo svojega duha povemo vsem

tem zmedencem, da pomeni njihovo pojmovanje civilizacije konec človeštva. Kajti oni prinašajo s seboj barbarstvo najbolj grozotnih oblik, ki se je kdaj v zgodovini pojavilo. Zato ga bomo ne samo odklanjali, ampak vse tudi stori-li, da ostanemo svobodni ljudje.

KATOLIŠKI GLAS, Gorica-Trst, 28. jan. 82/1.

PRAVICA NARODOV DO SUVERENOSTI

Poljsko ljudstvo kot narod ima pravi-co do svoje suverenosti, da samo o sebi odloča, tako v notranji ureditvi kot v odnosu do drugih držav. Ta pravica je pa osporavana. Družbeni red mora ostati takšen, kot ga je vsilila Sovjet-ska zveza in ga izvaja poljska partija. Prav tako so osporavane osnovne de-mokratske pravice človeka. To so pravice, ki jih kratijo državljanom v vseh socialističnih diktaturah: pravica do svobodnega združevanja, do tiska, do propagande, do vzgoje, do verskega življenja brez strahu od zgoraj.

KATOLIŠKI GLAS, Gorica-Trst, 4. feb. 82/1.

ZAHTEVE ZA SPREMENITEV USTAVE

Predsednik predsedstva CK ZKJ Dra-goslavac na znanstvenem zboru v Kumrovcu (11. feb.): „Razni klerikalci so postavljali in še postavljajo zahteve za spremenitev ustave in zakonov, tako da bi cerkev dobila posamezna poli-tična izhodišča, da bi postala partneri-ca v političnem življenju, da bi si za-gotovila monopol v šolstvu, pri vzgoji mladine, v javnih občilih, v zakonskih odnosih in drugod. Slišali smo tudi razne zahteve od zunaj, da bi se spre-menili nekateri zakoni, ki bi v bistvu omogočali spodkopavanje naše suve-renosti. Toda z našo revolucijo smo to uredili, odpravili in pri teh vprašanjih ne more biti za nikogar nikakršnih koncesij.“

DELO, Ljubljana, 12. feb. 82/9.

OPOMBA: Ne, „klerikalci“ ne postavljajo zahtev za spremenitev ustave in zakonov, da bi dobila Cerkev razne

monopole, ki jih ima sedaj ZK. Pred-stavniki Cerkve se potegujejo samo za čisto navadne pravice, ki ji jih vsa-ka demokratska družba prizna.

JUGOSLOVANSKI REŽIM POD OBTOŽBO

Organizacija „amnesty international“ je obtožila jugoslovanski režim, da za-pira svoje državljane samo zato, ker so izrekli kritiko o sedanjih razmerah v Jugoslaviji ali izrazili mnenje, ki je v opreki z vladnimi ali partijskimi stali-šči. Mnogi so obsojeni na podlagi ne-določnih in splošnih kazenskih predpi-sov, npr. „ker so motili javni red ali vznemirjali javno mnenje“. Jugoslavija pogosto krši mednarodne dogovore o človeških pravicah, ki jih je sama podpisala. Tako so bile zaradi „sovražne propagande“ obsojene ose-be, ki so svoje mnenje izrekle v za-sebnem krogu ali imele razgovore s predstavniki inozemskega tiska.

KATOLIŠKI GLAS, Gorica-Trst, 18. feb. 82/2.

ZDOMCI: VSAKO LETO „STAREJŠI“

V zahodnoevropskih deželah je več kot milijon državljanov SFRJ, od teh okoli 72 tisoč iz Slovenije. V delovnem razmerju jih je 674 tisoč (48 tisoč Slo-vencev), drugo so družinski člani. La-ni se je zglasilo na službi za zaposlo-vanje v Sloveniji le še kakšnih 600 vrnjenih zdomcev.

Nasprotno vsem načelnim političnim hotenjem se vse bolj zaostruje zakono-daja, ki vpliva na povratne tokove. Po-sebej grobo je to videti v carinskih omejitvah (vrnjeni zdomec sme pripe-ljati s seboj stroj za lastno delo, čigar vrednost ne sme preseči 300 tisoč di-narjev!).

DELO, LJUBLJANA, 12. feb. 82/3.

O NAŠI LUČI DOMA

Ti duhovniki (= slovenski duhovniki po zahodni Evropi) poleg karitativnih in drugih oblik pomoči (razni nasveti, prevajanje in tolmačenje, reševanje ne-katerih akutnih socialnih vprašanj, or-ganiziranje dopolnilnega pouka slo-venščine, družabnih prireditev itd.)

med našimi delavci širijo svojo mesečno revijo NAŠA LUČ. NAŠA LUČ je dokaj komunikativna revija, ne le zato, ker je njena vsebina prilagojena potrebam najširših slojev naših delavcev na tujem in ker praviloma ne objavlja odkrito protijugoslovanskih prispevkov, marveč predvsem zato, ker s sugestivnimi kombinacijami ponatisov iz slovenskih, tujih in emigrantskih listov ustvarja videz pravega poročanja. Mimogrede: jezik NAŠE LUČI je jasen, vsakomur razumljiv.

7 DNI, Ljubljana, 16. nadaljevanje.

POROČANJE O VERSKIH DOGODKIH

Ko se je Ljubljana in Slovenija nad vse dostojno poslovila od žrtev korziške letalske nesreče na Žalah, je večina naših najvplivnejših sredstev družbenega obveščanja poročala, da se je slovesa udeležil tudi ljubljanski nadškof, ni pa se jim zdelo vredno omeniti, da je opravil tudi verski obred slovesa.

Lahko bi se ustavili ob sorodnih primerih, ko smo ob popisovanju dejavnosti papeža Janeza Pavla II. zasledili nekatere tone, ki jih navadno najdemo v senzacionalističnih člankih, nikakor pa ne v zapisih, ki se nanašajo na poglavarja države, ki ima z našo državno skupnostjo urejene in prijateljske odnose.

DRUŽINA, Ljubljana, 14. feb. 82/3.

SPOŠTOVANJE MRTVIH

Zelo lepo se mi je zdelo, da je na pogrebu (korziških žrtev na ljubljanskih Žalah) sodelovala tudi pihalna godba ljudske milice. Ko je bil končan prvi del slovesnosti in je pristopil k mikrofonu nadškof Šuštar s spremstvom, so vsi navzoči spoštljivo ostali na svojih mestih in spremljali tudi cerkveni

del pogreba. Na kraju, kjer sem stal med množico, je tudi več kot polovica ljudi glasno molila očenaš. Le godba ljudske milice se je v tistem trenutku, ko je nadškof pristopil k mikrofonu, obrnila in med molčečo množico odkorakala proti izhodu. S tem godbeniki niso samo motili cerkvenega pogreba, temveč so tudi pokazali skrajno neobzirnost in nespoštovanje do navzočih, zlasti pa do pokojnih, zaradi katerih so končno prišli na Žale. Podobne pripombe sem slišal od vrste ljudi, ko smo se po končanem pogrebu razhajali.

Pripomnim naj še to, da šoferji redno ustavimo avto ali ugasnemo motor, ko se srečujemo s pogrebom. Ko sem bil še vojak, smo se tudi pri potepih po mestu ob srečanju s pogrebom ustavili in stali „mirno“. Vse iz spoštovanja do pokojnega in žalujočih svojcev.

A. P.

DRUŽINA, Ljubljana, 7. mar. 82/14.

KAPLANOVA AKTIVNOST

Vse duhovnikovo oznanjevanje razodete božje besede pomaga mlademu človeku, da v njem zori čut odgovornosti in medsebojna bratska povezanost. Ta oznanjevalna dejavnost na najbolj pristen način koristi vsaki človeški družbi.

Zato zveni tuje in nepošteno, kar piše tpujski Tednik (28. jan.) v članku „Mladina in družbenopolitična (ne)aktivnost“, češ da kaplanova „aktivnost ne koristi naši družbi“ in da tisti, ki pridejo k njemu v cerkev, ne pridejo iz verskega prepričanja. Podpisnik članka (K. M.) nekako otožno zapisuje: „V cerkvi imajo mladinski pevski zbor, pevski zbor odraslih, mladi pred oltarjem recitirajo, deklamirajo, pojejo, celo igrajo na razne instrumente...“

DRUŽINA, Ljubljana, 28. feb. 82/5.

CITAT

Komunizem je najuspešnejša varianta fašizma. Fašizma s človeškim obratom. (Ameriška esejistka Susan Sontag na neki demonstraciji v New Yorku proti vojnomu pravu na Poljskem.)

DER SPIEGEL, Hamburg, 8. mar. 82/180.

nekaj misli izpod domačih svisli po pavlihu

TRGOVINSKA ANTIREKLAMA:

- Kupujte pri nas, doslej smo še vse razočarali!
- Če mislite, da ste nevljudni, nas obiščite: naši prodajalci vas posekajo!
- Trgovino imamo odprto tudi med malico; res pa je, da v tem času ne strežemo.
- Vse izdelke prodajamo zajamčeno brez rezervnih delov.

ZA TISTE, KI ŽIVE OD DANES DO JUTRI, JE BOLJŠA PRIHODNOST POJUTRIŠNJEM.

„Živimo lahko od lastnega dela,“ je rekla babica in dodala: „Nocoj je konec pravljic!“

VEČ KOT JE DRŽAVNIH MLI NOV, MANJ JE MOKE.

Naše vključevanje v mednarodno delitev dela je vse opaznejše: dolgovi vedno bolj naraščajo.

NE ZABI, DA SE S ČASOM TUDI VSAK OBLASTNIK IZRABI!

Kdaj bo človek krona, ne stvarstva, ampak vsaj socializma?

PRI NAS JE LAŽE TISTEMU, KI LAŽE.

Rdeča kapica... Konjiček Grbavček... Pepelka... Sneguljčica in sedem škrtov... Cene prihodnje leto samo za 15% višje, po planu... Tovariši, povejte nam še kakšno bajko!

**kupujte
berite
širite
našo luč**

oglasi

• **PRODAM** takoj vseljivo visokopritlično hišo s 30 a zemlje, 4 km iz Ptuja. — Pojasnila: Marija Slameršek, Draženska 8, 62250 Ptuj, Jugoslavija.

• **PRODAM** gradbeno parcelo v Novem mestu. — Informacije dobite pod tel.-štev. 08 41 - 37 2 28, BRD.

• **PRODAM** takoj vseljivo novo tristanovanjsko hišo v Ljubljani (pod Šmarno goro). Je toplotno izolirana z bavarsko fasado in telefonom. — Natančnejša pojasnila daje: Angel Papež, 242 Sheldon Ave, Toronto Ont., M8W4L9 Canada, tel. 416 - 25 17 394.

• **Ugodno PRODAM** takoj vseljivo tristanovanjsko hišo, ugodno za obrt, z velikim vrtom (850 m²) v Celju. — Pojasnila pod tel.-štev. 08 851 - 14 70, BRD.

• **Ugodno PRODAM** enostanovanjsko hišo z majhnim gospodarskim poslopjem v okolici Krškega na Dolenjskem. V hiši je telefon, vodovod in centralno ogrevanje. Cena: 170 milijonov starih din. — Pojasnila daje: Vili Šiško, Križišče 16, 68274 Raka, Jugoslavija.

• **Ugodno PRODAM** dve stavbeni parceli (velikost po želji) ob asfaltirani cesti v Desterniku pri Ptuj. Vsake pol ure avto-

busni prevoz v Ptuj. — Informacije pod tel.-štev. 0 86 54 - 32 95, Freilassing, BRD.

• **Ugodno PRODAM** gostilno s stanovanjem in gospodarskim poslopjem na dobri prometni točki — železniška postaja Beltinci v Prekmurju. — Pismena pojasnila: Anica Nad, gostilna Bakovci, 69000 Murska Sobota, Slovenija, YU, ali po telefonu 00 38 69 - 76 0 87.

• **Ugodno PRODAM** nedograjeno hišo v centru Pragerskega. Velikost parcele 1500 m². — Pojasnila: Rajtmajer, Vorsterstr. 71, 4154 Tönisvorst 1, BRD, tel. 0 21 51 - 79 56 38.

• **Ugodno PRODAM** enodružinsko hišo, 9x9, podkleteno, z garažo, staro 10 let, v bližini Celja. — Naslov posreduje uprava NAŠE LUČI, če pošljete pošto pristojbino, navedeno v črnem pasu te strani, spodaj. (Št. 2)

• **Dragi rojaki!** Za vašo SELITEV v domovino se Vam toplo priporočamo. — Obrnite se na naslov: Gebr. HORŽEN, Möbeltransporte, Herderstraße 36, D-4010 Hilden bei Düsseldorf. (Telefon 02 1 03 - 44 5 62). — Informacije dobite pisмено ali po telefonu v slovenščini ali nemščini.

• **Potujete v RIM?** Dobrodošli v hotelu BLED, Via S. Croce in Gerusalemme 40, 00185 Roma, tel. (06) 777 102. Na razpolago so Vam komfortne sobe s kopalnico, klimatičnimi napravami in radiom, lastni parkirni prostor in restavracija v alpskem slogu. Zagotovljeno Vam je prjetno občujte med slovenskim osebjem. Lastnik: Vinko Levstik.

• **Tapainer-aparati in traki za vezenje trsov, JEANS-HLAČE DM 5.—;** velika izbira AVTO-RADIEV in RADIOAPARATOV s kaseto. Razni stroji in orodje. Zahtevajte naš prospekt! — JODEBILLIGMARKT, Marsstraße 15, D-8000 München 2, BRD.

• **PREVAJANJE V MÜNCHNU** — Dipl. filolog JOSEPH ARECH Vam uradno uredi prevode iz slovenščine in srbohrvaščine, piše prošnje in nudi pravno pomoč; pouk nemščine in slovenščine. — 8000 München 45, Situlistr. 71b (U-Bahn 6, postaja Freimann), tel. (089) 32 68 13.

• **SLOVENEK, 35/175, krepak in urejen, 14 let v Nemčiji, želi spoznati sebi primerno slovensko dekle za skupno življenje.** Samo resne ponudbe. Fotografija zaželeno. — Naslov posreduje uprava „Naše luči“, če pošljete pristojbino kot je navedena v temnem pasu spodaj. (Št. 3)

preberite!

PREVODE DOKUMENTOV, ki jih potrebujete za sklenitev zakona, vam radi poskrbijo slovenski duhovniki. Obrnite se vedno na najbližjega!

ZA CERKVENO POROKO potrebujete krstni list, ki ni star več kot tri mesece: Javite se en mesec pred poroko pri duhovniku, ki vas bo poročil, da lahko uredi oklice in dokumente in se zmeni s krajevnim župnikom za kraj in čas poroke.

NA VSEH URADIH, kjer vas sprašujejo po narodnosti ali državljanstvu, povejte najprej, da ste Slovenci, potem šele, da ste Jugoslovani. Pri izpolnjevanju vseh formularjev napišite pri rojstnem kraju vedno: Slovenija-Jugoslavija.

MALE OGLASE sprejema uredništvo „Naše luči“ do 5. v mesecu pred naslednjo številko. Oglasi smejo obsegati največ 100 besed. Za vsebino oglasov uredništvo ne odgovarja. Cenik malih glasov: Minimalna cena (do 20 besed) je: 200 avstrijskih šilingov, vsaka nadaljnja beseda pa 5 avstrijskih šilingov (ali pa enaka vrednost v drugi valuti). Oglase je treba vnaprej plačati. Uredništvo posreduje le naslov oglaševalca, na druga vprašanja glede malih oglasov ne odgovarja. Kdor hoče zvedeti za naslov oglaševalca, naj pošlje v pismu v denarju ali v mednarodnih poštnih kuponih pristojbino za dvojne pisem za tujino.

včasih misliš, da se ti življenje smehlja, pa se ti le smeje!

Poštar priveslà ves nejevoljen na otok k svetilničarju in mu izroči mesečnik.

„Če mi še enkrat prineseš mesečnik s takim obrazom,“ mu reče svetilničar, „se bom takoj naročil na dnevnik.“

o

Noč. Neznanec z revolverjem: „Denar ali življenje!“

„Razumite vendar: če pridem domov brez denarja, me bo žena pretepla.“

„Mene tudi.“

o

Škota med seboj.

„Če si si zgradil tako lepo hišo, te moram pa enkrat obiskati.“

„Seveda. Najboljše bo, če prideš v nedeljo po kosilu, da boš lahko za večerjo spet doma.“

o

„Rada bi bila v tvoji koži,“ je rekla dama lisici.

o

„Kaj ste imeli?“ vpraša natakakar gošta, da bo napisal račun.

„To pa sam Bog ve. Naročil sem vsekakor golaž.“

o

Učiteljica učencu: „Zakaj se nisi umil?“

„Saj sem se.“

Učiteljica kane na robec nekaj kapljic kolonjske vode in podrgne po učenčevem tilniku.

„No, poglej, kako je črn!“ mu pokaže robec.

„Seveda, če me pa kemično čistite.“

o

„Kaj boš pa sedaj storil, ko te je žena zaradi pijančevanja zapustila?“

„Postal bom abstinent.“

„To bi bil lahko že prej postal!“

„Da bi svojo ženo prenašal trezen?“

o

Mož ženi: „Ko bi me danes na postaji nekdo pred prihajajočim vlakom zadnji hip ne zgrabil, bi bila ti vdova.“

„Že mogoče, a ne dolgo.“

o

Milijonar se prime za srce, prebledi in šepne tajniku: „Srce . . . Tecite in mi brž kupite bólniko!“

o

„Ne pijte več!“

„Več res ne morem.“

o

„Moja žena že pol leta zganja šport, da bi se pomladila.“

„Z uspehom?“

„Ja. Zdaj ni videti več kot ženska pri 45 letih, ampak kot moški pri 44.“

o

V gostilno je prihajal stalno gost, ki je vsak dan popil dve slivovki, eno za se, eno pa namesto prijatelja, ki je odšel v Nemčijo in ni o njem nič več slišal.

Lepega dne je naročil samo eno slivovko.

„Kaj se je vašemu prijatelju kaj petilo?“ je vprašal začudeno krčmar.

„Ne. To je njegova slivovka. Jaz pa ne pijem več.“

o

Po izgubljeni tekmi je rekel trener svojemu nogometnemu klubu: „Fantje, oprostite: preveč sem vas podcenjeval, ko sem vam prejšnji teden rekel, da slabše res ni mogoče igrati.“

o

K cirkuškemu direktorju se pride ponuditi neki mož: „Znam oponašati ptice. Ali me nastavite?“

„To ni nič posebnega,“ je direktor zamahnil z roko.

„Zbogom,“ je odvrnil mož in zletel skoz okno.

o

„Ko sem te jemala, sem mislila, da si pogumen.“

„Tedaj so mi to vsi pravili.“

„Pred poroko sem si suknjič še lahko zapenjal.“

„Kaj si se tako zredil?“

„Ne, ampak takrat so bili na njem še vsi gumbi.“

o

„Kaj pipo kadiš?“

„Ne, tobak.“

„Pa nabašeš polno?“

„Ne, prazno.“

o

Mož z dežele je za nekaj dni na obisku pri svojem sinu v mestu. Nekega jutra odide na cesto, pa se takoj vrne: „Hotel sem se nadihati malo svežega zraka, pa me je že nekdo prehitel.“

o

„Če mi kdo ponudi žganje, me užali.“

„In kaj storiš v takem primeru?“

„Kaj pa naj storim? Žalitev mirno požrem.“

o

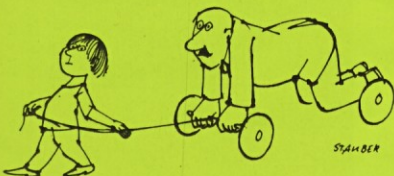
„Gospod odvetnik, hvala za odlično obrambo! Res ne vem, kako bi se vam oddolžil.“

„Odkar so izumili denar, so takšna vprašanja čisto odveč.“

od doma



Po PAVLIHU



SLOVENSKI DUHOVNIKI PO EVROPI

ANGLIJA

Ludvik Rot, 62 Offley Road, London S. W. 9. (Tel. 01-735-6655).

AVSTRIJA

Ciril Lavrič, Kirchenstr. 1, 4053 Haid b. Ansfelden. (Tel. 07229 - 8356).

P. Jožef Lampret, minorit, Mariahilferplatz 3, A-8020 Graz.

P. Janko Bohak OFM, Canisianum, 6020 Innsbruck. (Tel. 0522 - 22959).

P. Stanko Rijavec CMF, 1080 Wien, Bennog. 21. (Tel. 0222 - 43 98 554).

Slovenski socialni urad, Seitzerg. 5/II, 1010 Wien I. (Tel. 0222 - 63 25 07).

Janez Žagar, Feldeggasse 1, 6800 Feldkirch, Vorarlberg.

(Tel. 05522 - 26 4 04 ali 05522 - 21 5 85).

Slovenski dušnopastirski urad, Fridtjof-Nansen-Str. 3, 9800 Spittal/Drau.

(Tel. 04762 - 37 1 24).

BELGIJA

Vinko Žakelj, Guill. Lambert laan 36, B-3640 Eisden. (Tel. 011 - 76 22 01).

Kazimir Gaberc, avenue L. Empain 19, Marcinelle, B-6001 Charleroi.

(Tel. 071 - 36 77 54).

FRANCIJA

Nace Čretnik, 78 Avenue Gambetta, 75020 Paris. (Tel. 1 - 361 80 68).

Jože Flis, 3 Impasse Hoche, 92320 Chatillon. (Tel. 1 - 253 64 43).

Stanislav Kavalarič, Presbytère Ste. Barbe, rue de Lens, 62680 Mericourt.

Anton Dejak, 4 rue Sainte Barbe, 57710 Aumetz.

Msgr. Stanko Grims, 259 bis Avenue de l'Europe, 57800 Freyming-Merlebach.

Franjo Pavalec, 17 rue de Sospel, 06300 Nice. (Tel. 93 - 56 66 01).

NEMČIJA

Msgr. dr. Janez Zdešar, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

Anton Štekl, 1 Berlin 61, Methfesselstraße 43, Kolpinghaus.

(Tel. 030 - 785 30 91 do 93).

Ivan Ifko, 43 Essen 12, Bausemshorst 2. (Tel. 0201 - 34 40 45).

Janez Pucelj, 42 Oberhausen 11, Oskarstr. 29. (Tel. 0208 - 64 09 76).

Martin Mlakar, 5657 Haan 1, Hochdahler Str. 14. (Tel. 02129 - 13 92).

Vladimir Jereb, 6 Frankfurt 70, Holbeinstr. 70. (Tel. 0611 - 63 65 48).

Stanko Gajšek, 68 Mannheim 1, A 4, 2. (Tel. 0621 - 28 5 00).

Ciril Turk, 7 Stuttgart 1, Stafflenbergstr. 64. (Tel. 0711 - 23 28 91).

Janez Demšar, 7417 Pfullingen, Burgstr. 7. (Tel. 07121 - 7 75 25).

Dr. Franc Felc, 798 Ravensburg, Raueneeggstr. 13. (Tel. 0751 - 2 20 00).

Vili Stegu, 8070 Ingolstadt, Hohe Schulstr. 3 1/2. (Tel. 0841 - 3 44 74).

Jože Bucik, 89 Augsburg 22, (Göggingen), Klausenberg 7 c.

(Tel. 0821 - 9 79 13).

P. Janez Sodja, 8 München 80, Röntgenstr. 5. (Tel. 089 - 98 19 90).

Dr. Branko Rozman, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

Marijan Bečan, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

NIZOZEMSKA

Vinko Žakelj, Guill. Lambert laan 36, B-3640 Eisden. (Tel. iz Nizozemske: 09-32 11 76 22 01),

ŠVEDSKA

Jože Drolc, Parkgatan 14, 411 38 Göteborg. (Tel. 031 - 11 54 21).

ŠVICA

P. Fidelis Kraner, Schaffhauserstr. 466, CH-8052 Zürich.

(Tel. Urad: 01 - 301 31 32. Zasebno: 01 - 301 44 15).

P. Damijan Frlan, Kapuzinerstr. 18, CH-4500 Solothurn. (Tel. 065 - 22 71 33).